

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

ГОДИНА XLVI БРОЈ 10
25. фебруар 2026.

„ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ“ АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКИ ПРЕВОЗ РОБЕ „СРБИЈА КАРГО“

Одлука Одбора директора
„Србија Карго“ а.д.
(од 24.2.2026. године)
Број: 4/2026-1863-479

На основу члана 24 тачка 17 Статута Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија Карго“, Београд („Сл.гласник РС“, број 60/15 и Сл.гласник „Железнице Србије“ бр.14/17), Одбор директора „Србија Карго“ а.д. је, на седници одржаној дана 24.2.2026. године, донео је:

О Д Л У К У

1. Доноси се Одлука о изменама и допунама Ценовника за давање у закуп пословног простора, рекламног простора и објеката за постављање телекомуникационе опреме, у складу са Прилогом 11 Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл.зл.РС“ бр.95/2018, 49/2019, 86/2019-ускл.дин.изн., 156/2020-ускл.дин.изн., 15/2021-доп.ускл.дин.изн., 15/2023-ускл.дин.изн., 92/2023, 120/2023-ускл.дин.изн., 99/2024-ускл.дин.изн., 109/2025 и 118/2025-усклађени дин.изн.).

2. Ценовник из тачке 1. саставни је део ове Одлуке, као и Правилника о давању у закуп пословног и рекламног простора и објеката за постављање телекомуникационе опреме „Србија Карго“ а.д. Београд (бр.4/2019-896-237 од 14.11.2019.г.) као и Правилника о измени Правилника о давању у закуп пословног и рекламног простора и објеката за постављање телекомуникационе опреме (бр.4/2022-1352-340 од 27.7.2022.г.).

3. Измене и допуне Ценовника о давању у закуп пословног простора, рекламног простора и објеката за постављање телекомуникационе опреме (бр.4/2025-1789-454 од 26.5.2025.г.) ставља се ван снаге почев од дана 1.1.2026.г. доношења одлуке Одбора директора.

4. Сектор за правне послове и људске ресурсе припремиће допис којим ће се обавестити закупци о промени цене закупа и да, где је потребно, усклади важеће Уговоре и Анексе о закупу пословног простора у делу висине закупнине са изменама и допунама Ценовника из тачке 1 ове Одлуке.

5. Ова Одлука ступа на снагу даном доношења а Ценовник ће се примењивати почев са даном:1.1.2026.г.

6. Ову Одлуку објавити у Службеном гласнику „Железнице Србије“.

ОДБОР ДИРЕКТОРА

Милош Ђукић, мастер економиста

Микола Стејић, инж. инвест. менџинг.

Звездан Павићевић, дипл. економиста

**Одлука Одбора директора
„Србија Карго“ а.д.
(од 24.2.2026. године)
Број: 4/2026-1863-479**

На основу члана 24. Статута Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија Карго“, Београд, („Службени гласник РС“, број 60/15 и Службени гласник „Железнице Србије“, број 14/17), Одбор директора „Србија Карго“ а.д. је, на седници одржаној дана 24.2.2026. године, донео

**ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ
ЦЕНОВНИКА
О ДАВАЊУ У ЗАКУП**

- А) ПОСЛОВНОГ ПРОСТОРА,
Б) РЕКЛАМНОГ ПРОСТОРА,
В) ОБЈЕКТА ЗА ПОСТАВЉАЊЕ ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНЕ ОПРЕМЕ**

А)	ПОСЛОВНИ ПРОСТОР	Почетна цена без ПДВ-а (РСД / м ² месечно)		
		Канцеларијски простор	Магацински простор, хале, радионице	Надстрешнице
Ред. бр.	Локација			
1	2	3	4	5
1	Београд(у граду: Немањина, Здравка Челара, Савска)	1.230,63	507,11	306,01
2	Нови Сад(путничка)	1.086,36	289,62	174,87
3	Београд(Дунав станица, Доњи град, ранжирна Макиш), Земун, Златибор	724,60	260,12	156,28
4	Нови Сад(остали простор), Рума(у граду)	585,80	221,86	133,34
5	Ниш(остали простор), Нови Сад(ранжирна/локотеретна)	415,30	163,94	104,93
6	Суботица(остали простор), Лесковац, Чачак, Панчево, Ваљево, Шабач, Ужице, Крагујевац, Краљево, Крушевац	338,81	98,36	65,58
7	Зајечар, Вршац, Пожаревац, Зрењанин, Ниш(Црвени крст), Младеновац, Пожега, Параћин, Јагодина, Неготин, Батајница, Ужице теретна	327,87	84,15	60,11
8	Смедеревска Паланка, Лајковац, Сомбор, Кикинда, Шид, Сремска Митровица, Врање, Зрењанин теретна	306,01	65,58	52,46
9	Бор, Велика Плана, Ђуприја, Палић, Смедерево, Рашка, Пријеполје, Кучево, Мали Зворник, Пирот, Лазаревац, Лозница, Лапово, Прибој, Ристовац, Алексинац, Зрењанин фабрика, Свилајнац, Деспотовац, Сурчин, Остружница	267,76	60,11	44,81

10	Сента, Бачка Топола, Прокупље, Сталаћ, Куршумлија, Стара Пазова, Нова Пазова, Трстеник, Књажевац, Стопања, Грошница, Димитровград, Петроварадин, Врбас, Рума(остало), Краљево(остале станице), Зајечар(остале станице), Параћин(остале станице)	196,72	49,19	39,34
11	Мајданпек, Косјерић, Прешево, Дољевац, Сврљиг, Мала Крсна, Радицац, Бечеј, Бујановац, Владичин Хан, Бачка Паланка, Ужице(остале станице)	120,22	38,26	30,60
12	Остале станице и службена места	87,42	32,79	22,95
13	Подруми, тавани, ходници, санитарни чворови, шупе и остали помоћни простор	50% од почетне цене предвиђене за магацински простор		
14	Гараже на свим локацијама	153,01		
15	Гаражна места и бокс гараже на свим локацијама	131,15		
16	Простор за апарате за самопослуживање (банкомати, мењачнице, кафемати, и сл.) увећан за простор за услуживање и опслуживање(најмање 1м ² по апарату)	1.594,44		
Б)	РЕКЛАМНИ ПРОСТОР	Почетна цена без ПДВ-а (РСД / м² месечно)		
Ред. бр.	Локација	Светлећа реклама „дисплеј“	Плаката „билборд“	
1	Београд(Немањина, Савска, Здравка Челара)	1.583,90	1.303,85	
2	Београд(Доњи град, Дунав станица, ранжирна станица Макиш), Нови Сад(путничка)	1.303,85	1.012,03	
3	Ниш, Суботица, Нови Сад(остало)	918,04	579,24	
4	Краљево, Крагујевац, Ужице, Ваљево, Крушевац, Сремска Митровица, Чачак, Сомбор, Зрењанин, Пожаревац, Панчево, Јагодина	459,03	338,81	
5	Остале станице и локације	382,52	218,59	

В) ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА ОПРЕМА		
Ред. бр.	Назив уређаја / опреме	Почетна цена без ПДВ-а (РСД / месечно)
1	Макро-кабинет за базну станицу >20U	35.005,59
2	Додатни кабинет за базну станицу	18.709,16
3	Мини-кабинет 3 – 12U	9.354,59
4	Микро-кабинет 1 – 3U	4.677,29
5	Антена за мини линк (по см')	160,60
6	Антена за базну станицу - панел	10.089,58
7	Антена за рад у нелиценцираним опсезима (по см')	82,37
8	Антена за базну станицу - остале	5.238,71

9	Батерије за мобилну станицу	18.709,16
10	Телекомуникациони уређај (1U)	4.677,29
Корективни фактор локације		
Ред. бр.	Локација	Корективни фактор
1	Београд(Немањина, Савска, Здравка Челара, Доњи град, Дунав станица), Ниш, Нови Сад(путничка, ложионица)	1,70
2	Суботица, Нови Сад(ранжирна/локотеретна), Златибор	1,50
3	Београд(ранжирна станица Макиш), Ваљево, Крушевац, Ужице, Краљево, Чачак, Нишка бања, Зајечар, Неготин, Зрењанин, Панчево, Лесковац, Шабац, Земун, Младеновац, Сремска Митровица, Шид, Крагујевац, Пожаревац	1,40
4	Смедерево, Јагодина, Параћин, Ђуприја, Пожега, Лапово, Сомбор, Рума, Пирот, Врање, Вршац, Димитровград, Пријеполје, Ристовац, Рашка, Кучево, Мали Зворник, Батајница, Лајковац, Лазаревац, Батајница, Кикинда, Ужице теретна, Палић	1,30
5	Стара Пазова, Нова Пазова, Велика Плана, Паланка, Врањска бања, Прибој, Бор, Алексинац, Прокупље, Петроварадин, Бачка Паланка, Трстеник, Бечеј, Књажевац, Лозница, Дољевац, Зрењанин фабрика, Остружница, Сурчин	1,20
6	Сталаћ, Врбас, Сента, Бачка Топола, Деспотовац, Грошница, Свилајнац, Ошаци, Косјерић, Мала Крсна, Стопања, Мајданпек, Марковац, Чока, Кула, Мокрин, Апатин, Грљан, Радинац, Куршумлија, Прешево, Житорађа, Владичин Хан, Раља	1,10
7	Остале станице и локације	1,00
Корективни фактор места монтаже		
Ред. бр.	Место монтаже	
1	Монтажа у објекту	1,00
2	Монтажа на крову	0,80
3	Монтажа ван објекта	0,70

1. При понављању оглашавања пословног простора, за који није било ниједне понуде или је једини понуђач у првом поступку оглашавања одустао од уговора, почетна цена се може кориговати у складу са одредбама члана 12 Уредбе условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања других имовинских права, као и поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда ("Сл.гласник РС", бр. 16/2018 и 79/2023).

Предлог одлуке Одбору директора доставља Сектор за правне послове и људске ресурсе.

2. Изузетно, на основу одлуке Одбора директора, цена закупа пословног простора, рекламног простора и простора за постављање телекомуникационе опреме може бити умањена у односу на овај Ценовник у складу са чланом 12 наведене Уредбе.

Предлог одлуке Одбору директора доставља Сектор за правне послове и људске ресурсе.

3. У накнаду закупа не могу бити урачунати трошкови: редовног одржавања, електричне енергије, воде и канализације, грејања, ППТ услуга, изношења смећа, чистишења, одводњавања као и других услуга, такси и пореза. Све те накнаде (начин и висина обрачуна) биће дефинисани посебним Анексом основног Уговора.

4. Накнада за постављање телекомуникационе опреме обрачунава се на начин да се почетна цена за одпосни уређај увећа/помножи са корективним фактором за одређену локацију и место монтаже. Тако добијени износ је без обрачунаог ПДВ-а.

5. За довођење пословног простора у функционално стање, према намени за коју је простор издат у закуп, примењују се одредбе чл.13 и 14 поменуте Уредбе.

Предлог одлуке са пратећом документацијом Одбору директора доставља Сектор за правне послове и људске ресурсе.

6. Током примене овог Ценовника цене се могу повећавати у складу са пословном политиком „Србија карго“ а.д. и општим условима пословања у Републици Србији.

7. На закључене уговоре који се преузимају од „Железнице Србије“ ад, овај Ценовник ће се примењивати по окончању поступка примопредаје и прибављања сагласности Закупца.

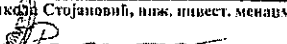
8. Ове измене и допуне Ценовника су саставни део Правилника о давању у закуп пословног и рекламног простора и објеката за постављање телекомуникационе опреме (бр.4/2019-896-237 од 14.11.2019.г.) односно Правилника о измени Правилника о давању у закуп пословног и рекламног простора и објеката за постављање телекомуникационе опреме (бр.4/2022-1352-340 од 27.7.2022.г.)

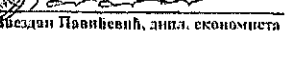
9. Ове измене и допуне Ценовника ступају на снагу даном доношења а примењује се почев од дана 1.1.2026.г. и објављују се у Службеном гласнику „Железница Србије“.

10. Дана 1.1.2026.г. престаје да важи Ценовник о давању у закуп пословног простора, рекламног простора и објеката за постављање телекомуникационе опреме (бр. 4/2021-1100-276 од 27.1.2021.г.).

ОДЕОР ДИРЕКТОРА

Душан Ђукић, мастер економиста

Никола Стојановић, инж. инвест. менаџм.

Звездан Павлићевић, дипл. економиста

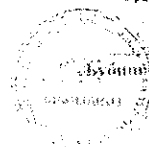
АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКИ ПРЕВОЗ ПУТНИКА „СРБИЈАВОЗ“**Одлука Одбора директора
„Србијавоз“ а.д.
(од 25.2.2026. године)
Број: 4/2026-2527-487**

На основу члана 24. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17, - одлука УС, 113/17, 95/18-аутентично тумачење и 109/25- др.закон) и члана 24. Статута Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србијавоз“, Београд („Службени гласник РС“, бр. 60/15 и Службени гласник „Железнице Србије“, бр. 14/17, 57/19, 16/23 и 36/23), Одбор директора Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србијавоз“, Београд је на седници, одржаној дана 25.2.2026. године, донео

О Д Л У К У

1. Доноси се Правилник о измени и допуни Правилника о организацији и систематизацији послова Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србијавоз“, Београд.
2. Правилник из тачке 1. саставни је део ове Одлуке.
3. Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику „Железнице Србије“ акционарско друштво.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ДИРЕКТОРА

Бубица, Пејчић, инд. правник

**Број: 4/2026-2527-487
25.2.2026. године**

На основу члана 24. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 - одлука УС, 113/17, 95/18 - аутентично тумачење и 109/2025 - др. закон) и члана 24. Статута Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србијавоз“, Београд („Службени гласник РС“, бр. 60/15 и Службени гласник „Железнице Србије“, бр. 14/17, 57/19, 16/23 и 36/23), Одбор директора Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србијавоз“, Београд је на седници, одржаној дана 25.2.2026. године, донео

**П Р А В И Л Н И К
о измени и допуни Правилника о организацији и систематизацији послова
Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србијавоз“, Београд****Члан 1.**

Мења се Правилник о организацији и систематизацији послова Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србијавоз“ Београд, – текстуални део у следећем:

- у члану 2. став 2. алинеја 10: „послови контроле прихода“ се брише.
- у члану 2. став 2. алинеја 11: „послови интерне ревизије“ постаје алинеја 10.
- у члану 2. став 2. алинеја 12: „послови безбедности“ постаје алинеја 11.
- у члану 2. став 2. алинеја 13: „послови Система управљања безбедношћу и управљања ризицима“ постаје алинеја 12.
- у члану 2. став 2. алинеја 14: „послови система управљања технолошким процесом рада ТПС Земун“ постаје алинеја 13.
- у члану 2. став 2. алинеја 15: „послови корисничког сервиса и маркетинга“ постаје алинеја 14.

- у члану 2. став 2. алинеја 16: „послови „Секретаријата Друштва“ постаје алинеја 15.
- у члану 2. став 2. алинеја 17: „послови инвестиција“ постаје алинеја 16.
- у члану 2. став 2. алинеја 18: „послови људских ресурса“ постаје алинеја 17.
- у члану 5. алинеја 10: „Сектор за контролу прихода“ се брише.
- у члану 5. алинеја 11: „Центар за интерну ревизију“ постаје алинеја 10.
- у члану 5. алинеја 12: „Центар за безбедност“ постаје алинеја 11.
- у члану 5. алинеја 13: „Сектор за контролинг, план и анализу“ постаје алинеја 12.
- у члану 5. алинеја 14: „Центар за Систем управљања безбедношћу и управљање ризицима“ постаје алинеја 13.
- у члану 5. алинеја 15: „Центар система управљања технолошким процесом рада ТПС Земун“ постаје алинеја 14.
- у члану 5. алинеја 16: „Центар за кориснички сервис и маркетинг“ постаје алинеја 15.
- у члану 5. алинеја 17: „Секретаријат Друштва“ постаје алинеја 16.
- у члану 5. алинеја 18: „Центар за инвестиције“ постаје алинеја 17.
- у члану 6. након алинеје 18. додају се нове алинеје и гласе:
 - „- послови контроле прихода и ревизије благајничког пословања;
 - обрада и решавање рекламационих захтева корисника превоза у складу са важећим законским и тарифским одредбама;
 - у складу са одредбама Закона о порезу на додату вредност исказује податке пореске основице и ПДВ од продатих возних карата у унутрашњем и међународном саобраћају.“
- члан 18. „Сектор за контролу прихода“ се брише.
- члан 19. постаје члан 18.
- члан 20. постаје члан 19.
- члан 21. постаје члан 20.
- члан 22. постаје члан 21.
- члан 23. постаје члан 22.
- члан 24. постаје члан 23.
- члан 25. постаје члан 24.
- члан 26. постаје члан 25.
- члан 27. постаје члан 26.
- члан 28. постаје члан 27.
- члан 29. постаје члан 28.
- члан 30. постаје члан 29.
- члан 31. постаје члан 30.
- члан 32. постаје члан 31.
- члан 33. постаје члан 32.
- члан 34. постаје члан 33.
- члан 35. постаје члан 34.
- члан 36. постаје члан 35.

Члан 2.

Мења се Правилник о организацији и систематизацији послова Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србијавоз“ Београд, – табеларни део у следећем:

- Сектор за контролу прихода се брише са свим припадајућим пословима.

У СЕКТОРУ ЗА САОБРАЋАЈНО-КОМЕРЦИЈАЛНЕ ПОСЛОВЕ

- у Управи Сектора, систематизују се послови под редним бројем 6. „Главни координатор за благајничко пословање“, са следећим условима: у колони „Шифра коефицијента“, уписати: „8002“, у колони „Ниво квалификације“, уписати: „7.1/6.2“, у колони „Област и врста квалификације“, уписати: „Саобраћајно инжењер-

ство, економске науке, индустријско инжењерство и индустријски менаџмент“, у колони „Посебна знања у складу са осталим прописима“, уписати „Да“, у колони „Број извршилаца“, уписати „3“, у колони „Радно искуство“, уписати „3“, са следећим описом посла: „координира активности из области ревизије благајни; саставља годишњи план ревизије и прати његово извршење; учествује у изради годишњег извештаја; прати измене закона и прописа из области благајничког пословања и транспортног рачуноводства у продајној мрежи СВ; учествује у предлагању измена Правилника 181 и Упутства 182; обавља и друге послове у оквиру нивоа, области и врсте квалификација по налогу непосредног руководиоца“.

- мења се назив „Одељења за тарифске послове и прописе“ тако да гласи: „Одељење за комерцијалне послове“.

- у Одељењу за комерцијалне послове, код послова под редним бројем 1. „Начелник Одељења за тарифске послове и прописе“, мења се назив радног места, тако да гласи: „Начелник Одељења за комерцијалне послове“.

- у Одељењу за комерцијалне послове, код послова под редним бројем 2. „Шеф Одељења за тарифске послове и прописе“, мења се назив радног места, тако да гласи: „Шеф Одељења за комерцијалне послове у делокругу рада тарифских послова и прописа“.

- у Одељењу за комерцијалне послове, систематизују се послови под редним бројем 10. „Шеф Одељења за комерцијалне послове у делокругу рада контроле прихода“, са следећим условима: у колони „Шифра коефицијента“, уписати: „7205“, у колони „Ниво квалификације“, уписати: „7.1/6.2“, у колони „Област и врста квалификације“, уписати: „Саобраћајно инжењерство, економске науке, индустријско инжењерство и индустријски менаџмент“, у колони „Посебна знања у складу са осталим прописима“, уписати „Да“, у колони „Број извршилаца“, уписати „1“, у колони „Радно искуство“, уписати „3“, са следећим описом посла: „организује и контролише рад Одељења у делокругу послова контроле прихода и благајничког пословања; учествује у припреми плана ревизије благајни, обавља редовне и ванредне ревизије благајни и учествује у изради извештаја о обављеним ревизијама; испоставља решења о забрани руковања благајном; контролише пријем и стање залиха строгоурачунатих образаца у магацину централне залихе; врши кварталне и ванредне дистрибуције строгоурачунатих образаца станичним благајнама на мрежи; обавља и друге послове у оквиру нивоа, области и врсте квалификација по налогу непосредног руководиоца“.

- у Одељењу за комерцијалне послове, систематизују се послови под редним бројем 11. „Координатор за послове евиденције и ревизије благајне“, са следећим условима: у колони „Шифра коефицијента“, уписати: „7202“, у колони „Ниво квалификације“, уписати: „7.1/6.2/6.1“, у колони „Област и врста квалификације“, уписати: „Саобраћајно инжењерство, економске науке, индустријско инжењерство и индустријски менаџмент“, у колони „Посебна знања у складу са осталим прописима“, уписати „Да“, у колони „Број извршилаца“, уписати „2“, у колони „Радно искуство“, уписати „3“, са следећим описом посла: „прати прописе и упутства из области рачуноводства и благајничког пословања; обавља стручне прегледе елабората и инконтрацију; учествује у припреми плана ревизије, обавља ревизију благајни и саставља извештај о ревизији; контролише пријем и стање залиха и ажурира евиденцију строгоурачунатих образаца у магацину централне залихе; обавља и друге послове у оквиру нивоа, области и врсте квалификација по налогу непосредног руководиоца“.

- у Одељењу за комерцијалне послове, систематизују се послови под редним бројем 12. „Самостални организатор за послове обрачуна“, са следећим условима: у колони „Шифра коефицијента“, уписати: „7108“, у колони „Ниво квалификације“, уписати: „7.1/6.2“, у колони „Област и врста квалификације“, уписати: „Саобраћајно инжењерство, економске науке, индустријско инжењерство и индустријски менаџмент“, у колони „Посебна знања у складу са осталим прописима“, уписати „Да“, у колони „Број извршилаца“, уписати „4“, у колони „Радно искуство“, уписати „3“, са следећим описом посла: „контролише рад благајни; саставља табелу девизног прилива и одлива, извештаје за обрачуна ПДВ по врстама строгоурачунатих образаца и повластицама; води евиденцију о рачунској документацији уз Р-21; обавља и друге послове у оквиру нивоа, области и врсте квалификација по налогу непосредног руководиоца“.

- у Одељењу за комерцијалне послове, систематизују се послови под редним бројем 13. „Водећи организатор за тарифску контролу и обрачуна“, са следећим условима: у колони „Шифра коефицијента“, уписати: „7105“, у колони „Ниво квалификације“, уписати: „7.1/6.2“, у колони „Област и врста квалификације“, уписати: „Саобраћајно инжењерство, економске науке, индустријско инжењерство и индустријски менаџмент“, у колони „Посебна знања у складу са осталим прописима“, уписати „Да“, у колони „Број извршилаца“, уписати „3“, у колони „Радно искуство“, уписати „3“, са следећим описом посла: „организује, контролише и учествује у извршењу радних задатака на пословима улазне тарифске контроле; организује, контролише и ради на уносу рачуна из међународног саобраћаја; контролише и саставља дефинитивне обрачуна; извршава радне

задатке по записницима о неизвршеним доплатама у возу; обавља и друге послове у оквиру нивоа, области и врсте квалификација по налогу непосредног руководиоца“.

- у Одељењу за комерцијалне послове, систематизују се послови под редним бројем 14. „Виши стручни сарадник за послове контроле прихода“, са следећим условима: у колони „Шифра коефицијента“, уписати: „6205“, у колони „Ниво квалификације“, уписати: „6.1“, у колони „Област и врста квалификације“, уписати: „Саобраћајно инжењерство, економске науке“, у колони „Број извршилаца“, уписати „2“, у колони „Радно искуство“, уписати „3“, са следећим описом посла: „пријем података и израда табеларних дневних прихода станичних благajни; обавља унос ручно писаних возних исправа, преглед возних исправа К-905, организује пријем и отпрему службене поште; обавља и друге послове у оквиру нивоа, области и врсте квалификација по налогу непосредног руководиоца“.

- у Одељењу за комерцијалне послове, систематизују се послови под редним бројем 15. „Сарадник за контролу рачуна, ПДВ и евиденцију контролних примедби“, са следећим условима: у колони „Шифра коефицијента“, уписати: „4007“, у колони „Ниво квалификације“, уписати: „4“, у колони „Област и врста квалификације“, уписати: „Саобраћајна, економска“, у колони „Посебна знања у складу са осталим прописима“, уписати „Да“, у колони „Број извршилаца“, уписати „3“, у колони „Радно искуство“, уписати „3“, са следећим описом посла: „отвара рачуне и врши рачунски преглед; прима, прегледа, контролише и учествује у пословима везаним за реализацију ПДВ и саставља рекапитулације; прима, прегледа, контролише и учествује у пословима везаним за контролне примедбе; саставља обрачун за законске повластице; обавља и друге послове у оквиру нивоа, области и врсте квалификација по налогу непосредног руководиоца“.

Члан 3.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику „Железнице Србије“ акционарско друштво.

ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА ДИРЕКТОРА

Јубина Пејчић

**АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА УПРАВЉАЊЕ ЈАВНОМ ЖЕЛЕЗНИЧКОМ
ИНФРАСТРУКТУРОМ „ИНФРАСТРУКТУРА ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ“****Одлука Одбора директора
„Инфраструктура железнице Србије“ а.д.
(од 25.2.2026. године)
Број: 4/2026-7018-1174**

На основу члана 24. Статута Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд („Службени гласник РС“, бр. 60/15 и 73/15 и Службени гласник „Железнице Србије“, број 14/17), члана 10. став 2. и члана 282. став 7. Саобраћајног правилника („Службени гласник РС“, бр. 34/22 и 107/22), Одбор директора „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. је на седници одржаној 25.2.2026. године, донео

О Д Л У К У

1. Доноси се Упутство за руковање уређајима диспечерске централизације по технологији „ММТ“ у станици Пожега.
2. Упутство из тачке 1. саставни је део ове одлуке.
3. Ова одлука ступа на снагу даном доношења.
4. Одлуку објавити у Службеном гласнику „Железнице Србије“.
5. Ступањем на снагу овог упутства престају да важе одредбе:
 - Упутства за руковање сигнално-сигурносним уређајима система „Simens-Ei“ у станици Пожега (Упутство деловодни број: 286/01-104 од 11.4.2001. године, регистарски број 299, ЈЖТП „Београд“) са свим објављеним изменама и допунама;
 - Упутства за вршење саобраћајне службе преко тријангле Пожега између станица Пожега, Драгачево и Узићи (Упутство деловодни број: 286/01-105 од 11.4.2001. године, регистарски број 300, ЈЖТП „Београд“) са свим објављеним изменама и допунама.

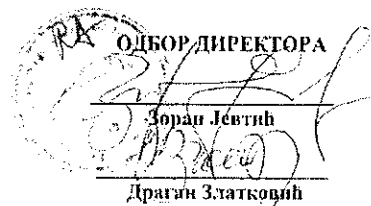
О б р а з л о ж е њ е

У склопу реализације пројекта „Модернизација и реконструкција система за сигналну сигурност, везе и телекомуникације са оснивањем Јединственог диспечерског центра за управљање саобраћајем возова у Републици Србији“ у станици Пожега су завршени радови на уградњи уређаја диспечерске централизације.

Завршетком наведених радова стекли су се услови да се у овој станици укључи у употребу уређај диспечерске централизације по технологији „ММТ“, који омогућава праћење, управљање и регулисање саобраћаја возова у станици.

Због увођења нових технологија у раду у односу на досадашњи начин руковања станичним сигнално-сигурносним уређајем, постоји потреба израде и објављивања овог упутства, чијом применом ће се обезбедити функција саобраћаја, односно обезбедити услови за уредан и безбедан саобраћај возова и кретање маневарских састава и пружних возила на подручју станице и на суседним међустаничним растојањима.

На основу наведеног одлучено је као у диспозитиву.

ОДБОР ДИРЕКТОРА
Зоран Јевтић
Драгин Златковић

**Одлука Одбора директора
„Инфраструктура железнице Србије“ а.д.
(од 25.2.2026. године)
Број: 4/2026-7018-1174**

На основу члана 24. Статута Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд („Службени гласник РС“, бр. 60/15 и 73/15 и Службени гласник „Железнице Србије“, број 14/17), члана 10. став 2. и члана 282. став 7. Саобраћајног правилника („Службени гласник РС“, бр. 34/22 и 107/22), Одбор директора „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. је на седници одржаној 25.2.2026. године, донео

**У П У Т С Т В О
за руковање уређајима диспечерске централизације
по технологији „ММИ“ у станици Пожега**

1. Уводне одредбе

Уводне напомене

Члан 1.

Реализацијом пројекта „Модернизација и реконструкција система за сигналну сигурност, везе и телекомуникације са оснивањем Јединственог диспечерског центра за управљање саобраћајем возова у Републици Србији“ на делу пруге Ресник - Пожега извршени су радови на:

- замени дела постојећег система који се налазио у релејним просторијама службених места који је служио за пренос података „Сателит“ типа „Westinghouse“ новим савременим системом преноса података, при чему је у службеним местима остало релејно осигурање типа SpDrS 64 JŽ произвођача „Siemens“,
- уградњи опреме која осим из ТК-центра Пожега, омогућава да се из Јединственог диспечерског центра смештеног у станици Београд Ранжирна као резервном радном месту, врши централно праћење, управљање и регулисање саобраћаја возова на делу пруге Ресник - Пожега,
- уградњи опреме која у случају потребе омогућава да се из станице Вреоци врши централно праћење, управљање и регулисање саобраћаја возова на делу пруге Ресник – Ваљево, а да се из станице Ваљево врши централно праћење, управљање и регулисање саобраћаја возова на делу пруге Ваљево - Пожега,
- уградњи радио диспечерских веза (RDV), енергетских диспечерских веза (CDeV), саобраћајно диспечерских веза (CDS) и пружних веза са системом за снимање разговора,
- ЖАТ телефоније,
- система тачног времена,
- система за аудио-визуелно информисање путника,
- локалној информационо-комуникационој мрежи за пренос података (ИП мрежа),
- уградњи оптичке кабловске инфраструктуре ради изградње мреже за пренос података између службених места којима се управља и контролише из Јединственог диспечерског центра и између постојећих центара за диспечерско управљање електровучним подстаницама и постројењима за секционисање,
- повезивању базе података у циљу интеграције постојеће апликације за праћење хода возова.

По завршетку наведених радова, у складу са Пројектом, у станици Пожега се укључује у употребу уређај диспечерске централизације по технологији „ММИ“, који омогућава праћење, управљање и регулисање саобраћаја возова у станици, те ово упутство садржи ближе одредбе које се односе на вршење саобраћајне службе у условима експлоатације овог сигнално-сигурносног уређаја.

Због увођења нових технологија у раду у односу на досадашњи начин руковања сигнално-сигурносним уређајима, постоји потреба израде и објављивања овог упутства, чијом применом ће се обезбедити функција саобраћаја, односно обезбедити услови за уредан и безбедан саобраћај возова и кретање маневарских састава и пружних возила на подручју станице Пожега.

Предмет упутства

Члан 2.

Овим упутством ближе се одређује начин регулисања саобраћаја возова путем новоуграђеног система диспечерске централизације.

Имајући у виду реалне услове експлоатације овим упутством су прописане и поједине извршне одредбе у случају настанка сметњи и кварова на сигнално-сигурносним уређајима или на средствима за споразумевање, као и услови регулисања саобраћаја у случају искључења из употребе уређаја диспечерске централизације.

Ово упутство је интерни акт „Инфраструктура железнице Србије“ а.д, односи се на ограничени део инфраструктурних капацитета јавне железничке инфраструктуре, а примењује се у домену регулисања саобраћаја возова у станици Пожега.

Обавеза поседовања упутства

Члан 3.

Сви поступци који нису прописани одредбама овог упутства морају се у свему организовати и обављати на начин како је то прописано одредбама општих саобраћајно-техничких прописа, упутствима и наређењима који су издати од стране „Инфраструктура железнице Србије“ а.д.

Овим упутством морају бити снабдевени запослени на радним местима:

отправници возова станица: Пожега, Драгачево (Чачак), Ужице Теретна, Ужице
ТК-диспечери деоница „Север” и „Југ” у ТК-центру Пожега,
шеф станице: Пожега, Чачак, Ужице Теретна, Ужице
шеф Секције за саобраћајне послове Ужице,
саобраћајни контролор у Секцији за саобраћајне послове Ужице,
шеф пружне деонице Ужице,
шеф деонице за одржавање сигнално-сигурносних уређаја Пожега,
шеф ТОЈ за СС Пожега,
шеф деонице за одржавање телекомуникационих постројења Пожега,
шеф Секције за електротехничке послове Краљево,
шеф Секције/ОЦ за одржавање пруга Краљево и Ужице.

Овим упутством морају бити снабдевене организационе јединице:

станице Пожега, Драгачево, Чачак и Ужице Теретна,
Одељење за оперативне послове Пожега,
Деоница за одржавање сигнално-сигурносних уређаја Пожега,
Секција за саобраћајне послове Ужице,
ОЦ за одржавање пруга Ужице
Секција за ЕТП Краљево
Сектор за саобраћајне послове
Сектор за грађевинске послове
Сектор за електротехничке послове
Центар за унутрашњу контролу.

Ово упутство је прилог Пословног реда станице Пожега I део.

Услови за самостално обављање службе отправника возова у станици Пожега

Члан 4.

За самостално вршење службе отправника возова у станици Пожега запослени који непосредно учествују у вршењу железничког саобраћаја морају да испуне стручне и здравствене услове прописане одредбама Правилника о стручној спреми, стручном оспособљавању и стручном испиту за радна места железничких радника („Службени гласник РС”, бр. 66/22, 103/25 и 108/25) и Правилника о здравственим условима које морају испуњавати железнички радници („Службени гласник РС”, број 24/17).

Да би отправник возова станице Пожега могао самостално да обавља службу неопходно је да је:

- 1) у складу са одредбама Прилога 3 тачка 10. Правилника о стручној спреми, стручном оспособљавању и стручном испиту за радна места железничких радника положио стручни испит за радно место отправника возова;
- 2) положио испит за самостално руковање уређајима диспечерске централизације по технологији „ММГ”;
- 3) дао писмену изјаву да је упознат са начином руковања станичним сигнално-сигурносним уређајима, начином вршења саобраћајне службе и да добро познаје месне прилике на подручју станице;

- 4) у складу са одредбама члана 10. Правилника о здравственим условима које морају испуњавати железнички радници испуњава здравствене услове дефинисане категоријом А за ово радно место.

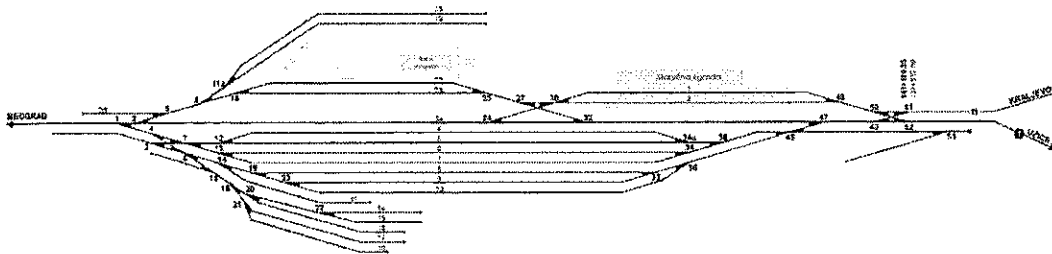
2. Спољашњи уређаји и опрема станице Пожега

Основни подаци о станици

Члан 5.

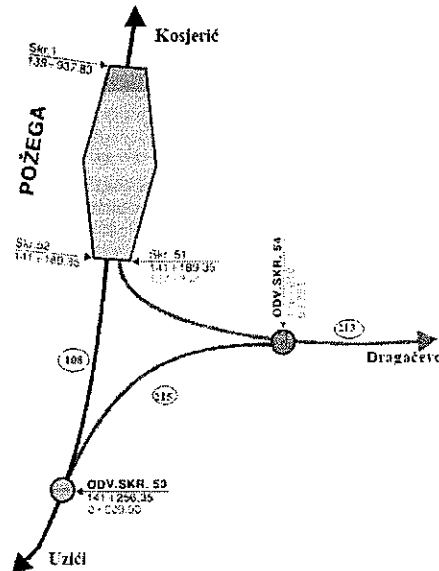
Станица Пожега се налази у km 140+810 магистралне пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље), на којој врши функцију:

- 1) граничне ТК-станице, која отпрема возове на деоницу ТК-пруге и прима возове са деонице ТК-пруге, у којој саобраћај регулише и путеве вожње формира отправник возова са станичне поставнице;
 - 2) одвојне станице, из које се:
 - скретницом бр. 51 уграђеној у km 141+189 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље) одваја регионална пруга Сталаћ - Краљево - Пожега,
 - скретницом бр. 53 уграђеној у km 141+256 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље) одваја регионална пруга Спојни колосек станице Пожега: (Узићи) - одвојна скретница број 53 - одвојна скретница број 54 - (Драгачево), која са скретницом број 54 уграђеној у km 0+751, чини колосечну везу са регионалном пругом Сталаћ - Краљево - Пожега;
 - 3) крајње станице за возове који саобраћају на прузи Сталаћ - Краљево - Пожега;
 - 4) распоредне станице за саобраћај возова за превоз путника и теретних возова на распоредним одсечима:
 - Пожега - Београд Центар,
 - Пожега - Београд ранжирна,
 - Пожега - Краљево,
 - Пожега - Пријеполје Теретна,
- чији је шематски приказ дат на слици 1.

Слика 1. Шематски приказ станице Пожега

Станица је специфична због постојања тријангле, на којој су оставрене колосечне везе регионалних пруга Сталаћ - Краљево - Пожега и спојни колосек станице Пожега: (Узићи) - одвојна скретница број 53 - одвојна скретница број 54 - (Драгачево) са магистралном пругом (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље) (слика 2), тако да су омогућене истовремене вожње возова из станице Пожега ка укрсници Узићи и ка станици Драгачево.

Слика 2. Шематски приказ тријангле станице Пожега

Тријангла се сматра подручјем станице Пожега, на којој саобраћај возова организује и путеве вожњи обезбеђује унутрашњи управник возова са станичне поставнице.

(а) – станични колосеци

Станица Пожега располаже са десет главних и четрнаест споредних колосека.

Колосечна ситуација станице је таква да се:

- од стране станице Каленић возови за превоз путника примају на први или на други колосек до излазних сигнала (Ао1 или Ао2) преко првог дела трећег колосека (део 3А),
- од стране укрснице Узићи, односно станице Драгачево возови за превоз путника примају се на први или на други колосек до граничних колосечних сигнала (Mg1T или Mg2T), а отпрамају се ка станици Каленић преко првог дела трећег колосека (део 3А), те је за њихову отпрему из станице меродаван излазни сигнал са трећег колосека То3.

Главни колосеци су:

- колосеци бр. 1 и бр. 2 су пријемно-отпремни колосеци за возове за превоз путника,
- колосек бр. 3 је главни пролазни, из оба смера је подељен граничним колосечним сигналима (Mg3A и Mg3T) на ограничене одсеке пута вожње (3А. и 3. део колосека),
- колосеци бр. 4 до 6 су пријемно-отпремни колосеци теретних возова,
- колосеци бр. 7 до 10 су ранжирно - отпремни колосеци.

Групу споредних колосека чине:

- колосек бр. 11. је гаражни и служи за смештај помоћног воза,
- колосеци бр. 14 до 17 се налазе у локомотивском депоу, намењени су за оправку и смештај вучних и вучених возила превозника „Србија карго” а.д,
- колосек бр. 18 намењен је за смештај возила ИЖС-а,
- колосеци бр. 19, 22, 23 и 33 су манипулативни колосеци, намењени за утовар и истовар пошиљака,
- колосеци бр. 26, 27, 29а и 31 су извлачњаци,

Корисне дужине главних колосека и највеће допуштене дужине возова у односу на корисну дужину дате су у табели 1:

Колосек број	Корисна дужина колосека (m)	Највеће дозвољ. дужине возова (m)
1.	409/406	374/371

2.	409/406	374/371
3.	327/384	292/349
3а	438/429	433/394
4.	682/684	647/649
5.	682/684	647/649
6.	682/684	647/649
7.	682/684	647/649
8.	595/595	560/560
9.	550/542	515/507
10.	599/608	564/573

За потребе манипулазије путника ниски перони дужине по 301 m уграђени су са леве стране 1. колосека и између 2. и 3. колосека.

Детаљнији подаци о свим осталим техничко-технолошким одредбама станице дати су одредбама Пословног реда станице Пожега I део (Пословни ред станице, деловодни број: 15/2024-168 од 13.3.2024. године, „Инфраструктура железнице Србије“ а.д.).

(б) – подручје тријангле

Тријанглу чине:

- 1) део пружног колосека међустаничног растојања Пожега - Узићи, који припада магистралној прузи (Београд Центар) - Респик - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље), на делу од скретнице бр. 52 у km 141+189 до скретнице бр. 53 у km 141+256;
- 2) део пружног колосека међустаничног растојања Пожега - Драгачево, који припада регионалној прузи Сталаћ - Краљево - Пожега, на делу од скретнице бр. 51 у km 137+332 (што одговара стационажи у km 141+189 магистралне пруге) до скретнице бр. 54 у km 136+010;
- 3) пруга спојни колосек станице Пожега: (Узићи) - одвојна скретница број 53 - одвојна скретница број 54 - (Драгачево), од скретнице бр. 53 у km 0+000 (што одговара стационажи у 141+256 магистралне пруге) до скретнице бр. 54 у km 0+751 (што одговара стационажи у km 136+010 регионалне пруге Сталаћ - Краљево - Пожега).

(в) - скретнице

На подручју станице Пожега уграђено је 36 скретница, од којих су четири укрсне дволоставне.

Скретница бр. 55 није укључена у систем осигурања станице, обезбеђена је скретничком бравом, њоме се рукује на лицу места и по питању осигурања се, у складу са одредбама члана 9. став 3 алинеја 3) Саобраћајног правилника, сматра притврђеном скретницом.

Осталих 35 скретница (бр. 1, 2, 3, 4, 5, 6а/б, 7а/б, 8, 11а, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 23, 24, 25, 27, 30а/б, 32, 33, 34, 34а, 36, 38, 45а/б, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53 и 54) је укључено у систем осигурања станице, њима се рукује и контролишу се централно са станичне поставнице и у таквој су зависности са главним сигналним да се они могу поставити да показују сигнални знак за дозвољену вожњу само ако су скретнице за одређени пут вожње постављене у правилан и исправан положај, те се у складу са одредбама члана 9. став 3 алинеја 1) Саобраћајног правилника сматрају поуздано притврђеним.

Скретнице уграђене у станици су типа:

- 49E1-R300-6°, које омогућавају $V_{max} = 100$ до 140 km/h у правац, $V_{max} = 50$ km/h у скретање,
- 49E1-R200-6°, које омогућавају $V_{max} = 100$ km/h у правац, $V_{max} = 40$ km/h у скретање.

Ако није другачије наведено, стационаже скретница које следе односе се на пругу (Београд Центар) - Респик - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље):

(1) – скретнице уграђене на ужем подручју станице

скретница бр. 1 (типа 49-300-6°) уграђена у km 139+937 је прва улазна скретница од стране станице Каленићи, која са скретницама бр. 4 и 7 чини колосечну везу главних колосека бр. 4 до 10 и групе споредних колосека са колосеком магистралне пруге;

скретница бр. 2 (типа 49-300-6°) уграђена у km 139+982 са скретницама бр. 5 и 8 чини колосечну везу групе споредних колосека (бр. 19, 22, 23 и 33) са колосеком магистралне пруге;

скретница бр. 3 (типа 49-200-6°) уграђена у km 139+992 је одвојна скретница за индустријски колосек „Складиште НД Пожега”;

скретница бр. 4 (типа 49-200-6°) уграђена у km 139+993 са скретницом бр. 1 чини колосечну везу колосека бр. 4 до 10 и групе споредних колосека са колосеком магистралне пруге,

скретница бр. 5 (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+054 је одвојна скретница за колосек бр. 26 (извлачњак),

скретница бр. 6а/б (типа 49-215-6°) уграђена у km 140+066 чини колосечну везу 10. главног колосека са групом споредних колосека локомотивског депоа,

скретница бр. 7а/б (типа 49-215-6°) уграђена у km 140+055 са скретницама бр. 4 и 1 чини колосечну везу главних колосека бр. 4 до 7 са колосеком магистралне пруге,,

скретница бр. 8 (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+060 чини колосечну везу две групе споредних колосека,

скретница бр. 11а (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+087 чини колосечну везу 19. и 33. колосека,

скретница бр. 12 (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+090 чини колосечну везу 4. и 5. колосека,

скретница бр. 13 (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+090, чини колосечну везу 6. и 7. колосека,

скретница бр. 14 (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+097, са скретницама бр. 6а/б, 4 и 1 чини колосечну везу 11. колосека са колосеком магистралне пруге,

скретница бр. 15 (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+114, чини колосечну везу 29а. колосека са групом споредних колосека локомотивског депоа,

скретница бр. 18 (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+123, чини колосечну везу 19. и 33. колосека,

скретница бр. 19 (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+140, са скретницом бр. 23 чини колосечну везу колосека бр. 8 до 10,

скретница бр. 23 (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+185, чини колосечну везу 9. и 10. главног колосека,

скретница бр. 24 (типа 49-300-6°) уграђена у km 140+482 на колосеку 3А са скретницом бр. 30а/б, чини колосечну везу 3. главног пролазног колосека са 1. и 2. колосеком,

скретница бр. 25 (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+507 чини колосечну везу 22. и 23. споредног колосека,

скретница бр. 27 (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+531 са скретницом бр. 30а/б, чини колосечну везу 1. и 2. колосека са споредним колосецима бр. 22 и 23,

скретница бр. 30а/б (типа 49-215-6°) уграђена у km 140+588 чини колосечну везу 1. и 2. колосека,

скретница бр. 32 (типа 49-300-6°) уграђена у km 140+649 на 3. колосеку са скретницом бр. 27, чини колосечну везу 3. главног пролазног колосека са споредним колосецима бр. 22 и 23,

скретница бр. 33 (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+837 чини колосечну везу 8. и 9. колосека,

скретница бр. 34 (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+882 чини колосечну везу 6. и 7. колосека,

скретница бр. 34а (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+882 чини колосечну везу 4. и 5. колосека,

скретница бр. 36 (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+901 са скретницом бр. 33 чини колосечну везу колосека бр. 8 до 10,

скретница бр. 38 (типа 49-200-6°) уграђена у km 140+927 са скретницама бр. 34 и 34а чини колосечну везу колосека бр. 4 до 7,

скретница бр. 45а/б (типа 49-215-6°) уграђена у km 141+019 са скретницом бр. 47 чини колосечну везу колосека бр. 4 до 10 са колосеком магистралне пруге и са споредним колосеком бр. 31,

скретница бр. 47 (типа 49-300-6°) уграђена у km 141+092 на 3. колосеку са скретницом бр. 45 чини колосечну везу колосека бр. 4 до 10 са колосеком магистралне пруге,

скретница бр. 48 (типа 49-200-6°) уграђена у km 141+093 чини колосечну везу 1. и 2. колосека,

скретница бр. 49 (типа 49-300-6°) уграђена у km 141+112 са скретницом бр. 51 чини колосечну везу колосека бр. 3 до 10 са колосеком регионалне пруге Сталаћ - Краљево - Пожега,

скретница бр. 50 (типа 49-200-6°) уграђена у km 141+117 са скретницама бр. 48 и 51 чини колосечну везу 1. и 2. колосека са колосеком регионалне пруге Сталаћ - Краљево - Пожега, док са скретницама бр. 48 и 52 чини колосечну везу 1. и 2. колосека са колосеком магистралне пруге,

скретница бр. 51 (типа 49-300-6°) уграђена у km 141+189 је прва улазна скретница од стране станице Драгачево (km 137+332 пруге Сталаћ - Краљево - Пожега),

скретница бр. 52 (типа 49-300-6°) уграђена у km 141+189 је прва улазна скретница од стране укрснице Узићи,

скретница бр. 55 (типа 49-200-6°) уграђена у km 141+256 је одвојна скретница за индустријски колосек „Kabex“;

(2) – скретнице уграђене на тријангли

скретница бр. 53 (типа 49-300-6°) уграђена у km 142+490 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље) је одвојна скретница којом се из смера укрснице Узићи од ове магистралне пруге одваја регионална пруга спојни колосек станице Пожега: (Узићи) - одвојна скретница број 53 - одвојна скретница број 54 - (Драгачево), те представља почетну тачку ове регионалне пруге (km 0+000),

скретница бр. 54 (типа 49-300-6°) уграђена у km 136+010 регионалне пруге Сталаћ - Краљево - Пожега је одвојна скретница којом се из смера станице Драгачево од ове регионалне пруге одваја регионална пруга спојни колосек станице Пожега: (Узићи) - одвојна скретница број 53 - одвојна скретница број 54 - (Драгачево), те се налази у km 0+751 пруге спојни колосек станице Пожега: (Узићи) - одвојна скретница број 53 - одвојна скретница број 54 - (Драгачево).

У случају потребе поуздано притврђене скретнице се могу постављати помоћу кључа (чешља) и ручице (курбле) који су под надзором спољњег отправника возова.

У складу са одредбама члана 124. став 5. Правилника о врстама сигнала, сигналних ознака и ознака на прузи („Службени гласник РС”, бр. 51/20 и 29/25) у станици Пожега скретнице нису опремљене скретничким сигнаlima, јер су у станици уграђени маневарски сигнали за заштиту колосечног пута и гранични колосечни сигнали.

(2) – исклизнице

На подручју станице уграђене су две исклизнице, с тим што је само исклизница 1 опремљена електропоставном справом и укључена у електрорелејни систем осигурања станице:

ИСК 1 је уграђена на 11. колосеку у km 140+140 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље) и у зависности је са скретницом бр. 14.

Место уградње ове исклизнице обележено је сигналом који у складу са одредбама члана 81. Правилника о врстама сигнала, сигналних ознака и ознака на прузи може показати:

сигнални знак 31: „Маневрисање забрањено” или

сигнални знак 32: „Маневрисање слободно”.

(d) – бројачи осовина и шинска струјна кола

На делу пруге Ресник - Врбница контрола слободности/заузетости пружних колосека врши се бројачима осовина. Изузетак чине пружни колосеци између заштитних и улазних сигнала и спојног колосека на триангли станице Пожега, као и међустанична растојања Ужице Теретна - Ужице и Пријеполје - Пријеполје Теретна на којима се контрола слободности/заузетости пружних колосека врши изолованим шинским струјним колима.

У станици Пожега у склопу електрорелејног сигнално-сигурносног уређаја раније су уграђена изолована шинска струјна кола којима се контролише слободност/заузетост сваког појединачног одсека.

Осигурање станице

Члан 6.

Станица Пожега је осигурана електрорелејним сигнално-сигурносним уређајем система „Siemens-EI“ са системом диспечерске централизације по технологији MMI.

Кроз уређај је остварена потпуна зависност сигналних знакова који показују главни сигнали са положајем скретница.

Уређај диспечерске централизације омогућава да се на аутоматизованом радном месту унутрашњег отправника возова контролише слободност/заузетост одсека колосека, скретница и исклизнице и исправност свих уређаја уграђених на подручју станице.

Осим станичних изолованих одсека на станичној поставници контролише се и подручје тријангле као и део отворене пруге од стране суседних службених места Каленићи, Узићи и Драгачево.

На 80 m испред улазних сигнала уграђени су контакти за најаву воза, чиме је омогућен пријем возова у станицу коришћењем сигналног знака 12a: „Опрезан улазак у станицу са 10 km/h”.

Заштитни и улазни сигнали са припадајућим предсигналима

Члан 7.

Станица Пожега опремљена је светлосним улазним сигнаlima, док је подручје тријангле опремљено заштитним светлосним сигнаlima двозначне сигнализације, уграђеним са десне стране колосека у односу на смер вожње воза.

Улазни сигнали станице Пожега:

- улазни сигнал од стране станице Каленићи Tu92 уграђен је са десне стране у km 139+492 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље), чији се сигнални знаци предсигналишу сигналним знацима посебног светлосног предсигнала RTu92 који је уграђен са исте стране у km 138+843;
- улазни сигнал од стране укрснице Узићи Au91 уграђен је са леве стране (са десне у смеру кретања воза) у km 141+481 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље), чији се сигнални знаци предсигналишу сигналним знацима заштитног светлосног сигнала Au93, који је уграђен са исте стране на тријангли у km 142+650;
- улазни сигнал од стране станице Драгачево Su92 уграђен је са десне стране у km 137+043 пруге Сталаћ - Краљево - Пожега, чији се сигнални знаци предсигналишу сигналним знацима заштитног светлосног сигнала Su94, који је уграђен са исте стране на тријангли у km 135+828.

Заштитни сигнали тријангле станице Пожега:

- заштитни сигнал од стране укрснице Узићи Au93 уграђен је са леве стране (са десне у смеру кретања воза) у km 142+650 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље), чији се сигнални знаци предсигналишу сигналним знацима посебног светлосног предсигнала RAu93, који је уграђен са исте стране у km 143+650;
- заштитни сигнал од стране станице Драгачево Su94 уграђен је са десне стране у km 135+828 пруге Сталаћ - Краљево - Пожега, чији се сигнални знаци предсигналишу сигналним знацима посебног светлосног предсигнала PSu94, који је уграђен са исте стране у km 134+828.

Улазни и заштитни сигнали који се контролишу из станице Пожега, сходно одредбама члана 14. Правилника о врстама сигнала, сигналних ознака и ознака на пруги, могу показати сигналне знаке:

сигнални знак 4: „Стој”

сигнални знак 5a: „Слободно, очекуј слободно или опрезно”

сигнални знак 6: „Опрезно, очекуј стој”

сигнални знак 7: „Слободно, очекуј ограничење брзине”

сигнални знак 8: „Ограничена брзина, очекуј стој”

сигнални знак 9: „Ограничена брзина, очекуј слободно или опрезно”

сигнални знак 10: „Ограничена брзина, очекуј ограничење брзине”

сигнални знак 12a: „Опрезан улазак у станицу са 10 km/h”.

На стубу заштитних сигнала Su94 од стране станице Драгачево и Au93 од стране укрснице Узићи уграђени су показивачи правца, а на стубовима улазних сигнала станице Пожега Tu92, Su92 и Au91 уграђени су показивачи за брзину.

Посебни светлосни предсигнали

Члан 8.

Посебни светлосни предсигнали уграђени су у смеру вожње воза испред улазног сигнала из смера станице Каленићи и испред заштитних сигнала тријангле:

- од стране станице Каленићи RTu92 уграђен је у km 138+843 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље) и удаљен је 1009 m од улазног сигнала Tu92,
- од стране укрснице Узићи RAu93 уграђен је у km 143+650 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље) и удаљен је 1000 m од заштитног сигнала Au93,
- од стране станице Драгачево PSu94 уграђен је у km 134+828 пруге Сталаћ - Краљево - Пожега и удаљен је 1000 m од заштитног сигнала Su94.

Посебни светлосни предсигнали, сходно одредбама члана 30. Правилника о врстама сигнала, сигналних ознака и ознака на прузи могу показати сигналне знаке:

сигнални знак 13: „Очекуј стој”

сигнални знак 14: „Очекуј слободно”

сигнални знак 15: „Очекуј ограничење брзине”.

Излазни сигнали

Члан 9.

Излазни сигнали станице Пожега су светлосни и показују једнозначне сигналне знаке. Стационаже излазних сигнала које следе односе се на пругу (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље):

а) према станици Каленићи:

са 3. колосека То3 у km 140+050

са 4. колосека То4 у km 140+150

са 5. колосека То5 у km 140+150

са 6. колосека То6 у km 140+150

са 7. колосека То7 у km 140+150

са 8. колосека То8 у km 140+193

са 9. колосека То9 у km 140+245

са 10. колосека То10 у km 140+245;

б) према укрсници Узићи и станици Драгачево:

са 1. колосека Ао1 у km 141+040

са 2. колосека Ао2 у km 141+040

са 3. колосека Ао3 у km 140+987

са 4. колосека Ао4 у km 140+822

са 5. колосека Ао5 у km 140+822

са 6. колосека Ао6 у km 140+822

са 7. колосека Ао7 у km 140+822

са 8. колосека Ао8 у km 140+776

са 9. колосека Ао9 у km 140+783

са 10. колосека Ао10 у km 140+829.

У складу са одредбама члана 14. Правилника о врстама сигнала, сигналних ознака и ознака на прузи, излазни сигнали станице Пожега могу показивати једнозначне сигналне знаке:

сигнални знак 4: „Стој”,

сигнални знак 5б: „Слободно”,

сигнални знак 11: „Ограничена брзина”.

На излазним сигналима блока 2 (Ао1 до Ао10) уграђени су показивачи правца, јер се са свих колосека може формирати пут вожње ка укрсници Узићи и ка станици Драгачево.

Допунски сигнали главних сигнала

Члан 10.

(а) - показивачи за правац

У складу са одредбама члана 46. став 1. Правилника о врстама сигнала, сигналних ознака и ознака на прузи, показивачима за правац се допуњују сигнални знаци главних сигнала када дозвољавају вожњу, тако да показују за коју пругу је дозвољена вожња.

Како се од заштитног сигнала тријангле:

- Аи93 у km 142+650 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље) може формирати пут вожње воза ка станици Пожега и ка станици Драгачево,

- Су94 у km 135+828 пруге Сталаћ - Краљево - Пожега може формирати пут вожње воза ка станици Пожега и ка укрсници Узићи,

на њима су уграђени показивачи правца, који могу показати сигнални знак:

- на заштитном сигналу Au93 у km 142+650 сигналне знаке 19а: „Дозвољена вожња за Р” (Пожега) или „Дозвољена вожња за К” (Краљево);
- на заштитном сигналу Su94 у km 135+828 сигналне знаке 19а: „Дозвољена вожња за Р” (Пожега) или „Дозвољена вожња за В” (Бар).

Како је са свих колосека на страни блока 2 могуће формирати излазни пут вожње за два правца – ка укрсници Узићи и ка станици Драгачево, на излазним сигналима блока 2 (Ao1 до Ao10) уграђени су показивачи правца, који могу показати сигналне знаке 19а: „Дозвољена вожња за В” (Бар) или „Дозвољена вожња за К” (Краљево).

Показивачи за правац су редовно угашени, а пале се само када главни сигнал покаже сигнални знак за дозвољену вожњу.

(б) – показивачи за брзину

У складу са одредбама члана 52. став 1. Правилника о врстама сигнала, сигналних ознака и ознака на прузи показивачима за брзине допуњују се сигнални знаци главних сигнала када дозвољавају вожњу, тако да показују којом се брзином сме возити преко подручја скретница када главни сигнал дозвољава даљу вожњу органиченом брзином, ако је брзина већа или мања од 50 km/h.

Како је од улазних сигнала станице Пожега могуће формирати пут вожње воза до граничних колосечних сигнала на 1, 2. и 3. колосеку, то су на улазним сигналима:

- Tu92 у km 139+492 и Au91 у km 141+481 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље),
- Su92 у km 137+043 пруге Сталаћ - Краљево – Пожега,

уграђени показивачи за брзине који могу показати сигнални знак 21а: „Возити ограниченом брзином од 30 km/h”.

Показивачи за брзине су редовно угашени, а пале се само када улазни сигнал покаже сигнални знак за дозвољену вожњу када је гранични колосечни сигнал изабран за циљ пута вожње.

(в) - гранични колосечни сигнали

За пријем возова на 1. и 2. колосек из смера укрснице Узићи и станице Драгачево, као и за пријем возова на 3. колосек за оба смера вожње уграђени су гранични колосечни сигнали:

од стране станице Каленићи:

- Mg3A уграђен је на 3А. колосеку испред скретнице бр. 24 у km 140+478;

од стране укрснице Узићи/станице Драгачево:

- Mg1T уграђен је на 1. колосеку испред скретнице бр. 30а у km 140+641,
- Mg2T уграђен је на 2. колосеку испред скретнице бр. 30а у km 140+641,
- Mg3T уграђен је на 3. колосеку испред скретнице бр. 32 у km 140+654,

пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље).

У складу са одредбама члана 61. Правилника о врстама сигнала, сигналних ознака и ознака на прузи гранични колосечни сигнали могу показати сигналне знаке:

- сигнални знак 25: „Вожња забрањена”,
- сигнални знак 26: „Вожња дозвољена”.

Маневарски сигнали

Члан 11.

(а) – маневарски сигнали за заштиту колосечног пута

У станици Пожега уграђено је 37 маневарских сигнала за заштиту колосечног пута (дате стационаже се односе на пругу (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље)):

- M1 уграђен је у km 139+934, испред скретнице број 1 у смеру раста стационаже
- M3 уграђен је у km 139+988, испред скретнице број 3 у смеру раста стационаже

M26A уграђен је у km 140+048, испред скретнице број 5 у смеру раста стационаже
M3T уграђен је у km 139+990 у подножју излазног сигнала To3 испред скретнице број 2 у смеру пада стационаже
M14 уграђен је у km 140+095, испред скретнице број 19 у смеру раста стационаже
M4T уграђен је у km 140+151, у подножју излазног сигнала To4, испред скретнице број 12 у смеру пада стационаже
M5T уграђен је у km 140+151, у подножју излазног сигнала To5, испред скретнице број 12 у смеру пада стационаже
M6T уграђен је у km 140+151, у подножју излазног сигнала To6, испред скретнице број 13 у смеру пада стационаже
M7T уграђен је у km 140+151, у подножју излазног сигнала To7, испред скретнице број 13 у смеру пада стационаже
M8T уграђен је у km 140+196, у подножју излазног сигнала To8, испред скретнице број 19 у смеру пада стационаже
M9T уграђен је у km 140+247, у подножју излазног сигнала To9, испред скретнице број 23 у смеру пада стационаже
M10T уграђен је у km 140+247, у подножју излазног сигнала To10, испред скретнице број 23 у смеру пада стационаже
M15 уграђен је у km 140+075, испред скретнице број 15 у смеру раста стационаже
M19T уграђен је у km 140+166, испред скретнице број 11а у смеру пада стационаже
M33T уграђен је у km 140+166, испред скретнице број 11а у смеру раста стационаже
M22T уграђен је у km 140+176, испред скретнице број 18 у смеру пада стационаже
M22A уграђен је у km 140+458, испред скретнице број 25 у смеру раста стационаже
M23T уграђен је у km 140+176, испред скретнице број 18 у смеру пада стационаже
M23A уграђен је у km 140+458, испред скретнице број 25 у смеру раста стационаже
M1A уграђен је у km 141+038, у подножју излазног сигнала Ao1, испред скретнице број 48 у смеру раста стационаже
M2A уграђен је у km 141+038, у подножју излазног сигнала Ao2, испред скретнице број 48 у смеру раста стационаже
M3A уграђен је у km 140+984, у подножју излазног сигнала Ao3, испред скретнице број 47 у смеру раста стационаже
M4A уграђен је у km 140+821, у подножју излазног сигнала Ao4, испред скретнице број 34а у смеру раста стационаже
M5A уграђен је у km 140+821, у подножју излазног сигнала Ao5, испред скретнице број 34а у смеру раста стационаже
M6A уграђен је у km 140+821, у подножју излазног сигнала Ao6, испред скретнице број 34 у смеру раста стационаже
M7A уграђен је у km 140+821, у подножју излазног сигнала Ao7, испред скретнице број 34 у смеру раста стационаже
M8A уграђен је у km 140+775, у подножју излазног сигнала Ao8, испред скретнице број 33 у смеру раста стационаже
M9A уграђен је у km 140+785, у подножју излазног сигнала Ao9, испред скретнице број 33 у смеру раста стационаже
M10A уграђен је у km 140+827, у подножју излазног сигнала Ao10, испред скретнице број 36 у смеру раста стационаже
M33 уграђен је у km 140+871, испред скретнице број 36 у смеру пада стационаже
M38 уграђен је у km 140+949, испред скретнице број 38 у смеру пада стационаже
M42 уграђен је у km 140+947, испред скретнице број 45б у смеру раста стационаже
M44 уграђен је у km 140+971, испред скретнице број 45а у смеру раста стационаже
M47 уграђен је у km 140+094, испред скретнице број 47 у смеру пада стационаже
M48 уграђен је у km 141+095, испред скретнице број 48 у смеру пада стационаже
M51 уграђен је у km 141+139, испред скретнице број 51 у смеру пада стационаже
M52 уграђен је у km 141+139, испред скретнице број 52 у смеру пада стационаже.

Маневарски сигнали за заштиту колосечног пута, сходно одредбама члана 69. Правилника о врстама сигнала, сигналних ознака и ознака на прузи могу показати сигналне знаке сигнални знак 27: „Маневрисање забрањено” и сигнални знак 28: „Маневрисање слободно”.

(б) – рејонски маневарски сигнали

У циљу заштите станичног подручја од индустријских колосека са десне стране колосека за смер вожње маневарских састава уграђени су рејонски маневарски сигнали. Стационаже рејонских сигнала које следе односе се на пругу (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље):

- RM1 уграђен је на 31. колосеку у km 141+087, чини границу станичног подручја у односу на индустријски колосек „Kabex”,
- RM4 уграђен је испред скретнице бр. 15 у km 140+120, чини границу станичног подручја у односу на споредне ложионицке колосеке.

Рејонски маневарски сигнали, сходно одредбама члана 76. Правилника о врстама сигнала, сигналних ознака и ознака на прузи, могу показати сигналне знаке сигнални знак 29: „Маневрисање забрањено” и сигнални знак 30: „Маневрисање слободно”.

Путни прелази

Члан 12.

На подручју које се контролише и којим се управља из станице Пожега нема путних прелаза.

Регулисање саобраћаја возова ка суседним службеним местима

Члан 13.

Станица Пожега је гранична станица на ТК-прузи (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље) у којој саобраћај возова регулише и путеве вожње обезбеђује унутрашњи отпражник возова са станичне поставнице.

Сходно материјалу важећег реда вожње (КРВ 1.1):

- станица Каленићи је непосредна ТК-станица у којој саобраћај возова регулише и путеве вожње обезбеђује ТК-диспечер деонице „Север” из ТК-центра Пожега,
- укрсница Узићи је непосредно службено место на ТК-прузи у којој саобраћај возова регулише и путеве вожње обезбеђује ТК-диспечер деонице „Југ” из ТК-центра Пожега.

На међустаничним растојањима Каленићи - Пожега и Пожега - Узићи саобраћај возова се регулише у станичним просторним одсецима, као на једноколосечној прузи опремљеној уређајима међустаничне зависности и телекоманде, у складу са одредбама члана 126. до 132. Саобраћајног правилника.

На међустаничном растојању Каленићи - Пожега саобраћај возова регулишу унутрашњи отпражник возова станице Пожега и ТК-диспечер деонице „Север” из ТК-центра Пожега, док на међустаничном растојању Пожега - Узићи саобраћај возова регулишу унутрашњи отпражник возова станице Пожега и ТК-диспечер деонице „Југ” из ТК-центра Пожега.

На међустаничном растојању Драгачево - Пожега уграђен је бројач осовина, те се и на овом делу пруге саобраћај возова регулише у станичним просторним одсецима, као на једноколосечној прузи опремљеној уређајима међустаничне зависности, у складу са одредбама члана 126. до 132. Саобраћајног правилника.

Саобраћај возова регулишу унутрашњи отпражник возова станице Пожега и отпражник возова станице Драгачево.

У случају непоседања станице Драгачево, саобраћај возова регулишу унутрашњи отпражник возова станице Пожега и отпражник возова прве поседнуте станице Чачак у станичним просторним одсецима као на једноколосечној прузи која није опремљена уређајима АПБ, МЗ и ТК, у складу са одредбама члана 133. до 141. Саобраћајног правилника.

Станице Драгачево и Чачак су међустанице на прузи Сталаћ - Краљево - Пожега у којима саобраћај возова регулише и путеве вожње обезбеђује отпражник возова. Осим дела Драгачево - Пожега ова пруга није опремљена пружним сигнално-сигурносним уређајима.

Детаљније одредбе о регулисању саобраћаја возова на подручју тријангле Пожега дате у члану 61. овог упутства.

3. Уређаји диспечерске централизације по технологији „ММІ”

Намена и функције система

Члан 14.

Систем диспечерске централизације намењен је за:

- аутоматизацију процеса контроле и управљања саобраћајем возова на деоницама пруге и интероперабилности са повезаним системима,
- тестирање и дијагностиковање техничких средстава захваљујући примени савремених средстава телемеханике, микроелектронике и рачунарске технике.

Технологија ММІ (Man Machine Interface) чини технолошку целину са системом диспечерске централизације. Софтвер ММІ обезбеђује управљање саобраћајем возова на подручју станице и на додељеној деоници пруге реализацијом следећих функција:

- контрола положаја скретница и исклизница, контрола заузетости/слободности станичних и пружних одсека, контрола исправности сигнала на станичним и пружним одсецима, контрола и индикација исправности аутоматских уређаја путних прелаза;

- контрола исправности рада напојне опреме СС уређаја, укључујући спољно електронапајање, дизел-генератор, акумулаторске батерије и мерење електричних параметара;
- пренос упозорења о порасту температуре, о режиму рада опреме за климатизацију и температурном режиму у просторијама;
- логичка контрола исправности поступака отправника возова уз блокирање погрешних и забрањених манипулација;
- самодиагностика компоненти опреме ММІ у станици, са аутоматском редундансом код неисправности појединих блокова, елемената електронапајања линијског пункта, уређаја струјне заштите или заштите од импулсних пренапона;
- протоколисање активности особља и стања техничких средстава СС уређаја са периодом чувања података најмање 30 дана.

Хардверско-софтверска опрема на радном месту отправника возова

Члан 15.

Опремену радног места унутрашњег отправника возова станице Пожега чине:

- компјутери (thin-client) са ниском потрошњом енергије;
- LED монитори, тастатура, миш, функционална тастатура;
- неуправљиви комутатори (првог и другог комплета);
- оптички разделници (првог и другог комплета) - за прикључење кабла ОКМ који води на радно место отправника возова и резервног пункта управљања;
- претварачи-исправљачи напона (првог и другог комплета) за напајање електричном енергијом опреме ормана и компоненти једносмерним напонам од 24V.

На радној површини отправника возова налазе се LED монитори и управљачке јединице – тастатура и миш. Сва остала опрема је смештена у унутрашњем простору у два метална ослонца КТО. У комплет опреме спадају блокови телесигнализације, телемерења, сензори температуре и концентратори информација намењени за мониторинг исправног функционисања АРМ. У релејној просторији за СС уређаје постављен је специјализован рачунар који функционише на серверима ММІ.

Систем диспечерске централизације има дуплирану архитектуру толерантну на грешке и савремени графички кориснички интерфејс. Дуплирана архитектура значи да на једном комплекту рачунара ради отправник возова те се каже да је активан, док је други комплет резерва првом, тј. пасиван. Који је рачунар активан приказује се зеленим пољем у траци са алаткама на левој страни врха монитора (слика 1).

Слика 1. Индикација активног рачунара отправника возова

Оба рачунара обезбеђују идентичну индикацију објекта колосечне ситуације. Са активног рачунара обавља се задавање команди телеуправљања, критичних команди, пребацивање режима рада АРМ ОВ. На монитору пасивног рачунара на траци са алаткама (у горњем левом углу екрана) је присутан натпис „Пасивни” на црвеној позадини (слика 2).

Слика 2. Индикација пасивног рачунара АРМ ОВ

Који је комплет у активном стању види се и на показивачима који дају обавештења о раду уређаја у станици, а налазе се испод колосечне слике станице (слика 3).

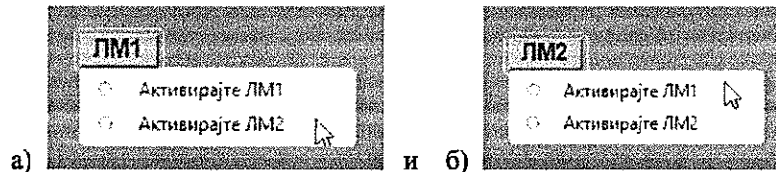
Слика 3. Контрола исправности првог и другог комплета опреме ММІ

У случају неисправности оба комплета, картица „ЛМ” ће се приказати у црвеној боји (слика 4).

Слика 4. Контрола неисправности оба комплекта опреме ММ1

Отправник возова има могућност принудног пребацивања активности комплекта опреме ММ1. Уколико је у датом тренутку активан први комплект опреме, у том случају за пребацивање активности на други комплект у менију картице „ЛМ1“ треба изабрати команду „Активирајте ЛМ2“ и обрнуто (слика 5).

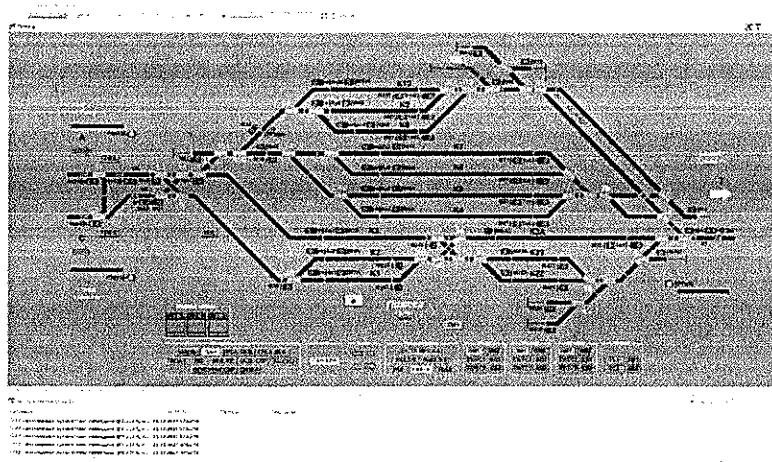

Слика 5. Мени картице а) ЛМ1 и б) ЛМ2

или

поставити курсор миша на црвену картицу „Пасивни“ и притиснути леви тастер миша. При томе, пасивна апликација „Менаџер видео-облика“ шаље обавештење о принудном пребацивању активне апликације у пасивни режим.

Покретање програма се остварује аутоматски при укључењу рачунара. На екранима монитора приказује се колосечна шема станице и дела отворене пруге – са приказом скретница, сигнала, колосека, скретничких и колосечних одсека, подручја улазног и предсигналног одсека. Осим тога, приказује се управљачки панел и контролне информације у облику различитих картица у боји са ознакама (слика 6).

Слика 6. Графички интерфејс апликације станице Пожега

У случају губитка везе међу аутоматизованим радним местима колосечна ситуација и остали станични елементи промениће своју боју у љубичасту.

Горњи део екрана заузима главни управљачки мени и трака са алаткама приказана на слици 7.

Слика 7. Главни управљачки мени и трака са алаткама

У доњем делу екрана налази се панел (слика 8), који садржи поље приказа обавештења, панел за приказ везе са другим рачунарима и серверима ММ1, као и поље датума и времена.

Слика 8. Панел датума и времена

Главни управљачки мени

Члан 16.

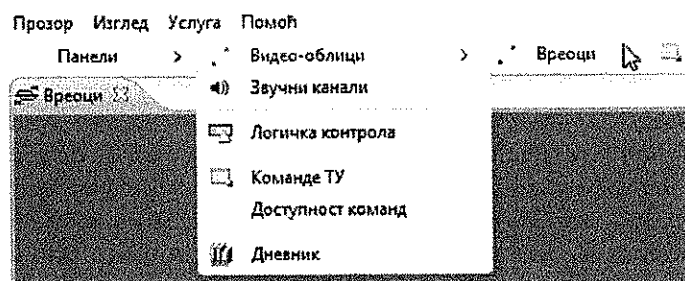
Главни управљачки мени (слика 9) представља скуп графичких елемената у виду падајућих менија и извршава скуп функција:

- управљање изгледом шематског приказа станице,
- промена боје шематског приказа деонице на екрану отправника возова (светли или тамни приказ);
- управљање станицом;
- затварање апликације радног места отправника возова.

Прозор Изглед Услуга Помоћ

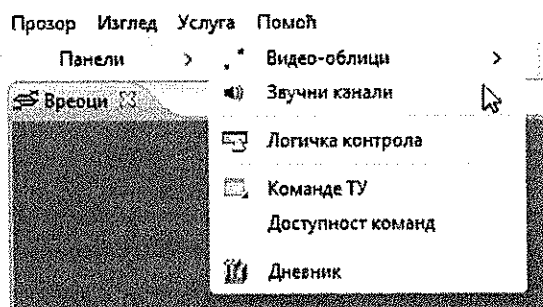
Слика 9. Главни управљачки мени

(а) – *управљање изгледом шематског приказа станице* – за избор изгледа шематског приказа станице потребно је кликнути мишем на поље „Прозор” и изабрати опцију „Видео-облици”, након чега ће се отворити падајући мени са списком доступних станица (слика 10). У том списку наводећи курсор на потребну ставку може се изабрати жељени регион. Након тога, потребно је кликнути на ту ставку за отварање шематског приказа станице.

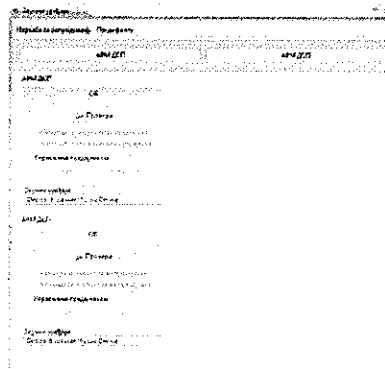
Слика 10. Панел за избор шематског приказа станице

(б) – *панел за проверу звучних уређаја* – позива се из главног менија, кликом миша на поље „Прозор” и одабиром опције „Звучни канали”, како је приказано на слици 11.

Слика 11. Панел за избор звучних уређаја

Избором опције „Звучни канали” отвара се мени за проверу који је дат на слици 12 и служи за проверу функционалности звучних канала.

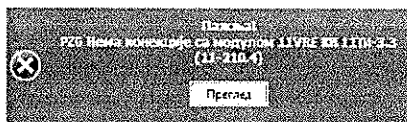
Слика 12. Мени за проверу звучних канала

Свако поље приказује: назив звучног канала, тастер за укључивање провере канала, заставице за означавање неопходности давања команди за укључивање/искључивање предајника. Кључком на тастер „Провера“ огласиће се звучни сигнал фреквенције 1000 Hz у наведеном звучном каналу. Уколико су биле назначене одговарајуће заставице укључивања/искључивања предајника, у том случају ће дотичне команде бити дате у процесу провере. При притиску на поље укључивања/искључивања предајника даваће се одговарајуће команде управљања предајником без оглашавања звучног сигнала.

(в) – **панел догађаја логичке контроле** – је део програмског пакета аутоматизованог радног места отправника возова (АРМ ОВ) и служи да се искључи могућност задавања некоректних управљачких команди и формирање упозоравајућих информација о неисправностима које настају у раду система и у напајању.

Код настанка сметњи и кварова на елементима СС уређаја и електронапајања, подсистем логичке контроле производи визуелно и звучно упозорење. Дефинисани су следећи типови неисправности и упозорења: сметња на сигналу, губитак контроле положаја скретнице, прекорачење времена при прекретању скретнице, лажно заузеће/слободност одсека, прегоривање осигурача, нестанак напајања, квар напајања, противпожарни аларм, сметња на отвореној прузи, воз се налази на предсигналном одсеку (нагазио 80 m контакт), дизел генератор је укључен и прекид конекције.

Обавештења логичке контроле се приказују у виду прозора који се аутоматски приказује на екрану (слика 13) или у виду ставке на панелу логичке контроле (слика 14).

Слика 13. Дијалог логичке контроле

Ситуација	Настао:	Постеро	Завршено:
⊗ PZG Премкнуто је напајање САН1 мреже ормана 11. А...	20.12.2025 13:00:42	-	20.12.2025 13:00:45
⊗ PZG Квар прекидача RSW1 ормана 11 (11-18.6)	20.12.2025 13:00:42	-	20.12.2025 13:00:45
⊗ PZG Активирање прекидача из групе QF2.1, QF3.1 орн...	20.12.2025 13:00:42	-	20.12.2025 13:00:45
⊗ PZG Квар DDC1 претварача ормана 11 (11-18.2)	20.12.2025 13:00:42	-	20.12.2025 13:00:45
⊗ PZG Неисправност кола активности ормана 11 локалн...	20.12.2025 13:00:42	-	20.12.2025 13:00:45
⊗ PZG Активирање прекидача из групе QF2.2, QF3.2 орн...	20.12.2025 13:00:42	-	20.12.2025 13:00:45
⊗ PZG Квар прекидача RSW2 ормана 11 (11-28.6)	20.12.2025 13:00:42	-	20.12.2025 13:00:45
⊗ PZG Квар DDC2 претварача ормана 11 (11-28.2)	20.12.2025 13:00:42	-	20.12.2025 13:00:45
⊗ PZG Премкнуто је напајање САН2 мреже ормана 11. А...	20.12.2025 13:00:42	-	20.12.2025 13:00:45
⊗ PZG Квар DDC1 претварача ормана 21 (21-19.2)	20.12.2025 13:00:42	-	20.12.2025 13:00:45
⊗ PZG Квар прекидача RSW1 ормана 21 (21-11.3)	20.12.2025 13:00:42	-	20.12.2025 13:00:45

Слика 14. Панел логичке контроле

У оваквој ситуацији обавеза отправника возова је да левим кликом мишем на поље „Преглед“ потврди да је примио на знање насталу сметњу/квар, након чега се сматра да је обавештење потврђено и у архиви обавештења се записује време потврђивања.

Уколико у систему нема више непотврђених обавештења, дијалог ће се по потврђивању затворити и систем ће наставити да функционише у нормалном режиму. У случају да постоје друга непотврђена обавештења, кликом на поље „Преглед“ биће отворен панел „Логичка контрола“ који је већ приказан на слици 9. Панел

логичке контроле састоји се од списка насталих неправилности и поља за управљање списком. Свака неправилност је представљена следећим пољима:

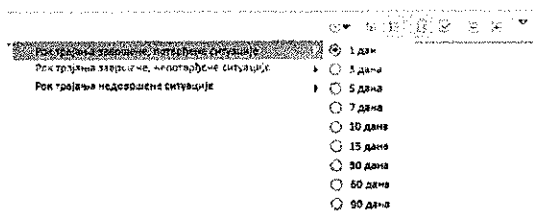
- о ситуација – графички приказ и текст неправилности,
- о настанак – датум и време настанка неправилности,
- о потврда – датум и време потврде ситуације од стране отправника возова,
- о завршетак – датум и време завршетка ситуације.

Такође, на панелу се налазе тастери за управљање списком обавештења (слика 15).

Слика 15. Поља за управљање списком обавештења логичке контроле

Поље „Чување ситуација“ служи за прелазак на обавештења логичке контроле у задатом временском тренутку. Списак обавештења се учитава из архиве фајлова. Да би се архивирао прелазак у задатом временском интервалу потребно је левим кликом миша кликнути на поље „Чување ситуација“, након чега се појављује искачући прозор, у коме треба одабрати временски опсег у току ког је потребно прегледати архиву догађаја (слика 16).

Слика 16. Архив насталих догађаја

Поље „По типу“ намењено је за приказ списка обавештења логичке контроле у виду структурираног дрвета (слика 17), за шта је потребно левим кликом миша кликнути на ово поље.

Слика 17. Поље „По типу“

Код оваквог начина приказивања, обавештења логичке контроле су обједињена у групе према одређеним атрибутима – који дефинишу на шта се односе (на шинска струјна кола, скретнице, сигнале, итд.) и на које конкретне објекте контроле и управљања. Кликом на ово поље појављује се искачући прозор, у коме су груписани догађаји по типу (слика 18).

Ситуација	Настао	Потврда	Завршетак
Електронско управљање			
СС Повета			
Р20 Ваар прелазача RSW1 ормана 11 (11-16.6)	21.12.2025 07:52:54	-	21.12.2025 07:52:57
Р20 Ваар DDC1 прелазача ормана 11 (11-16.2)	21.12.2025 07:52:54	-	21.12.2025 07:52:57
Р20 Ваар DDC2 прелазача ормана 11 (11-20.2)	21.12.2025 07:52:54	-	21.12.2025 07:52:57
Р20 Промула је палањак CAN2 грешке ормана 11. Антло	21.12.2025 07:52:54	-	21.12.2025 07:52:57
Р20 Осигурач сир 'SIR'	21.12.2025 07:52:54	-	21.12.2025 07:52:57
Р20 Непоступност одне активности локалне преле (невозможност)	21.12.2025 07:52:54	21.12.2025 08:00:00	-
Р20 Ваар DDC1 прелазача ормана СБ (08-14.6)	21.12.2025 07:52:54	21.12.2025 09:36:02	-
Р20 Ваар DDC4 прелазача ормана СБ (08-24.6)	21.12.2025 07:52:54	21.12.2025 09:36:03	-
Остало			

Слика 18. Панел груписања догађаја по типу

Поље „Без груписања“ (слика 19) служи за приказ списка обавештења логичке контроле у виду списка, без груписања објеката, за шта је потребно левим кликом миша кликнути на ово поље.

Слика 19. Поље „Без груписања“

Поље „Активне ситуације“ (слика 20) намењено је за приказ панела логичке контроле обавештења која немају време потврде (непотврђених) или који немају време завршетка (незавршених), за шта је потребно левим кликом миша кликнути на ово поље.

Слика 20. Поље „Активне ситуације“

Поље „Све ситуације“ (слика 21) намењено је за приказ у панелу логичке контроле свих обавештења без изузетка, за шта је потребно левим кликом миша кликнути на ово поље.

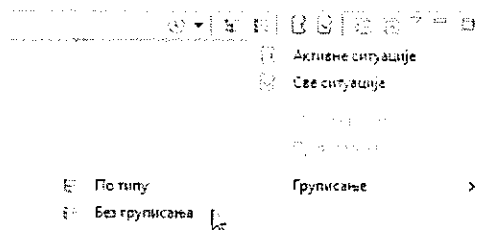
Слика 21. Поље „Све ситуације“

Поља „Минимизирати све“ и „Приказати све“ (слика 22) служе за управљање списком у режиму груписања „По типу“. Кликом левим тастером миша на поље „Минимизирати све“ све ставке структурираног дрвета ће бити сакривене, односно приказ ће бити скраћен, а видљиви ће бити само наслови типова догађаја логичке контроле. Кликом левим тастером миша на поље „Приказати све“ (прошири све) све ставке структурираног дрвета ће бити приказане и постаће видљиве.

Слика 22. Поља „Минимизирати све“ и „Приказати све“

Поље је намењено за активирање падајућег менија (слика 23), за шта је потребно левим тастером миша кликнути на ово поље, када ће се појавити падајући мени у коме се бира потребна опција.

Слика 23. Панел за избор типа груписања догађаја логичке контроле

(г) – панел „Команде“ - преглед списка команди које је задао отправник возова чува се у архиви датотека. Приликом отварања панела „Команде“ (слика 24) из архиве се извлаче и приказују команде за последње 3 радне смене.

Време заданија	Команда	Состояние	Время события	Источник
> 21.12.25 08:09:25.450	PZG [01.ПС] TGS 1	✓ Выполнена	21.12.25 08:09:27.467	АРМ СВ1
21.12.25 08:09:31.226	PZG [02.УСТ.БЛОК.КМД] БЛОКІРАЈ 2	✓ Выполнена	21.12.25 08:09:31.236	АРМ СВ1
21.12.25 08:09:34.229	PZG [02.СНЯТ.БЛОК.КМД] ДЕБЛОКІРАЈ 2	✓ Выполнена	21.12.25 08:09:34.239	АРМ СВ1
21.12.25 08:09:42.453	PZG [КМД.ТАТ] ТАТ	Задана	21.12.25 08:09:42.453	АРМ СВ1
> 21.12.25 08:09:49.962	PZG [КМД.ТУГС.І] ТУГСІ	✗ Не выполнена	21.12.25 08:09:54.976	АРМ СВ1

Слика 24. Панел „Команде“

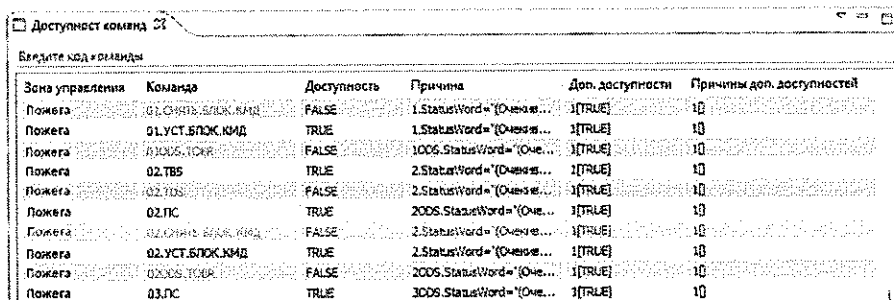
Панел је подељен на колоне који представљају параметре команде:

- време задавања - време задавања команде;
- команда - иконица представљања команде, кôд објекта управљања, кôд команде, текст команде;

- статус - стадијум извршења команде (задана, извршава се, извршена, није извршена, грешка);
- време догађаја - време преласка команде у наведени статус.

Притиском на поље (приказ аутоматске команде) на панелу „Команде” у списку ће се приказивати не само команде задате са АРМ ОВ, већ и команде задате аутоматски у процесу рада станичних сигнално-сигурносних уређаја. Приликом додавања нове команде на панел, листа се аутоматски поново успоставља, односно аранжира за приказ додате команде. За искључивање поновног аранжирања списка при додавању нове команде у списак користи се дугме (за блокирање аутоматског скроловања) на панелу „Команде”.

(д) – панел „Доступност команде” - садржи све постојеће команде за станицу са приказом доступности или немогућности за њихову реализацију у датом временском моменту. Да би „позвали” команду, потребно је поставити курсор миша на поље „Прозор”, даље изабрати поље „Доступност команди” (види слику 11), а као резултат ће се отворити графички приказ дат на слици 25.

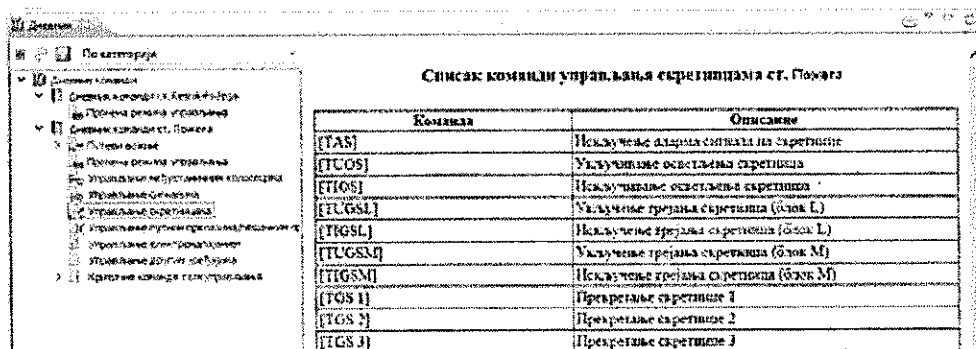
Зона управљања	Команда	Доступност	Причина	Доп. доступност	Причина доп. доступности
Пожега	01.СРМН.БЛОК.КМД	FALSE	1.StatusWord="(Очекива...)	1[TRUE]	1[0]
Пожега	01.УСТ.БЛОК.КМД	TRUE	1.StatusWord="(Очекива...)	1[TRUE]	1[0]
Пожега	1005.ТОКР	FALSE	1005.StatusWord="(Очекива...)	1[TRUE]	1[0]
Пожега	02.ТБ5	TRUE	2.StatusWord="(Очекива...)	1[TRUE]	1[0]
Пожега	02.ТБ3	FALSE	2.StatusWord="(Очекива...)	1[TRUE]	1[0]
Пожега	02.ПС	TRUE	2005.StatusWord="(Очекива...)	1[TRUE]	1[0]
Пожега	02.СРМН.БЛОК.КМД	FALSE	2.StatusWord="(Очекива...)	1[TRUE]	1[0]
Пожега	02.УСТ.БЛОК.КМД	TRUE	2.StatusWord="(Очекива...)	1[TRUE]	1[0]
Пожега	0205.ТОКР	FALSE	2005.StatusWord="(Очекива...)	1[TRUE]	1[0]
Пожега	03.ПС	TRUE	3005.StatusWord="(Очекива...)	1[TRUE]	1[0]

Слика 25. Панел „Доступност команди”

Панел је подељен на колоне који представљају параметре команде:

- команда - код команде;
- доступност - приказ доступности (TRUE) или недоступности (FALSE) реализације управљачке команде у датом временском тренутку;
- разлог - информација о разлогу тренутног статуса команде;
- доп. доступности - информација о допунским условима доступности;
- разлози доп. доступности - информација о разлозима допунских услова доступности.

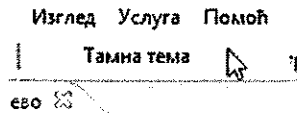
(ђ) – панел „Дневник” – садржи све постојеће команде које су задате у станици са њиховом значењима. За његово активирање потребно је левим тастером миша кликнути на поље „Прозор”, а потом изабрати опцију „Дневник” (слика 26), после чега ће се отворити жељена функција.

Команда	Описивање
[TAS]	Искључење аларма сигнала на скретница
[TCOS]	Укључење осветљива скретница
[TIGS]	Искључење осветљива скретница
[TUGSL]	Укључење трећина скретница (блок L)
[TIGSL]	Искључење трећина скретница (блок L)
[TUGSM]	Укључење трећина скретница (блок M)
[TIGSM]	Искључење трећина скретница (блок M)
[TGS 1]	Прекретање скретнице 1
[TGS 2]	Прекретање скретнице 2
[TGS 3]	Прекретање скретнице 3

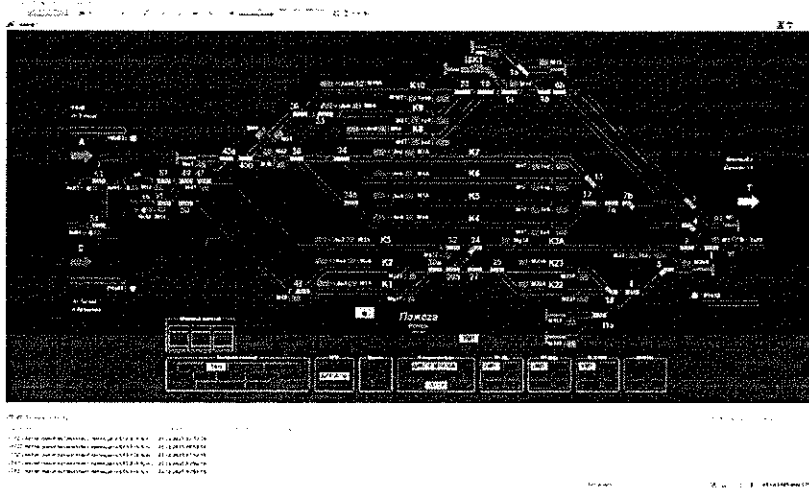
Слика 26. Панел „Дневник”

(е) – промена боје шематског приказа станице – за промену боје позадине на екранима потребно је кликнути мишем на поље „Изглед” (дато је на слици 9), а потом изабрати опцију „Тамна тема” (слика 27) након чега ће се боја позадине на екрану променити са светло сиве на тамно сиву,

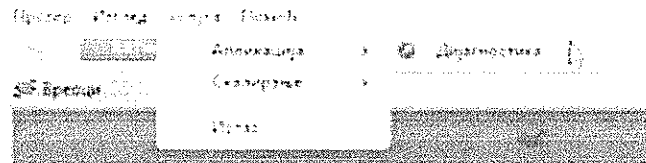
Слика 27. Панел за избор боје шематског приказа станице

после чега ће изглед станице на екрану монитора променити боју позадине како је дато на слици 28.

Слика 28. Изглед станице коришћењем „тамне теме“

(ж) – панел за дијагностику рада апликације АПМ ОВ - за отварање панела потребно је поставити курсор на поље „Услуга“, даље изабрати ставку „Апликација“ (слика 26), затим „Дијагностика“ (слика 29).

Слика 29. Позивање панела за дијагностику рада апликације

У прозору који се појавио биће приказане информације у виду дијаграма о оптерећењу процесора и меморије компјутера апликацијом АРМ ОВ (слика 30).

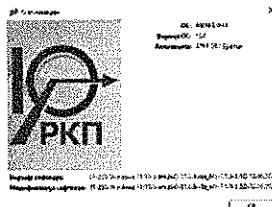
Слика 30. Панел за дијагностику рада апликације

За преглед података о апликацији АРМ ОВ треба изабрати поље „Помоћ“, а потом поље „О апликацији“ (слика 31).

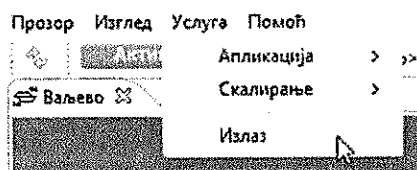
Слика 31. Избор поља „О апликацији“

У прозору који се отвара биће садржане информације о апликацији АРМ ОВ (назив и верзија оперативног система, назив апликације, верзија и модификација софтвера апликације АРМ ОВ) (слика 32).

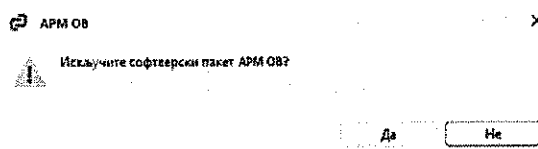
Слика 32. Подаци о апликацији АРМ ОВ

(з) – **затварање апликације** – за излаз из апликације потребно је кликнути мишем на поље „Услуга” (дато је на слици б), а потом изабрати опцију „Излаз” (слика 33)

Слика 33. Панел за излаз из апликације

након чега ће се појавити прозор (слика 34) у коме треба потврдити затварање апликације.

Слика 34. Прозор за потврђивање изласка из апликације

Поновно покретање апликације врши се двоструким кликом миша на икону апликације на екрану (десктопу) рачунара или аутоматски приликом поновног укључивања рачунара.

Трака са алаткама главног управљачког менија

Члан 17.

Трака са алаткама (слика 35) представља скуп графичких елемената у виду поља (иконица) и падајућих менија, груписаних на основу намене и функција које извршавају:

- (а) - ресет графичког интерфејса на почетно стање;
- (б) - пребацивање активности рачунара АРМ ОВ;
- (в) - управљање шемом станице на екранима отправника возова;
- (г) - чување историје прегледаних видео-облика;
- (д) - бројања критичних команди;
- (ђ) - промена корисника;
- (е) – скалирање (удаљавање/приближавање) изабраног изгледа станице.

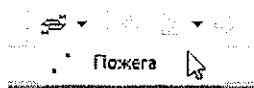
Слика 35. Трака са алаткама

(а) – **ресет графичког интерфејса на почетно стање** – ова функција се користи када је због неправилних поступака био затворен прозор са шемом станице или је проширен прозор који прекрива прозор изгледа станице. За ресет графичког интерфејса на почетно стање у траци са алаткама главног управљачког менија

потребно је поставити курсор миша на иконицу и кликнути на њу;

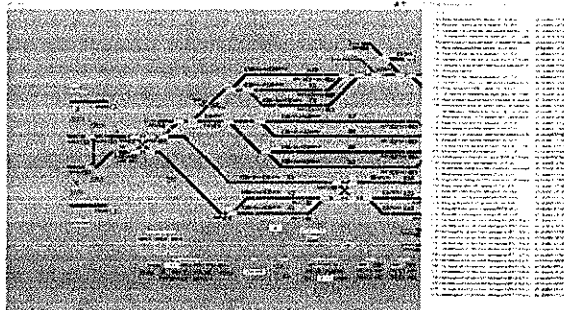
(б) – *пребацивање активности рачунара* – који је рачунар активан, а који пасиван и пребацивање рада са једног на други комплет наведено је одредбама члана 15. овог упутства;

(в) - *управљање шемом станице на екранима отправника возова* – да би се изабрао панел (приказана шема) потребно је кликнути левим тастером миша на иконицу и притиском на икону левим тастером миша отвара се падајући мени са списком доступних региона управљања (слика 36). У том списку, кликом левим тастером миша бира се службено место које се жели приказати.

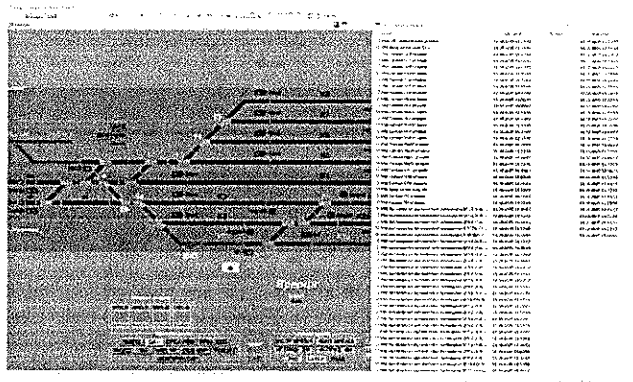
Слика 36. Списак доступних панела деоница и службених места

У једном прозору могуће је отворати више изгледа станице, који ће се разместити један поред другог. За то је потребно кликнути на назив станице   и преместити га на жељену област. Рамом сиве боје биће означен нови положај изгледа станице (слика 37).

Слика 37. Изглед станице на екранима отправника возова

Након што се отпусти миш, приказ станице ће заузети жељено место (слика 38).

Слика 38. Управљање изгледом станице – изабран приказ само блока 2

У горњем десном углу сваког екрана налазе се поља за управљање (слика 39). Команде се активирају притиском левим тастером миша.

Слика 39. Панел управљања изгледом станице

– поље за укључивање/искључивање неактивних индикатора (кликом на ово поље сви неактивни индикатори се скривају),

– поље за мењање боје позадине (светла/тамна) на екранима,

– поље за укључивање/искључивање „Тамне теме” тренутног приказа,

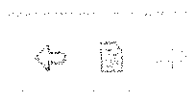

– поље „минимизирати видео облик”, смањује изглед слике на екранима,

– поље „максимизирати видео облик”, увећава изглед слике на екранима.

(г) – *чување историје прегледаних шематских приказа деонице* – да би се видела историја прегледаних приказа станице потребно је кликнути на поље приказано на слици 40.

Слика 40. Панел управљања историјом приказа станице

Да би се прешло на претходни изглед, потребно је кликнути на поље са сликом стрелице улево, а да би се вратили назад, потребно је кликнути на поље са сликом стрелице удесно. Могуће је отворити списак недавно отворених изгледа и притиском на иконицу листа (у средини).

(д) – *бројање критичних команди* – према степену сигурносне функције разликују се стандардне и тзв. критичне команде. Стандардне команде се шаљу одмах уређају на извршење, док је за извршење критичних команди потребно да се отправник возова увери да су испуњени сви специфични услови и да затим потврди извршење у посебном прозору који се отвара само за критичне команде. Задавање сваке критичне команде се посебно броји на бројачу те команде.

Да би се активирао овај панел, потребно је кликнути на иконицу у траци са алаткама, након чега се отвара прозор са индикацијама бројача сваке критичне команде. Затварање овог прозора је могуће тако што се кликне на поље „ОК” (слика 41).

Специјални бројеви команди	
☑ Број покушаја постављених специјалних команди	
TRPV	0
TPC	0
TOBL	0
TSS	0
TIS	0
TAC	0
TOBR	0

OK

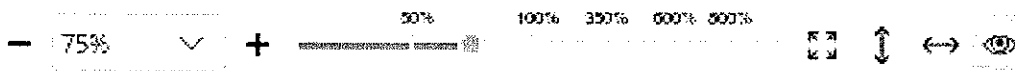
Слика 41. Прозор бројача критичних команди

(ђ) – *промена корисника (отправника возова)* – да би отправник возова добио право да управља системом неопходно је прво да се пријави. Пријављивање ће обавити тако што ће кликнути мишем на икону која се налази у траци са алаткама у горњем делу екрана, након чега ће се појавити прозор за унос имена и лозинке, које је потребно попунити и кликнути на дугме „Ентер” (слика 42).

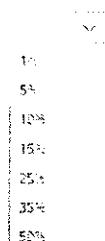
Слика 42. Прозор за промену корисника

(е) – скалирање изгледа станице – у траци са алаткама постоје поља којима се бира изглед линијске шеме станице (слика 43).

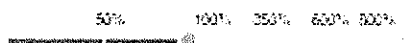
Слика 43. Иконе за скалирање и панорамисање изгледа станице

Како би удаљавали или приближавали слику станице на екрану са кораком од 5%, потребно је кликнути левим тастером миша на поље **-**, односно **+**. Кликом на поље **75%** отвара се списак, где је могуће изабрати жељени проценат скалирања (слика 44).

Слика 44. Панел за избор скалирања приказа станице са задатим параметрима

Скалирање слике могуће је и уз помоћ „клизача”, притиском мишем и померањем удесно и улево (слика 45).

Слика 45. Панел за избор скалирања приказа станице помоћу „клизача”

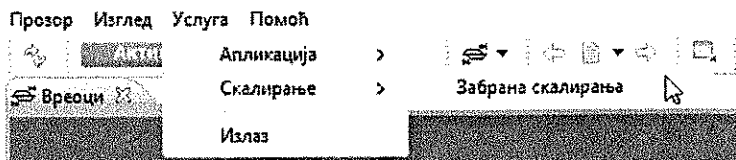
Алтернативна могућност скалирања могућа је уз помоћ миша, тако што је потребно притиснути десни тастер миша у жељеној области слике и вртети точкић миша унапред или уназад и на тај начин изабрати жељену величину.

Панорамисање слике је могуће вршити на неколико начина:

- поставити миш на скрол бар (линију за померање) приказа станице (хоризонталну или вертикалну), држати притиснут леви тастер миша и превући га у жељеном правцу;
- поставити миш на скрол бар видео облика (хоризонталну или вертикалну) и вртети точкић унапред или уназад и на тај начин изабрати жељени део слике.

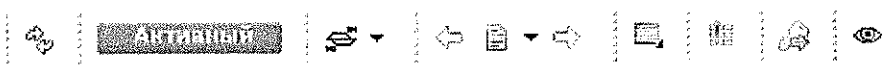
Слику је могуће подесити на цео тренутни екран кликом на поље , док ће се притиском на стрелице слика подесити по висини и ширини. Да би се приказале границе области прегледа, потребно је кликнути на поље .

За забрану скалирања шеме станице треба поставити курсор на поље „Услуга”, потом изабрати опцију „Скалирање”, а затим „Забрана скалирања” (слика 46).

Слика 46. Избор забране скалирања шеме станице

Након тога у траци са алаткама ће нестати опције које омогућавају скалирање изгледа станице (слика 47).

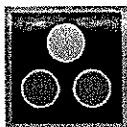

Слика 47. Трака са алаткама када је укључена забрана скалирања

Индикатор исправног рада станичне поставнице

Члан 18.

Да би отправник возова могао да се увери у коректан рад информационог панела (да се слика није „замрзла“) у левом горњем углу екрана постоји индикатор исправности рада информационог панела, који представља три круга различитих боја, распоређених у облику троугла (слика 48).

Слика 48: Индикатор исправног рада станичне поставнице

Уколико индикатор исправног рада не трепери, тј. боје се не окрећу наизменично у круг у смеру казаљки на сату то значи да је тренутни приказ „замрзнут“.

За успостављање нормалног рада потребно је рестартовати апликацију - затворити је, а потом је отворити дуплим кликом левог тастера миша на пречицу апликације АРМ ОВ на десктопу рачунара. Уколико рестарт апликације није могућ, тада успостављање нормалног рада треба извршити рестартом рачунара.

4. Рад система диспечерске централизације у области станице

Општи принципи

Члан 19.

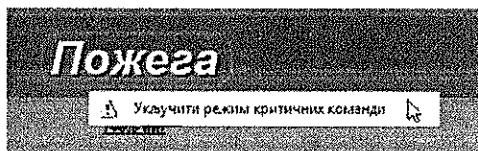
Сви симболи елемената (колоседи, сигнали, скретнице, исклизнице) на екрану се налазе на одговарајућим местима на колосечној шеми станице, аналогно местима на којима су сигнално-сигурносни уређаји уграђени на терену.

По правилу, симболи сигнала налазе се са десне стране колосека у правцу кретања железничких возила, при чему изузетак чине улазни и просторни сигнали на двоколосечној прузи са обостраним саобраћајем који се, у складу са одредбама члана 4. став 15. Правилника о врстама сигнала, сигналних ознака и ознака на прузи („Службени гласник РС“, број 51/20) уграђују са спољне стране колосека.

Сви елементи којима се може руковати, на екрану се налазе у својим пољима квадратног облика и сваки од њих се рукује задавањем одређене команде. Команде се разликују у зависности од врсте елемента (сваки од елемената има свој специфичан мени са командама) и од конкретне ситуације.

Према степену сигурносне функције, систем диспечерске централизације разликује стандардне и тзв. критичне команде. Стандардне команде се после задавања одмах шаљу уређају на извршење, док се критичне команде (команде чија се употреба броји на посебним бројцима) морају додатно потврдити.

За извршење сваке критичне команде потребно је да отправник возова прво уђе у режим критичних команди, тако што кликне десним тастером миша на назив станице и да у менију који се отвори изабере ставку „Укључити режим критичних команди“ (слика 49).

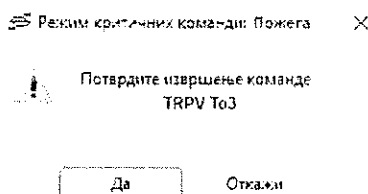
Слика 49. Мени пребацивања у режим критичних команди

Након тога ће назив станице прећи у режим уноса критичних команди, што се препознаје по томе што је оквир око назива станице променио боју – биће обојен наранџастом бојом (слика 50). У овом режиму није могуће задавати стандардне (обичне) команде.

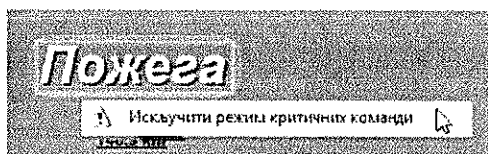
Слика 50. Индикација режима критичних команди

По уласку у режим критичних команди и по задавању критичне команде на односном елементу аутоматски се отвара прозор (слика 51) којим се мора потврдити критична команда да би била послата на извршење.

Слика 51. Прозор потврде уноса критичне команде

По задавању критичне команде, станицу треба врагити у режим задавања стандардних команди. За ово треба кликнути десним тастером миша на назив станице, у отвореном менију изабрати опцију „Искључи режим критичних команди“ (слика 52).

Слика 52. Мени изласка из режима критичних команди

Наранџасти оквир око назива станице ће нестати, а апликација ће прећи у режим уноса стандардних команди.

Сваки елемент на екрану станице има своју словну и бројчану ознаку. Индикације показивања сигналних знакова и стања елемената (сигнали, скрегнице, колосоци и др.) дате су мирним светлостима одговарајуће боје у зависности од задате команде.

Кликом десним тастером миша на неки од елемената отвара се мени у којем је приказан назив елемента и дијалог са могућим командама за тај елемент. Елементи којима се може управљати, приликом навођења на њих стрелице миша, уоквирују се зеленим оквиром (слика 53).

Слика 53. Скретницом је могуће руковати (зелени оквир око елемента)

У зависности од конкретне ситуације команде које се у том моменту не могу задати неће бити приказане у менију (биће избјељене).

У дијалогу за сваки елемент постоји и команда „Блокирај” помоћу које се елемент може програмски блокирати за даље командовање и деблокирати по потреби (слика 54). У случају да се изабере опција „Блокирај” врши се онемогућавање командовања елементом и трајаће све док се не изабере команда „Деблокирај”.

Слика 54: Избор команде „Блокирај”

Да је неки елемент блокиран, односно да је онемогућено руковање њиме, препознаје се по промени боје ознаке елемента (сигнала, скретнице, исклизнице, колосека, приволе), како је приказано на слици 55.

Црвена боја ознаке елемента значи да је онемогућено командовање овим елементом.

Слика 55: Изглед блокираног елемента (скретнице)

У сваком тренутку могуће је одблокирати елемент, а сврха ове опције је да отправник возова самом себи означи да команде за тај елемент тренутно не треба користити. Ова опција се користи у случајевима када се овај елемент не треба користити за формирање пута вожње (рад служби одржавања на уређају/постројењу).

Мени сваког елемента отвара се кликом десним тастером миша, а команде се задају кликом левим тастером миша.

Промена режима управљања станицом

Члан 20.

Уређаји диспечерске централизације омогућавају два режима управљања:

- диспечерско управљање,
- месно управљање.

Диспечерско управљање је режим код кога регулисање саобраћаја у службеним местима и на отвореној прузи односне деонице врши ТК-диспечер из ЈДЦ-а.

Месно управљање се редовно користи у граничним ТК-станицама у којима регулисање саобраћаја у станицама и на суседним међустаничним растојањима врши отправник возова са станичне поставнице. Овај режим се примењује и у случају настанка прекида у раду комуникационих канала, отказа уређаја телеметрије и телесигнализације и у случају настанка таквих сметњи и кварова на сигнално-сигурносним и/или напојним уређајима који не дозвољавају ТК-диспечеру да управља из ЈДЦ-а.

Промена режима управљања врши се у поседнутим ТК-станицама (не у граничним станицама) по наређењу ТК-диспечера. На радном месту ТК-диспечера свака промена режима управљања аутоматски се евидентира у систему, те се води у електронском облику.

На радном месту отправника возова, односно овлашћеног станичног радника у станицама у којима није уграђен систем „ММТ” свака промена режима управљања се мора евидентирати у Телеграфско-телефонском дневнику.

Како је станица Пожега гранична ТК-станица у њој је предвиђен само режим месног (локалног) управљања, без могућности предаје на централно (диспечерско) управљање.

Пошто се станица стално налази у режиму месног управљања, картица радног места отправника возова је стално обојена смеђом бојом (слика 56).

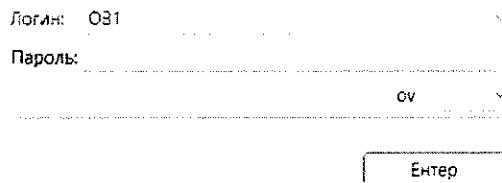
Слика 56. Режим месног управљања станицом Пожега

Промена лозинке отправника возова

Члан 21.

Да би унутрашњи отправник возова станице Пожега по доласку на смену могао да регулише саобраћај и управља апликацијом неопходно је прво да се пријави, на начин наведен у члану 17. под њ) овог упутства.

Уколико жели да промени своју постојећу лозинку треба да левим тастером миша кликне на поље у траци са алаткама. Након тога ће се појавити прозор за унос имена и лозинке, које је потребно поцунити и кликнути на дугме „Ентер“ (слика 57). Након клика на поље и позивања прозора за унос имена и лозинке неће бити доступне никакве активности до поновног пријављивања отправника возова.

Слика 57. Прозор за промену корисника

Улазни и заштитни сигнали

Члан 22.

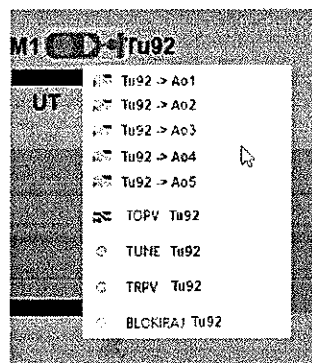
На колосечној слици станице улазни, односно заштитни сигнал је представљен симболом датим на слици 58:

Слика 58. Симбол за улазни/заштитни сигнал

Симболи улазних/заштитних сигнала на колосечној слици станице Пожега постављени су са десне стране пружног колосека у смеру уласка воза у станицу, односно преласка воза преко тријангле.

Када се кликне десним тастером миша на симбол улазног/заштитног сигнала отвара се дијалог са командама дат на слици 59. Мени улазног/заштитног сигнала садржи следеће команде:

Слика 59: Мени са командама улазног/заштитног сигнала

Ознака улазног/заштитног сигнала (старт пута вожње) → ознака излазног или граничног колосечног сигнала до ког се жели задати пут вожње воза (циљ пута вожње) – при задавању пута вожње за улаз воза у станицу;

У зависности од колосечне ситуације у појединим станицама постоји могућност да се изабере ознака улазног сигнала (старт пута вожње) → ознака излазног сигнала до ког се жели задати пут вожње воза уз избор куда ће водити пут претрчавања (циљ пута вожње) – при задавању пута вожње за улаз воза у станицу са избором пута претрчавања. Избор пута претрчавања значи да отправник возова треба да изабере да ли ће пут претрчавања водити у правац или у скретање;

TRPV – команда за принудно разрешење пута вожње воза, служи да се разреши забрављен и блокиран пут вожње воза (блокиран пут вожње значи да је воз заузео 80 m контакт испред улазног сигнала), када се употреба ове команде евидентира на посебном бројачу (критична команда).

У случају да пут вожње није блокиран (воз још није заузео 80 m контакт испред улазног сигнала) ова команда се користи као стандардна (не броји се);

TPC – команда сигналног знака 12a, служи за постављање улазног/заштитног сигнала да показује сигнални знак 12a када воз заузме 80 m контакт испред тог сигнала. Свака употреба ове команде се евидентира на посебном бројачу (критична команда);

TSC – команда сигналног знака „Стој”, служи за постављање улазног/заштитног сигнала да показује сигнални знак за забрањену вожњу, а да се при томе не разреши претходно формиран пут вожње воза. У овом систему команда TSC није критична, јер се после њеног коришћења мора задати команда TRPV за разрешење забрављеног пута вожње;

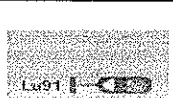

TOPV – команда опозива незабрављеног пута вожње воза, служи да се опозове незабрављени пут вожње воза.

Блокирај/Деблокирај – команда за блокирање, односно деблокирање претходно блокираног сигнала (појавиће се у менију само ако је сигнал претходно блокиран).

Кликом левим тастером миша у дијалогу се бира и потврђује потребна команда, чиме се стандардна команда шаље уређају на извршење, док се критична команда задаје у режиму критичних команди и мора се још једанпут потврдити.

Могући симболи улазних/заштитних сигнала приказани су у табели 1:

Табела 1. Индикације улазног сигнала		
Симбол	Опис	Значење
	Љубичаст симбол сигнала	Сигнал нема статус (губитак конекције)
	Сиви симбол сигнала	Сигнал није укључен у систем осигурања
	Црни симбол сигнала	Непознат статус сигнала због проблема телесигнализације
	Црвена мирна светлост на сигналу	Сигнални знак: „Стој”
	Зелена мирна светлост на сигналу	Сигнални знак: „Слободно” или „Слободно, очекуј слободно или опрезно”
	Црвена светлост и једна жута трепћућа светлост у троуглу	Сигнални знак 12a: „Опрезан улазак у станицу са 10 km/h”
	Зелена светлост са бројем 2 црне боје	Сигнални знак: „Вожња дозвољена”. Неисправне основне трасе сигналног знака за дозвољену вожњу

	Зелена светлост са трепћућим црвеним крестом	Сигнални знак: „Вожња дозвољена“. Неисправна основна или резервна траса црвеног светла
	На сигналу зелена светлост, на показивачу брзине бела светлост	Укључен је показивач брзине
	На сигналу зелена светлост, на показивачу брзине црвени крстић	Неисправан показивач брзине
	На сигналу црвена светлост, са трепћућим зеленим крестом	Сигнал показује сигнални знак за забрањену вожњу због проблема са зеленом светиљком
	На месту црвене светиљке је црвени крст	Сигнал је угашен
	Оквир зелене мирне светлости око сигнала	Сигнал је изабран за старт пута вожње
	Оквир жуте трепћуће светлости око ознаке сигнала	Задаје се пут вожње од сигнала, пут вожње није забрављен
	Оквир жуте мирне светлости око ознаке сигнала	Сигнал показује сигнални знак за дозвољену вожњу, пут вожње је забрављен
	Зелена ознака сигнала	Укључен је пролазни режим
	Зелена трепћућа ознака сигнала	Укључен је пролазни режим. СС уређаји аутоматски задају пут вожње од сигнала
	Воз је нагазио 80 m контакт	Сигнал показује сигнални знак „Стој“, воз је нагазио 80 m контакт, може се задати команда ТРС
	Црвено обојена ознака елемента	Сигнал је програмски блокиран за све вожње

Посебни предсигнали улазних сигнала

Члан 23.

На колосечној слици станице посебан предсигнал улазног, односно заштитног сигнала представљен је симболом датим на слици 60:

Слика 60. Симбол за посебан предсигнал улазног/заштитног сигнала

Избором поља посебног светлосног предсигнала кликом десним тастером миша неће се отворити дијалог, јер се посебним светлосним предсигналом не може руковати (не могу му се задавати команде).

Могући симболи посебних предсигнала приказани су у табели 2:

Табела 2. Индикације посебног светлосног предсигнала		
Симбол	Опис	Значење
	Љубичаст симбол сигнала	Сигнал нема статус (губитак конекције)
	Сиви симбол сигнала	Сигнал није укључен у систем осигурања
	Црни симбол сигнала	Непознат статус сигнала због проблема телесигнализације
	Жута светлост на предсигналу	Сигнални знак 13: „Очекуј стој“
	Зелена светлост на предсигналу	Сигнални знак 14: „Очекуј слободно“
	Жута светлост на сигналу са бројем 2 црне боје	Неисправна основна траса жутог светла
	Зелена светлост на сигналу са бројем 2 црне боје	Неисправна основна траса зеленог светла
	На месту црвене светиљке је црвени крст	Сигнал је угашен

Понављачи предсигналисања

Члан 24.

На подручју којим се управља из станице Пожега нису уграђени понављачи предсигналисања. Иначе, кликом десним тастером миша на поље понављача предсигналисања неће се отворити дијалог са командама, јер се понављачем предсигналисања не може руковати.

Издазни сигнали

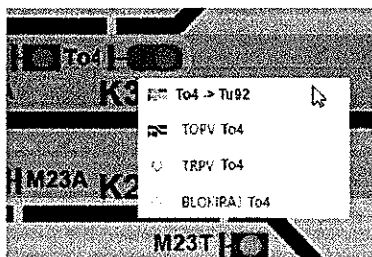
Члан 25.

На колосечној слици станице издазни сигнал је представљен симболом датим на слици 61:

Слика 61. Симбол за издазни сигнал

Симболи издазних сигнала на колосечној слици станице постављени су са десне стране колосека за који важе. Када се кликне десним тастером миша на симбол издазног сигнала отвара се дијалог са командама како је приказано на слици 62:

Слика 62: Мени са командама издазног сигнала

Мени издазног сигнала садржи следеће команде:

Ознака издазног сигнала (старт пута вожње) → **ознака одсека на отвореној прузи** (циљ пута вожње);

TSC – команда сигналног знака „Стој”, служи за постављање издазног сигнала да показује сигнални знак за забрањену вожњу, а да се при томе не разреши претходно формиран излазни пут вожње воза;

TOPV – команда опозива незабрављеног издазног пута вожње воза, служи да се опозове незабрављени излазни пут вожње воза;

TRPV – команда за принудно разрешење издазног пута вожње, служи да се разреши забрављени излазни пут вожње воза. Свака употреба команде TRPV евидентира се на бројачу TRPV;

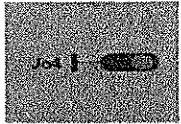

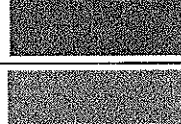

TOPP – команда опозива пута претрчавања служи за опозивање пута претрчавања извршеног улазног пута вожње, ако истовремено није дата команда за излаз возу. Ова команда се сме користити само када се управник возова недвосмислено уверио да је воз стао унутар одсека улазног колосека. Свака употреба ове команде се евидентира на посебном бројачу (критична команда);

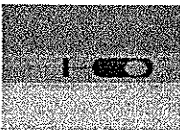
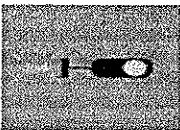
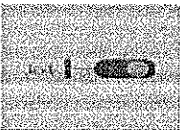
Блокирај – команда за блокирање издазног сигнала, након чега се њиме више не може руковати;

Деблокирај – команда за деблокирање претходно блокираног издазног сигнала (појавиће се у менију само ако је сигнал претходно блокиран).

Могући симболи издазних сигнала приказани су у табели 3:

Табела 3. Индикације издазног сигнала		
Симбол	Опис	Значење
	Љубичаст симбол издазног сигнала	Сигнал нема статус (губитак конекције)
	Сиви симбол издазног сигнала	Сигнал није укључен у систем осигурања
	Црни симбол издазног сигнала	Непознат статус сигнала због проблема телесигнализације

	Црвена светлост на сигналу	Сигнални знак 4: „Стој”
	Зелена светлост на сигналу	Сигнални знак 5б: „Слободно”
	Зелена светлост на сигналу са бројем 2 црне боје	Сигнал показује сигнални знак за дозвољену вожњу. Неисправна основна траса зеленог светла
	Зелена светлост на сигналу са трепћућим крстићем црвене боје	Сигнал показује сигнални знак за дозвољену вожњу. Неисправна основна или резервна траса црвеног светла
	На месту црвене светиљке је зелени крст	Сигнал показује сигнални знак за забрањену вожњу. Неисправна главна и резервна траса сигналних знакова за дозвољену вожњу
	Црвена светлост на сигналу са бројем 2 беле боје	Сигнал показује сигнални знак за забрањену вожњу. Неисправна основна траса црвеног светла
	На месту црвене светиљке је црвени крст	Сигнал је угашен
	На сигналу зелена светлост, на показивачу брзине бела светлост	Укључен је показивач правца
	На сигналу зелена светлост, на показивачу правца црвени крстић	Неисправан показивач правца
	Оквир зелене мирне светлости око сигнала	Избор старга пута вожње воза (пре уноса команде за задавање пута вожње)
	Жута трепћућа светлост око ознаке сигнала	Задаје се пут вожње од сигнала. Пут вожње није забрављен
	Жута мирна светлост око ознаке сигнала	Сигнал показује сигнални знак за дозвољену вожњу. Пут вожње воза је забрављен од тог сигнала

	Ознака сигнала је зелене мирне боје	Укључен је пролазни режим
	Ознака сигнала је зелене трепћуће боје	Укључен је пролазни режим. СС уређаји аутоматски задају пут вожње од сигнала
	Ознака сигнала је црвене боје	Сигнал је програмски блокиран за све вожње

Гранични колосечни сигнали

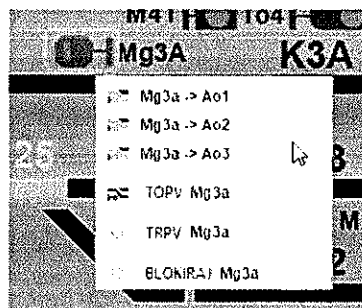
Члан 26.

На колосечној слици станице гранични колосечни сигнал представљен је симболом датим на слици 63:

Слика 63. Симбол за гранични колосечни сигнал

У станици Пожега уграђена су четири гранична колосечна сигнала који, као и други елементи имају свој мени са командама. Када се кликне десним кликом миша на симбол граничног колосечног сигнала отвара се дијалог са командама дат на слици 64.

Слика 64. Мени граничног колосечног сигнала

Мени граничног колосечног сигнала садржи следеће команде:

Ознака граничног колосечног сигнала (старт пута вожње) → ознака излазног сигнала (циљ пута вожње);

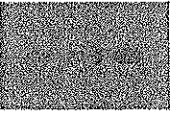

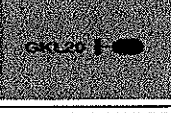
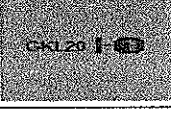

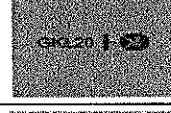

TSC – команда сигналног знака „Стој”, служи за постављање граничног колосечног сигнала да показује сигнални знак за забрањену вожњу, а да се при томе не разреши задати пут вожње;

TOPV – команда опозива незабрављеног пута вожње воза и маневарског пута вожње, служи да се опозове незабрављени пут вожње воза и маневарски пут вожње;

Блокирај – команда за блокирање граничног колосечног сигнала, након чега се њиме више не може руковати;

Деблокирај – команда за деблокирање претходно блокираног граничног колосечног сигнала (појавиће се у менију само ако је сигнал претходно блокиран).

Могући симболи граничних колосечних сигнала приказани су у табели 4:

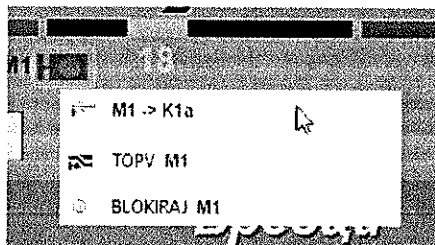
Табела 4. Индикације граничног колосечног сигнала		
Симбол	Опис	Значење
	Љубичаст симбол сигнала	Сигнал нема статус (губитак конекције)
	Сиви симбол сигнала	Сигнал није укључен у систем осигурања
	Црни симбол сигнала	Непознат статус сигнала због проблема телесигнализације
	Црвена светлост на сигналу	Сигнални знак 25: „Вожња забрањена“
	Беле светлости на сигналу	Сигнални знак 26: „Вожња дозвољена“
	Бела светлост на сигналу са бројем 2 беле боје	Сигнал показује сигнални знак за дозвољену возњу. Неисправна основна траса сигналног знака за дозвољену возњу
	На месту црвене светилке је бели крст	Сигнал показује сигнални знак за забрањену возњу. Неисправна главна и резервна траса сигналних знакова за дозвољену возњу
	Црвена светлост на сигналу са бројем 2 црвене боје	Сигнал показује сигнални знак за забрањену возњу. Неисправна главна траса црвеног светла
	На месту црвене светилке је црвени крст	Сигнал је угашен
	Оквир зелене мирне светлости око сигнала	Избор старта пута возње воза (пре уноса команде за задавање пута возње)
	Жута трепћућа светлост око ознаке сигнала	Задаје се пут возње од сигнала. Пут возње није забрањен
	Жута мирна светлост око ознаке сигнала	Сигнал показује сигнални знак за дозвољену возњу. Пут возње воза је забрањен од тог сигнала
	Ознака сигнала је црвене боје	Сигнал је програмски блокиран за све возње

Маневарски сигнали за заштиту колосечног пута

Члан 27.

У станици Пожега уграђена су два маневарска сигнала за заштиту колосечног пута који имају свој мени са командама.

Када се кликне десним кликом миша на симбол маневарског сигнала за заштиту колосечног пута отвара се дијалог са командама дат на слици 65.

Слика 65. Мени маневарског сигнала за заштиту колосечног пута

Мени маневарског сигнала за заштиту колосечног пута садржи следеће команде:

Ознака маневарског сигнала за заштиту колосечног пута (старт пута вожње) → ознака одсека колосека (циљ пута вожње);

TSC – команда сигналног знака „Стој”, служи за постављање маневарског сигнала за заштиту колосечног пута да показује сигнални знак за забрањену вожњу, а да се при томе не разреши задати маневарски пут вожње;

TRPV – команда за принудно разрешење маневарског пута вожње, служи за опозивање забрављеног маневарског пута вожње (препознаје се по показивачу забрављења, оквири поља сигнала који се налазе у путу формираног пута вожње светле мирном плавом светлошћу).

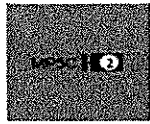

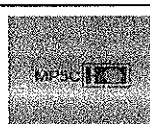

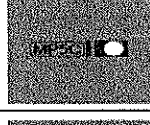

TOPV – команда опозива маневарског пута вожње, служи да се опозове маневарски пут вожње;

Блокирај – команда за блокирање маневарског сигнала за заштиту колосечног пута, након чега се њиме више не може руковати;

Деблокирај – команда за деблокирање претходно блокираног маневарског сигнала за заштиту колосечног пута (појавиће се у менију само ако је сигнал претходно блокиран).

Могући симболи маневарског сигнала за заштиту колосечног пута приказани су у табели 5:

Симбол	Опис	Значење
	Љубичаст симбол сигнала	Сигнал нема статус (губитак конекције)
	Сиви симбол сигнала	Сигнал није укључен у систем осигурања
	Црни симбол сигнала	Непознат статус сигнала због проблема телесигнализације
	Црвена светлост на сигналу	Сигнални знак 27: „Маневрисање забрањено”
	Бела светлост на сигналу	Сигнални знак 28: „Маневрисање слободно”

	Бела светлост на сигналу са бројем 2 беле боје	Сигнал показује сигн. знак за дозвољено маневрисање. Неисправна основна траса сигн. знака за дозвољено маневрисање
	Црвена светлост на сигналу са бројем 2 беле боје	Сигнал показује сигнални знак за забрањено маневрисање. Неисправна главна траса црвеног светла
	На месту црвене светиљке је бели крст	Сигнал показује сигнални знак за забрањено маневр. Неисправна главна и резервна траса сигналног знака за дозвољено маневрисање
	На месту црвене светиљке је црвени крст	Сигнал је угашен.
	Оквир плаве мирне светлости око сигнала	Избор старта маневарског пута вожње (пре уноса команде за задавање пута вожње)
	Плава трепћућа светлост око ознаке сигнала	Задаје се пут вожње од сигнала, пут вожње није забрављен
	Плава мирна светлост око ознаке сигнала	Сигнал показује сигн. знак за дозвољено маневрисање, манев. пут вожње забрављен од тог сигнала
	Ознака сигнала је црвене боје	Сигнал је програмски блокиран

Рејонски маневарски сигнали

Члан 28.

У станици Пожега уграђена су три рејонска маневарска сигнала који имају свој мени са командама.

Када се кликне десним кликом миша на симбол рејонског маневарског сигнала отвара се дијалог са следећим командама:

Ознака рејонског маневарског сигнала (старт пута вожње) → ознака одсека колосека (циљ пута вожње);

TSC – команда сигналног знака „Стој”, служи за постављање рејонског маневарског сигнала да показује сигнални знак за забрањену вожњу, а да се при томе не разреши задати маневарски пут вожње;

TOPV – команда опозива маневарског пута вожње, служи да се опозове маневарски пут вожње;

Блокирај – команда за блокирање рејонског маневарског сигнала, након чега се њиме више не може руковати;

Деблокирај – команда за деблокирање претходно блокираног рејонског маневарског сигнала (појавиће се у менију само ако је сигнал претходно блокиран).

Колосек

Члан 29.

Симболи за колосек представљени су у оквиру саме колосечне слике.

Када се кликне десним кликом миша на словну ознаку одсека колосека отвара се дијалог са командама. Мени колосека у станици садржи следеће команде:

Blokiraj – команда за блокирање колосека након чега се њиме више не може руковати

Deblokiraj – команда за деблокирање претходно блокираног колосека

Слика 66. Мени колосека команде „Blokiraj“ и „Deblokiraj“

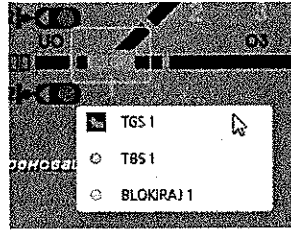
Могући симболи колосека приказани су у табели 6:

Табела 6. Индикације колосека		
Симбол	Опис	Значење
	Љубичаст симбол колосека	Колосек нема статус (губитак конекције)
	Сиви симбол колосека	Колосек није укључен у систем осигурања
	Црни симбол колосека	Непознат статус колосека због проблема телесигнализације
	Црни симбол колосека са прекидом	Приказ границе колосечних одсека
	Зелени симбол колосека	Одсек колосека је блокиран у путу вожње воза
	Жути симбол колосека	Одсек колосека је блокиран у путу вожње на сигнални знак 12а или у путу претрчавања
	Црвени симбол колосека	Одсек колосека је на сметњи или је заузет
	Ознака колосека је црвене боје	Колосек је програмски блокиран

Скретнице

Члан 30.

Када се кликне десним тастером миша на словну ознаку скретнице отвара се дијалог са командама дат на слици 67.

Слика 67: Мени скретнице

Мени скретнице садржи следеће команде:

TGS – команда за прекретање скретнице служи за појединачно постављање скретнице/исклизнице чији одсек није заузет и на коме нема сметња;

TIS – команда изолације скретнице служи за прекретање скретнице чији је одсек лажно заузет или у сметњи.

Пре употребе ове команде треба водити рачуна о врсти заузећа (да ли је возило на скретници или је у питању само сметња), с обзиром на подбацавање скретнице треба се на лицу места уверити о врсти заузећа. Ако је скретница заузета возилом забрањена је употреба ове команде.

Поступак станичног особља пре употребе команде TIS је следећи:

- отправник возова ће се лично на лицу места или путем изасланог радника уверити да је одсек односне скретнице слободан (да на њој нема возила),
- извршиће се ванредан визуелни преглед скретнице по питању њене употребљивости,
- изаслани радник ће уписати у Евиденцију прегледа скретница на блоку 1/блоку 2 да је скретница слободна и исправна за саобраћај, након чега на доказан начин обавештава отправника возова,
- по добијеном обавештењу од изасланог радника отправник возова задаје команду TIS за прекретање скретнице чији је одсек на заузећу.

Свака употреба команде TIS региструје се на бројачу прекретања заузете скретнице.

TSS – команда пресечења скретнице, служи за довођење пресечене скретнице у један од крајњих контролисаних положаја. Пре употребе ове команде отправник возова мора на лицу места проверити да ли је скретница слободна.

Преко пресечене скретнице сме се дозволити кретање возила само ако су је на лицу места прегледали отправник возова и скретничар (ако га има у станици) уз услов да је језичак исправан (да није искривљен или да није пукао) и да добро приљубљује уз главну шину. Брзина кретања возила преко пресечене скретнице не сме бити већа од 10 km/h како је прописано одредбама члана 115. став 10. Саобраћајног правилника. Ако је размак између језичка и главне шине већи од прописаног (≥ 5 mm) скретница се сматра неисправном и преко ње се не сме дозволити кретање возила.

О насталом пресецењу скретнице одмах се морају обавестити надлежни технички диспечер. Након извршеног прегледа на лицу места од стране отправника возова и скретничара преко пресечене скретнице се може организовати саобраћај брзином до 10 km/h уз сталан надзор скретнице од стране станичног радника, све док надлежни радници службе одржавања не разведу сметњу и упишу да је скретница способна за саобраћај редовном брзином.

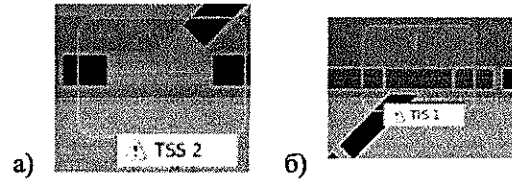
Свака употреба команде TSS региструје се на бројачу прекретања пресечене скретнице

TBS – команда забрављења скретнице, служи да се скретница забрави у предвиђеном положају. Преко скретнице која је забрављена командом TBS могуће је формирати пут вожње ако се скретница налази у правилном положају за намеравани пут вожње. Ова команда се користи за забрављење скретнице када преко ње треба да пређе воз, а забрављење се није могло извршити у задатом путу вожње воза и када се треба пре-дати рад на локалну поставницу.

TDS – команда опозива забрављења скретнице, служи да се опозове забрављење скретнице командом TBS (критична команда);

Блокирај/Деблокирај – команда за блокирање/деблокирање скретнице.

У зависности од конкретне ситуације, на слици 68 дати су примери дијалога за употребу команди а) TSS и б) TIS.

Слика 68. Пример менија за употребу команди TSS и TIS

Могући симболи скретнице приказани су у табели 7:

Табела 7. Индикације скретнице		
Симбол	Опис	Значење
	Љубичаст симбол скретнице	Скретница нема статус (губитак конекције)
	Зелена ознака скретнице	Скретница води у правац
	Жута ознака скретнице	Скретница води у скретање
	Трепћућа розе боја ознаке скретнице, а одсек је жуте трепћуће боје	Скретница показује пресечење
	Трепћућа розе боја ознаке скретнице, а одсек је црвене трепћуће боје	Скретница показује пресечење, а њен одсек је заузет
	Зелена боја ознаке скретнице, а одсек је зелене боје	Скретница је у путу вожње воза и води у правац
	Зелена боја ознаке скретнице, а одсек је црвене боје	Скретница је заузета возилом или је у питању сметња (тзв. лажно заузеће)
	Ознака скретнице уоквирена жутим квадратом	Скретница је забрављена командом TBS
	Ознака скретнице је уоквирена жутим квадратом, а њен одсек је зелене боје	Скретница је забрављена у путу вожње воза
	Ознака скретнице је уоквирена жутим трепћућим квадратом	Скретница је примила команду за прекретање/забрављивање у режиму пута вожње
	Ознака скретнице је црвене боје	Скретница је програмски блокирана

Исклизнице

Члан 31.

На колосечној слици станице исклизница је представљена симболом датим на слици 65:

Слика 69. Симбол за исклизницу

Када се кликне десним тастером миша на словну ознаку исклизнице отвара се дијалог са командама. Мени исклизнице садржи следеће команде:

TGS – команда за прекретање исклизнице чији одсек није заузет и на којој нема сметњи;

TIS – команда за прекретање „лажно” заузете исклизнице служи за прекретање исклизнице чији је одсек заузет или у сметњи.

Пре употребе ове команде треба водити рачуна о врсти заузећа (да ли је возило на исклизници или је у питању само сметња), с обзиром да се треба на лицу места уверити о врсти заузећа. Ако је исклизница заузета возилом забрањена је употреба ове команде. Свака употреба команде TIS региструје се на бројачу прекретања исклизнице;

TSS – команда пресечења исклизнице служи за поновно довођење пресечене исклизнице у један од крајњих контролисаних положаја.

Свака употреба команде TSS региструје се на бројачу прекретања пресечене исклизнице.

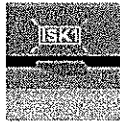

TBS – команда за забрављење исклизнице, редовно служи пре него што се рејон станице преда на локални рад или се користи за појединачно забрављење исклизнице у маневарском путу вожње или у бочној заштити.

Пре употребе ове команде мора се водити рачуна да исклизница буде слободна.

TDS – команда за укидање забрављења претходно забрављење исклизнице командом TBS.

Неки од могућих симбола исклизнице приказани су у табели 8.

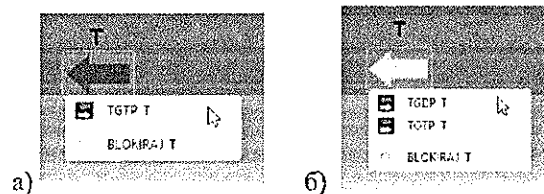
Табела 8. Индикације исклизнице		
Симбол	Опис	Значење
	Лубичаст симбол исклизнице	Исклизница нема статус (губитак конекције)
	Жута ознака исклизнице	Исклизница је у положају на шини
	Зелена ознака исклизнице	Исклизница је у положају ван шине
	Трепћућа розе боја ознаке исклизнице, а одсек је трепћуће жуто-црвене	Исклизница показује пресечење
	Жути квадрат око ознаке исклизнице	Исклизница је забрављена у бочној заштити маневарског пута вожње
	Зелена боја ознаке исклизнице, а одсек је жуте боје	Исклизница забрављена у путу вожње

	Жути трепћући квадрат око ознаке исклизнице	Исклизница је примила команду за прекретање/забрањивање у режиму пута вожње
	Ознака исклизнице је црвене боје	Исклизница је програмски блокирана

Привола

Члан 32.

Када се кликне десним кликом миша на ознаку приволе у зависности од тога да ли у том моменту станица има или нема приволу, отвара се дијалог са командама датим на слици 70.

Слика 70. Мени када станица а) нема приволу и б) има приволу

Мени приволе садржи следеће команде:

TGTP – команда тражења приволе, служи за тражење приволе од суседне станице, односно од ТК-диспетчера;

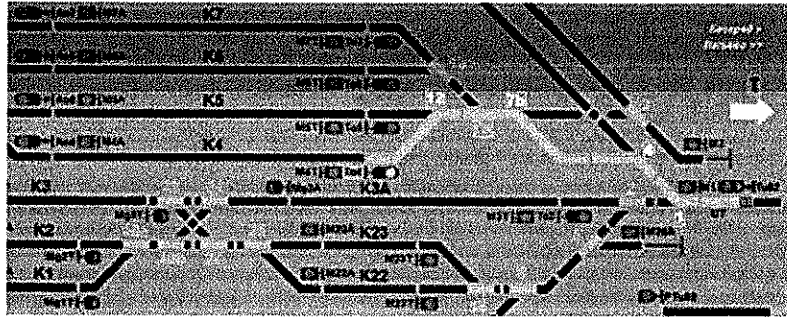
TGDP – команда давања приволе, служи за давање приволе суседној поседнутој станици, односно ТК-диспетчеру;

TOTP – команда опозива приволе, служи за опозивање већ тражене приволе;

Блокирај/Деблокирај – команда за блокирање/деблокирање приволе.

Могући симболи приволе приказани су у табели 9.

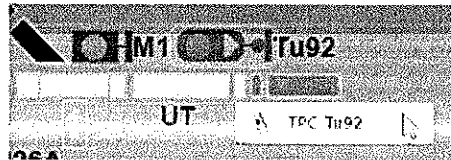
Симбол	Опис	Значење
	Љубичаст симбол приволе	Привола нема статус (губитак конекције)
	Обе стрелице су жуте трепћуће боје	Станица 1 тражи приволу
	Стрелица станице 1 је жуте, а станице 2 је црвене боје	Станица 1 је добила приволу
	Стрелица станице 1 је жуте, а станице 2 је црвене боје и жути оквир око назива стрелице станице 1	Привола је блокирана за отпрему из станице 1
	Стрелица станице 1 и 2 су жуте трепћуће боје	Станица 2 тражи приволу

Слика 72: Излазни пут војње воза

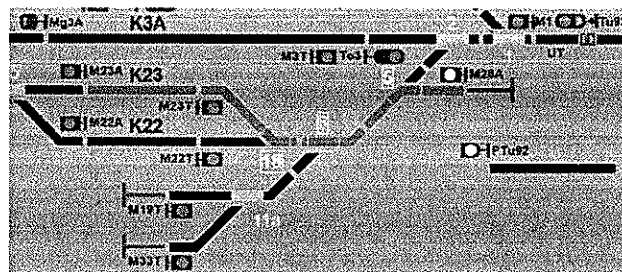
Формиран пролазни пут војње воза (састоји се од улазног и излазног пута војње), такође светли зеленом мирном светлошћу ако су колосечни и скретнички одсеци слободни.

Формиран пут војње воза на сигнални знак 12а (на тзв. „позивни сигнал“), приказује се на колосечној слици жутом мирном светлошћу, како је приказано на слици бр. 73.

Слика 73. Пут војње воза на сигнални знак 12а

Формиран маневарски пут војње приказује се на колосечној слици плавом мирном светлошћу, како је приказано на слици бр. 74.

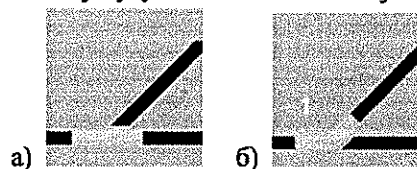

Слика 74: Маневарски пут војње

Показивачи стања одсека ка суседним станицама редовно су тамни, а светле црвено само ако су просторни одсеци од/ка суседним службеним местима заузети или на сметњи.

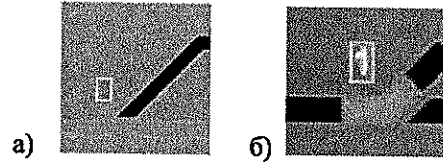
(б) – показивачи скретница

Када је скретница слободна и не налази се у путу војње њен положај се види на основу следећих симбола:

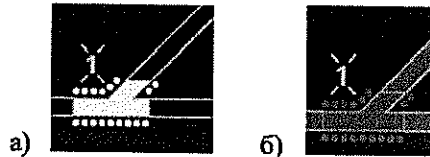
Слика 75. а) скретница води у правац (зелена боја ознаке скретнице) и б) скретница води у скретање (жута боја ознаке скретнице)

Уколико је скретница забрављена у путу војње, у бочној заштити или у путу претрчавања око ознаке скретнице ће се појавити жути квадрат (показивач забрављења скретнице) како је дато на слици 76:

Слика 76. а) скретница бр. 1 води у правац и забрављена је у путу вожње воза, б) скретница бр. 1 води у скретање и забрављена је у путу претрчавања или командом TBS

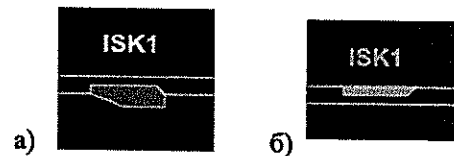
Пресечење скретнице представља се тренћућим бојама у оба крака скретнице у зависности од заузећа скретничког одсека, а ознака скретнице поприма светло розе боју која означава да се док је пресечена, не зна у ком се положају скретница налази (слика 77):

Слика 77. а) скретница је пресечена и њен одсек није заузет, б) скретница је пресечена и њен одсек је заузет

(в) – показивачи исклизница

Када је исклизница слободна и не налази се у путу вожње њен положај се види на основу следећих симбола:

Слика 78. а) исклизница је на шини (жути боја ознаке исклизнице и црвена тачка на шини) и б) исклизница је ван шине (зелена боја ознаке исклизнице без црвене тачке на шини)

Уколико је исклизница забрављена у путу вожње, око њене ознаке ће се појавити квадрат (показивач забрављења) како је дато на слици 79:

Слика 79. Исклизница је забрављена у путу вожње воза на сигнални знак 12a

Када је исклизница у зависности са скретницом приказује се како је приказано на слици 80:

Слика 80. Исклизница је у зависности са скретницом

(г) – показивачи сигнала

Стање свих сигнала стално се контролише на станичној поставници што се види на екрану отправника возова. Поједине индикације стања главних сигнала наведене су на слици 81:

- а) - улазни сигнал је изабран за старт пута вожње воза (зелени трепћући оквир око ознаке сигнала);
- б) - пут вожње воза је забрављен од улазног сигнала (жути оквир око ознаке сигнала);
- в) - укључен је пролазни режим саобраћаја (зелена ознака сигнала);
- г) - улазни сигнал је у квару, на терену је неосветљен (крстић на месту сијалице црвене светлости);
- д) - гранични колосечни сигнал је изабран за старт пута вожње (зелени трепћући оквир око сигнала);
- ђ) - пут вожње је забрављен од граничног колосечног сигнала (жути оквир око ознаке сигнала).

(д) – показивачи забрављења пута вожње

Када је сигнал изабран као старт или циљ пута вожње, поље улазног/излазног сигнала (правоугаоник око назива сигнала), ограничено је зеленом трепћућом светлошћу, а када се пут вожње забрави наведено поље биће оивичено жутом мирном светлошћу.

Показивач колосека светли зеленом мирном светлошћу када је пут вожње воза формиран и забрављен.

Када воз заузме 80 m контакт који се налази на предсигналном одсеку (одсек између предсигнала и улазног сигнала), у пољу колосека испред улазног сигнала светлеће црвена тачка како је приказано на слици 82:

Слика 82: Воз је заузео 80 m контакт

Воз је заузео предсигнални одсек када је од суседне станице редом заузимао па ослобађао раније одсеке (прати се континуитет кретања воза) и када је барем једном осовином заузео предсигнални одсек.

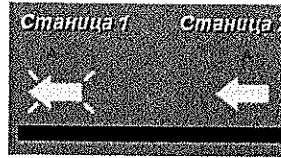
Када воз заузме 80 m контакт, овај показивач ће светлети црвеном мирном светлошћу што значи да је пут вожње забрављен и не може се аутоматски разрешити (опозвати) ни употребом команде TRPV, већ има одређено временско одлагање од 90 секунди.

Када је формиран пут вожње на сигнални знак 12а, у тренутку када воз нагази 80 m контакт и упали се овај показивач, тада се у менију улазног/заштитног сигнала може задати команда TRC, након чега ће се на улазног/заштитном сигналу активирати сигнални знак 12а.

(ђ) – показивачи смера приволе

Светлосни показивачи смера приволе су у облику стрелица и налазе се у пољима приволе.

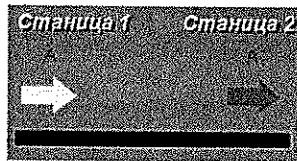
Када се суседној станици упућује захтев за променом смера приволе, стрелица у смеру ка суседној станици светли жутом трепћућом светлошћу, а друга стрелица светли мирном жутом светлошћу (слика 83).

Слика 83. Станица 1 тражи приволу

Надлежни ТК-диспечер за суседну непосреднуту ТК-станицу Каленићи или Узићи на свом екрану види да стрелица усмерена ка његовој станици трепће жутом светлошћу и чује звучни сигнал који најављује захтев за промену смера приволе.

Када станица да приволу (слика 84) на показивачу се на пар секунди изгубе обе стрелице, након чега се поново појаве - стрелица ка суседној станици светли жутом мирном светлошћу, а стрелица окренута ка својој станици светли црвеном мирном светлошћу.

Слика 84. Станица 1 је добила приволу

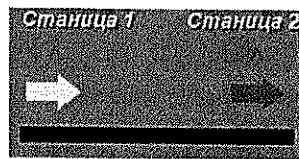
У пољима приволе налази се и показивач блокирања излаза приказан као мали четвртасти оквир (слика 85). Овај показивач светли жутом мирном светлошћу и показује да се у смеру према суседном службеном месту не може формирати ни једна друга излазна вожња.

Слика 85. Блокиран колосек од стране станице 1 јер је формиран пут вожње за излаз воза

Показивач блокирања приволе укључује се блокирањем излазног пута вожње и светли док воз не ослободи међустанично растојање. Тек тада је могуће поново задати команду за излаз узастопном возу, што се најављује лагано ударајућим звоном, а истовремено се и показивач блокирања излаза гаси.

Као и сваки други елемент и привола се може блокирати употребом команде „Блокирај“ (назив одсека пруге изнад стрелице је црвене боје) (слика 86), чиме је онемогућено задавање било каквог пута вожње док се не изврши њено деблокирање.

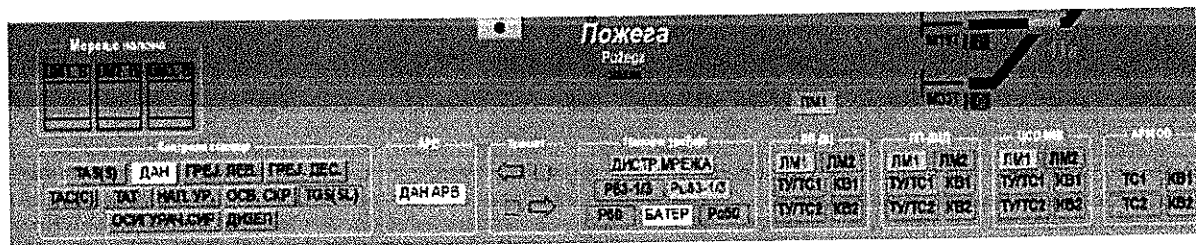

Слика 86. Пруга је блокирана из смера станице 1 (име одсека светли црвеном бојом)

Светлосни показивачи рада осталих станичних уређаја

Члан 34.

Испод приказа колосечне ситуације сваког службеног места приказани су показивачи који дају обавештења о раду уређаја у станици (слика 87).

Слика 87. Показивачи рада уређаја на екрану отправника возова

Рад уређаја обихвата:

- (а) – показиваче рада напојних уређаја - начин напајања уређаја (дистрибутивна мрежа, стационарне батерије или дизел генератор), рад претварача, пуњење батерије, рад дизел генератора,
- (б) – показивач неисправности сигнала,
- (в) – показиваче задавања пролазног режима (транзит),
- (г) – показиваче приступа у станичне просторије и противпожарног аларма,
- (д) – показиваче укључења/искључења осветљености сигнала, скретничких сигнала и грејања скретница.

(а) - показивачи рада напојних уређаја

Индикације рада напојних станичних уређаја приказане су на слици 88:

- а) - уређај се напаја из дистрибутивне мреже,
- б) - нема напајања из мреже,
- в) - исправан рад батерија,
- г) - неисправан рад батерија,
- д) - исправно пуњење батерије,
- ђ) - станична батерија је празна,
- е) - исправан рад напојног уређаја,
- ж) - неисправан рад напојног уређаја,
- з) - исправан рад претварача,
- и) - неисправан рад претварача,
- ј) - нема информација о раду претварача (губитак конекције са станичном поставницом),
- к) - дизел генератор је искључен,

л) - дизел генератор је укључен,

љ) - поље за потврду аларма скретнице командом TAS,

м) - режим рада уређаја.

(б) – показивач неисправности сигнала

Индикације насталих сметњи/кварова на сигналима приказане су на слици 89:

а) - исправан рад сигнала,

б) - сметња/квар на неком сигналу.

(в) – показиваче задавања пролазног режима (транзит)

Индикације укључења пролазног режима приказане су на слици 90:

а) - нису укључени пролазни режими у станици,

б) - укључен аутоматски режим само за улаз возова,

в) - укључен аутоматски режим само за излаз возова,

г) - укључен аутоматски режим за пролаз возова.

(г) – показивачи приступа у станичне просторије и противпожарног аларма

Индикације укључења пролазног режима приказане су на слици 91:

а) - исправно стање противпровалног аларма, нема неовлашћеног уласка у „релејну“ или у канцеларију отправника возова,

б) - провала у станици, ако брзо не уследи позив од односног лица, контактирати надлежну станицу полиције,

в) - исправно стање противпожарног аларма,

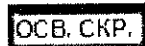
г) - дојава пожара.

(д) – показивачи осветљености сигнала и скретница и грејања скретница

Индикације укључења/искључења осветљености сигнала, скретничких сигнала и грејача скретница приказане су на слици 92:

а) - укључено је дневно осветљење сигнала (ДАН),

б) - укључено је ноћно осветљење сигнала (НОЋ),

в) - укључено је осветљење скретница,

г) - искључено је осветљење скретница,

д) и - укључено је грејање скретница на левој/десној страни станице (блок 1/блок 2),

ђ) и - искључено је грејање скретница на левој/десној страни станице (блок 1/блок 2).

(ђ) – остали показивачи

Индикације рада комплета рачунара ММ1 отправника возова приказане су на слици 93:

а) или - контрола активности 1. и 2. комплета опреме,

б) - квар на 1. и 2. комплету опреме,

в) или - контрола исправног стања 1. и 2. комплета опреме,

г) или - контрола неисправног стања 1. и 2. комплета опреме,

д) или - контрола квара на РКП јединицама 1. и 2. комплета опреме (позадина је трепћуће црвене боје),

ђ) или - контрола исправног стања опреме 1. и 2. комплета,

е) или - контрола квара опреме 1. и 2. комплета (позадина је трепћуће црвене боје).

5. Руковање уређајем диспечерске централизације

5.1. Формирање пута вожње

Опште одредбе о формирању пута вожње воза

Члан 35.

Пре сваког руковања уређајем у циљу формирања пута вожње треба проверити да ли су испуњени предуслови за његово успешно остваривање. Да би се дата команда за формирање пута вожње остварила, претходно треба проверити:

- да је отправник возова под својим именом пријављен за рад на уређају,
- показиваче стања сигнала,
- показиваче стања одсека у погледу заузећа,
- показиваче скретница и исклизница у погледу заузећа и контроле исправног положаја.

Пут вожње воза формира се и обезбеђује путем станичне поставнице у складу са табелом зависности путева вожњи:

1) улазни путеви вожње

од улазног сигнала Tu92 од стране станице Каленићи:

- на 1. колосек до излазног сигнала Ao1, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 48,
- на 2. колосек до излазног сигнала Ao2, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 48,
- на 3А. колосек до граничног колосечног сигнала Mg3A, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 24,
- на 3. колосек до излазног сигнала Ao3, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 47,
- на 4. колосек до излазног сигнала Ao4, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 34а,
- на 5. колосек до излазног сигнала Ao5, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 34а,
- на 6. колосек до излазног сигнала Ao6, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 34,
- на 7. колосек до излазног сигнала Ao7, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 34,
- на 8. колосек до излазног сигнала Ao8, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 33,
- на 9. колосек до излазног сигнала Ao9, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 33,
- на 10. колосек до излазног сигнала Ao10, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 36;

од улазног сигнала Au91 од стране укрснице Узићи:

- на 1. колосек до граничног колосечног сигнала Mg1T, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 30а/б,
- на 2. колосек до граничног колосечног сигнала Mg2T, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 30а/б,
- на 3. колосек до граничног колосечног сигнала Mg3T, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 32,
- на 3А. колосек до излазног сигнала To3, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 2,
- на 4. колосек до излазног сигнала To4, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 12,
- на 5. колосек до излазног сигнала To5, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 12,
- на 6. колосек до излазног сигнала To6, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 13,
- на 7. колосек до излазног сигнала To7, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 13,
- на 8. колосек до излазног сигнала To8, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 19,
- на 9. колосек до излазног сигнала To8, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 23,
- на 10. колосек до излазног сигнала To8, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 23;

од улазног сигнала Su92 од стране станице Драгачево:

- на 1. колосек до граничног колосечног сигнала Mg1T, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 30а/б,
- на 2. колосек до граничног колосечног сигнала Mg2T, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 30а/б,

- на 3. колосек до граничног колосечног сигнала Mg3T, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 32,
- на 3А. колосек до излазног сигнала То3, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 2,
- на 4. колосек до излазног сигнала То4, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 12,
- на 5. колосек до излазног сигнала То5, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 12,
- на 6. колосек до излазног сигнала То6, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 13,
- на 7. колосек до излазног сигнала То7, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 13,
- на 8. колосек до излазног сигнала То8, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 19,
- на 9. колосек до излазног сигнала То8, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 23,
- на 10. колосек до излазног сигнала То8, при чему пут претрчавања укључује одсек скретнице бр. 23;

2) *излазни путеви вожње*

према станици Каленићи:

- са колосека бр. 1. и 2. од граничних колосечних сигнала Mg1T и Mg2T до излазног сигнала То3, а потом излазни сигнал То3 → одсек приволе ТТТ,
 - са колосека бр. 3 од граничног колосечног сигнала Mg3T до излазног сигнала То3, а потом излазни сигнал То3 → одсек приволе ТТТ
 - са колосека бр. 3А и 4 до 10 преко излазних сигнала То3 до То10 → одсек приволе ТТТ;
- према укрсници Узићи - са колосека бр. 1 до 10 од излазних сигнала Ао1 до Ао10 → одсек приволе ТТА;
 према станици Драгачево - са колосека бр. 1 до 10 од излазних сигнала Ао1 до Ао10 → одсек приволе ТИС;

3) *пролазни путеви вожњи*

смера Каленићи → Узићи

- кроз 1. колосек Tu92 → Ао1 и Ао1 → одсек приволе ТТА,
- кроз 2. колосек Tu92 → Ао2 и Ао2 → одсек приволе ТТА,
- кроз 3. колосек Tu92 → Ао3 и Ао3 → одсек приволе ТТА,
- кроз 4. колосек Tu92 → Ао4 и Ао4 → одсек приволе ТТА,
- кроз 5. колосек Tu92 → Ао5 и Ао5 → одсек приволе ТТА,
- кроз 6. колосек Tu92 → Ао6 и Ао6 → одсек приволе ТТА,
- кроз 7. колосек Tu92 → Ао7 и Ао7 → одсек приволе ТТА,
- кроз 8. колосек Tu92 → Ао8 и Ао8 → одсек приволе ТТА,
- кроз 9. колосек Tu92 → Ао9 и Ао9 → одсек приволе ТТА,
- кроз 10. колосек Tu92 → Ао10 и Ао10 → одсек приволе ТТА;

смера Каленићи → Драгачево

- кроз 1. колосек Tu92 → Ао1 и Ао1 → одсек приволе ТИС,
- кроз 2. колосек Tu92 → Ао2 и Ао2 → одсек приволе ТИС,
- кроз 3. колосек Tu92 → Ао3 и Ао3 → одсек приволе ТИС,
- кроз 4. колосек Tu92 → Ао4 и Ао4 → одсек приволе ТИС,
- кроз 5. колосек Tu92 → Ао5 и Ао5 → одсек приволе ТИС,
- кроз 6. колосек Tu92 → Ао6 и Ао6 → одсек приволе ТИС,
- кроз 7. колосек Tu92 → Ао7 и Ао7 → одсек приволе ТИС,
- кроз 8. колосек Tu92 → Ао8 и Ао8 → одсек приволе ТИС,
- кроз 9. колосек Tu92 → Ао9 и Ао9 → одсек приволе ТИС,
- кроз 10. колосек Tu92 → Ао10 и Ао10 → одсек приволе ТИС;

смера Узићи → Каленићи

- кроз 1. колосек Au91 → Mg1T, па Mg1T → То3 и То3 → одсек приволе ТТТ,
 - кроз 2. колосек Au91 → Mg2T, па Mg2T → То3 и То3 → одсек приволе ТТТ,
- с тим што се део пута вожње Mg1T → То3 и Mg2T → То3 сматра маневарским путем вожње,
- кроз 3. колосек Au91 → То3 и То3 → одсек приволе ТТТ,
 - кроз 4. колосек Au91 → То4 и То4 → одсек приволе ТТТ,
 - кроз 5. колосек Au91 → То5 и То5 → одсек приволе ТТТ,
 - кроз 3. колосек Au91 → То6 и То6 → одсек приволе ТТТ,
 - кроз 3. колосек Au91 → То7 и То7 → одсек приволе ТТТ,
 - кроз 3. колосек Au91 → То8 и То8 → одсек приволе ТТТ,
 - кроз 3. колосек Au91 → То9 и То9 → одсек приволе ТТТ,
 - кроз 3. колосек Au91 → То10 и То310 → одсек приволе ТТТ;

смера Драгачево → Каленићи

- кроз 1. колосек Su92 → Mg1T, па Mg1T → To3 и To3 → одсек приволе ТПТ,
 - кроз 2. колосек Su92 → Mg2T, па Mg2T → To3 и To3 → одсек приволе ТПТ,
- с тим што се део пута вожње Mg1T → To3 и Mg2T → To3 сматра маневарским путем вожње, иако је означен као пут вожње воза,
- кроз 3. колосек Su92 → To3 и To3 → одсек приволе ТПТ,
 - кроз 4. колосек Su92 → To4 и To4 → одсек приволе ТПТ,
 - кроз 5. колосек Su92 → To5 и To5 → одсек приволе ТПТ,
 - кроз 3. колосек Su92 → To6 и To6 → одсек приволе ТПТ,
 - кроз 3. колосек Su92 → To7 и To7 → одсек приволе ТПТ,
 - кроз 3. колосек Su92 → To8 и To8 → одсек приволе ТПТ,
 - кроз 3. колосек Su92 → To9 и To9 → одсек приволе ТПТ,
 - кроз 3. колосек Su92 → To10 и To310 → одсек приволе ТПТ;

Бочна заштита се остварује заштитним положајем одговарајућих скретница и сигналним појмовима забрањене вожње одговарајућих сигнала на суседним колосецима, као и контролом слободности свих одсека који се налазе између одсека обухваћених путем вожње и првих скретница и сигнала који пружају бочну заштиту.

За све улазне путеве вожњи, пут претрчавања се обезбеђује у смислу контроле слободности одговарајућих одсека и у погледу положаја и поузданог притврђења скретница у минималној дужини од 50 m иза циљног сигнала.

Задавањем команде за формирање пута вожње, скретнице у путу претрчавања (код улазних вожњи) и у бочној заштити, чији су изоловани одсеци слободни (нису у сметњи) аутоматски се постављају у правилан и исправан положај.

У случају да по датој команди за формирање пута вожње дође до престанка напајања, ако је нека од скретница у задатом путу вожње почела да се прекреће, остаће у међуположају, те тада треба поступити на следећи начин:

- искључити аларм,
- скретнице на чијим показивачима се јавља жута трепћућа светлост само у једном краку вратити у жељени положај задавањем команде за појединачно постављање скретнице (TGS),
- ако се тада пут вожње не образује, опозвати га командом TOPV у менију улазног сигнала, па поново дати команду за његово формирање.

За сваки улазни пут вожње, пут претрчавања се обезбеђује у смислу контроле слободности одговарајућих одсека у погледу поузданог притврђивања скретница у минималној дужини од 50 m иза циљног сигнала.

Улазни пут вожње на сигнални знак 12a нема пут претрчавања.

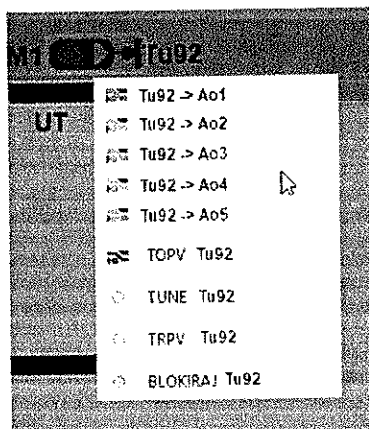
Дужина пута претрчавања за улазне вожње зависи од избора циља пута вожње.

Формирање улазног пута вожње воза

Члан 36.

Формирање пута вожње за улаз воза у станицу може се извршити на два начина:

1) *кликом десним тастером миша* на изабрани улазни сигнал појавиће се мени са списком команди за формирање пута вожње које су у том тренутку доступне за тај сигнал (слика 94).

Слика 94. Мени улазног сигнала са доступним командама за формирање пута вожње

У понуђеном менију треба кликнути левим тастером миша на изабрану опцију, након чега ће се овај мени аутоматски затворити, а команда послати уређају на извршење.

Уколико отпирник возова жели да одустане од задавања било које команде треба да кликне левим тастером миша ван овог прозора, када ће се он затворити без задавања било које команде;

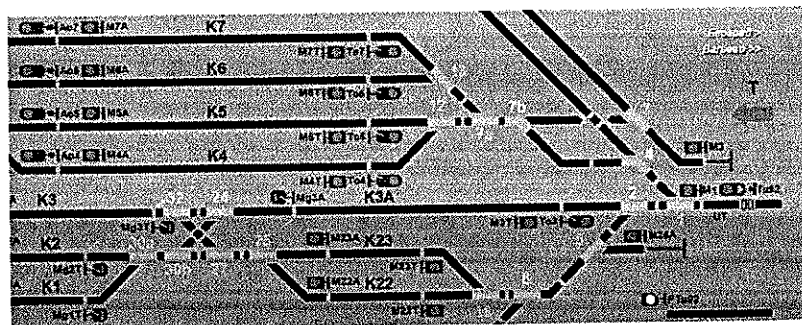
2) *кликом левим тастером миша* на изабрани сигнал бира се старт пута вожње, након чега ће се на приказу тог сигнала појавити оквир зелене боје (слика 95).

Слика 95. Избор старта пута вожње

По избору старта пута вожње неопходно је изабрати и циљ пута вожње. Циљ пута вожње може бити сигнал, колосек или одсек на излазној страни станице.

Пошто је изабран старт пута вожње, сви могући доступни циљеви пута вожње имаће трепћући оквир зелене боје, како је приказано на слици 96.

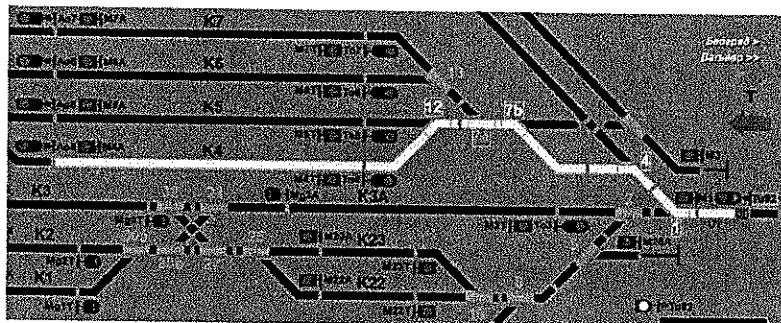

Слика 96. Избор циља пута вожње – сви могући циљеви имају трепћући оквир зелене боје

Циљ пута вожње се бира кликом левим тастером миша на изабрани елемент, када ће уређај извршити трасирање пута вожње – постављање скретница у путу вожње, у путу претрчавања и у бочној заштити у правилан и исправан положај.

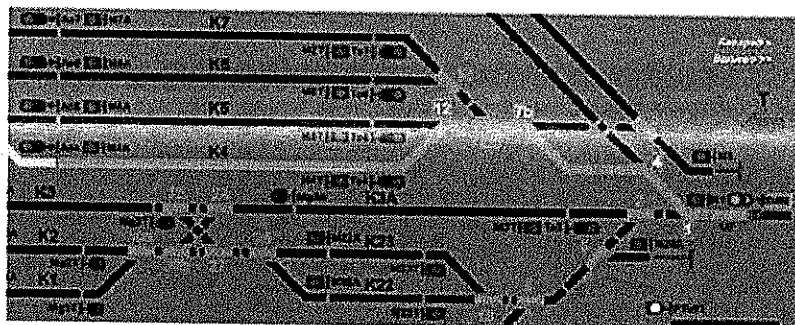
За престанак задавања команди за формирање пута вожње треба кликнути левим тастером миша ван елемента који учествују у задавању пута вожње или не кликнути на елементе пута вожње у току 15 секунди, када могући циљеви пута вожње више неће бити уоквирени зеленим оквиром.

Од момента постављања скретница у захтевани положај до постављања сигнала да показују сигнални знак за дозвољену вожњу трасирани пут вожње воза биће приказан жутом трепћућом бојом (слика 97), што значи да се пут вожње још није забравио.

Слика 97. Приказ формираног пута вожње пре постављања главног сигнала да показује сигнални знак за дозвољену вожњу

Након постављања сигнала да показује сигнални знак за дозвољену вожњу одсеци пута вожње ће се приказати у зеленој боји (слика 98), што значи да је пут вожње забрављен, након чега је процедура формирања пута вожње завршена.

Слика 98. Приказ забрављеног пута вожње

Пут вожње воза приказује се зеленом бојом, док се пут претрчавања (има га само код улазних вожњи) приказује жутом бојом.

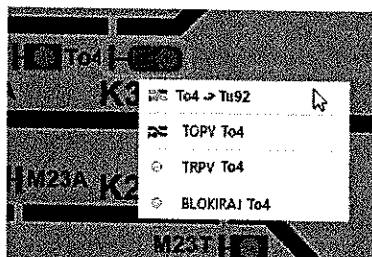
Формирање пута вожње обухвата постављање и забрављење свих скретница у путу вожње у правилан и исправан положај, као и скретница у бочној заштити и у путу претрчавања.

Формирање излазног пута вожње воза

Члан 37.

Да би се формирао излазни пут вожње воза, потребно је да отправник возова на екрану монитора:

1) кликом десним тастером миша на одговарајући излазни сигнал у менију који се аутоматски отвара (слика 99) левим тастером миша изабере понуђену опцију излазног пута вожње To4 → Tu92, након чега се команда шаље на извршење.

Слика 99: Мени излазног сигнала са доступним командама за формирање пута вожње

2) кликом левим тастером миша на одговарајући излазни сигнал изабере старт пута вожње (слика 100), после чега треба да изабере циљ пута вожње.

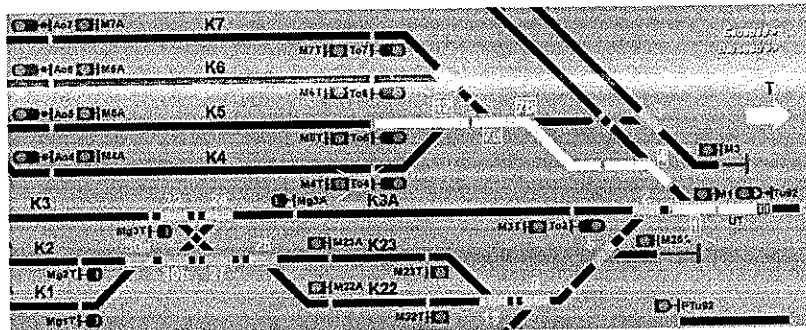
Слика 100. Избор старта пута вожње

Кликом левим тастером миша бира циљ пута вожње (слика 101)

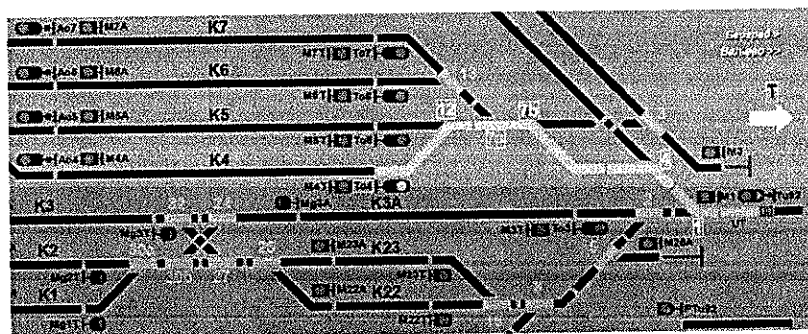
Слика 101. Избор циља излазног пута вожње

након чега се команда за формирање излазног пута вожње шаље на извршење - изоловани одсеци у путу вожње ће се приказати жутом бојом, а на скретницама које ће се прекретати појавиће се жути трепћући оквир око ознаке скретнице, док ће се око ознаке излазног сигнала појавити жути трепћући оквир (индикатор блокирања сигнала у почетној тачки пута вожње) како је приказано на слици 102.

Слика 102. Приказ формирања излазног пута вожње воза

Када је излазни пут вожње формиран и забрављен биће обележен зеленом бојом (слика 103).

Слика 103. Приказ забрављеног излазног пута вожње воза

Формирање пролазног пута вожње за воз

Члан 38.

Пут вожње за пролаз воза кроз станицу формира се задавањем команди на исти начин како је објашњено за улазни и излазни пут вожње.

Пут вожње за пролаз воза кроз станицу Пожега формира се из два корака – прво формирањем улазног, а потом излазног пута вожње, јер није могуће из једног корака задати пролазни пут вожње.

Процедура задавања команди за формирање пута вожње за пролаз воза иста је као код улазних и излазних вожњи, што је дефинисано одредбама члана 36. и 37. овог упутства.

Формирање пута вожње воза на сигнални знак 12а

Члан 39.

У случају да је неки одсек у путу вожње воза у сметњи или се жели примити воз на заузет колосек, омогућено је формирање пута вожње за улаз воза на сигнални знак 12а.

Да би се овај пут вожње формирао морају бити испуњени следећи услови:

- скретнице улазног дела пута вожње, као и скретнице у бочној заштити, морају заузимати правилан и исправан положај. Ако је одсек неке од њих заузет (не возилима већ је због сметње „лажно“ заузет), треба је поставити у правилан положај употребом команде TIS, поштујући услове наведене одредбама члана 30. овог упутства;
- после постављања скретнице чија је изолација у сметњи у правилан и исправан положај, даје се команда за улаз на жељени колосек. У случају заузећа колосека на који се жели остварити вожња или је нека од скретница у путу претрчавања заузета није потребно претходно постављање скретница командом TIS, јер пут вожње на сигнални знак 12а нема пут претрчавања.

Уколико је одсек неке скретнице у бочној заштити у сметњи или је заузет, може се остварити формирање пута вожње за улаз воза на сигнални знак 12а.

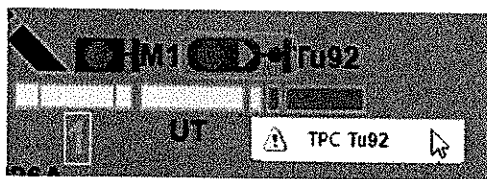
Пут вожње воза на сигнални знак 12а формира се употребом команде TPC која се бира у менију улазног сигнала. Да би се упућена команда могла остварити, морају се претходно испунити следећи услови:

- да су све скретнице улазног дела пута вожње за улаз воза после дате команде за формирање тог пута вожње забрављене (програмско блокирање);
- да је обезбеђена бочна заштита тог пута вожње, тачније да су све скретнице (исклизнице) које чине бочну заштиту постављене у одређен положај или да је изоловани одсек скретнице односно колосека који улази у бочну заштиту слободан (воз се може примити на заузет изоловани одсек скретнице односно колосека који за суседне путеве вожње чине бочну заштиту);
- да је воз заузео сензор (шински контакт) који се налази на 80 m испред улазног сигнала.

Пре задавања команде TPC отправник возова претходно мора на прописан начин припремити улазни пут вожње – командом TGS појединачно поставити скретнице које учествују у путу вожње у потребан положај, а командом TBS их забравити од могућег прекрегања.

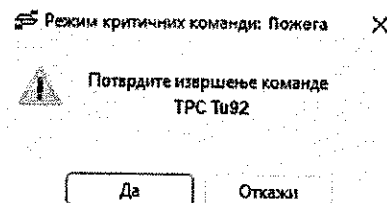
Како је TPC критична команда она се не може задати из режима стандардних команди, већ се мора задати из режима критичних команди. Процедура уласка у режим критичних команди наведена је одредбама члана 19. овог упутства.

По уласку у режим критичних команди отправник возова у менију односног улазног сигнала бира команду TPC (слика 104).

Слика 104: Мени за избор команде TPC

Кликом левим тастером миша на изабрану команду аутоматски ће се појавити прозор за потврду ове критичне команде (слика 105). По њеном потврђивању команда се шаље уређају на извршење, када ће се на односном улазном сигналу појавити сигнални знак 12а,

Слика 105: Прозор за потврду критичне команде TPC

а након тога изаћи из режима критичних команди. Ово руковање се региструје на бројачу употребе команде ТРС.

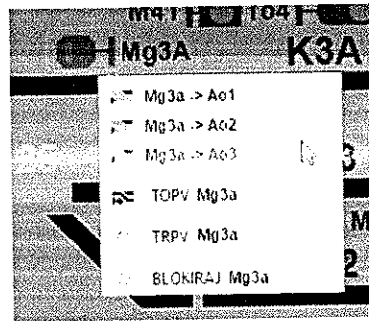
У пољу улазног сигнала пали се троугласти показивач укључења сигналног знака 12а који светли жутом трепћућом светлошћу. Истовремено активирање сигналног знака 12а из различитих смерова није могуће ако се путеви вожње секу.

Сигнални знак 12а гаси се по доласку воза на одсек циља или 90 секунди по његовом постављању. Такође се може угасити задавањем критичне команде ТSC.

Формирање пута вожње од граничног колосечног до излазног сигнала

Члан 40.

Да би се задала команда за формирање пута вожње од граничног колосечног до излазног сигнала потребно је десним тастером миша кликнути на гранични колосечни сигнал, када ће се појавити мени са списком команди за задавање пута вожње које су доступне за тај сигнал (слика 106), потом левим кликом миша изабрати жељену команду, након чега ће се мени аутоматски затворити, а команда послати уређају на извршење.

Слика 106. Мени граничног колосечног сигнала Mg3H

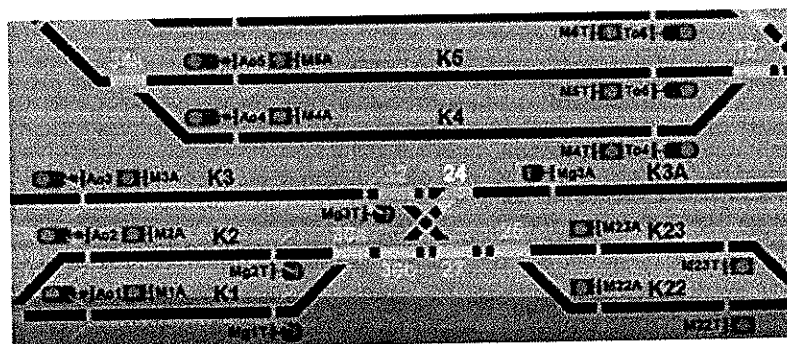
Да би се прекинуо поступак задавања команде стрелицу миша треба ставити ван области менија који се приказује на екрану и кликнути левим тастером миша.

Такође, пут вожње из једног рејона станице у други може се задати користећи леви тастер миша – тада треба навести старт и циљ пута вожње. Старт пута вожње је гранични колосечни сигнал, а циљ може бити наредни сигнал или одсек колосека. За задавање команде потребно је стрелицу миша ставити на графички приказ граничног колосечног сигнала и кликнути левим тастером миша. Око приказа сигнала ће се појавити оквир зелене боје (слика 107).

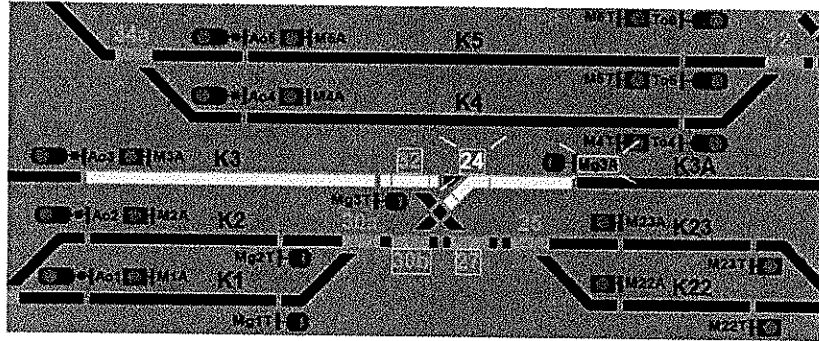
Слика 107. Избор старта пута вожње

У аутоматском режиму врши се анализа доступних путева вожње који почињу од овог сигнала, док ће могући циљеви пута вожње бити приказани са зеленим трепћућим оквиром (слика 108).

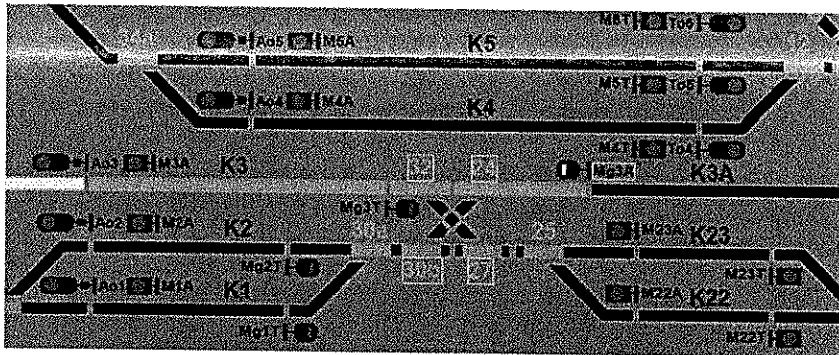
Слика 108. Трепћући оквир око могућег циља пута вожње

Кликом левим тастером миша на циљни одсек команда за формирање пута возње се шаље на извршење. Пре него што се гранични колосечни сигнал постави да показује сигнални знак за дозвољену возњу пут возње се приказује жутом бојом (слика 109).

Слика 109. Незабрављени пут возње

Након постављања граничног колосечног сигнала да показује сигнални знак за дозвољену возњу пут возње ће се приказати зеленом бојом (слика 110), након чега је поступак формирања пута возње завршен.

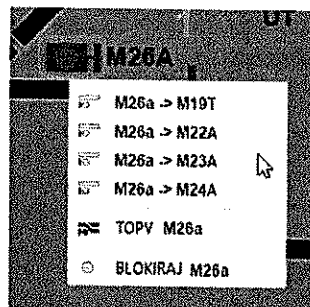

Слика 110. Приказ забрављеног пута возње воза

Формирање маневарског пута возње

Члан 41.

Да би се задала команда за формирање маневарског пута возње потребно је десним тастером миша кликнути на маневарски сигнал за заштиту колосечног пута, када ће се појавити мени са списком команди за задавање пута возње које су доступне за тај сигнал (слика 111), потом левим кликом миша изабрати жељену команду, након чега ће се мени аутоматски затворити, а команда послати уређају на извршење.

Слика 111. Мени маневарског сигнала за заштиту колосечног пута M26A

Да би се прекинуо поступак задавања команде стрелицу миша треба ставити ван области менија који се приказује на екрану и кликнути левим тастером миша.

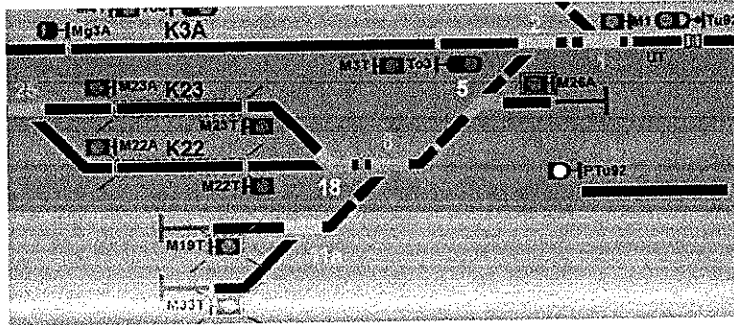
Такође, маневарски пут возње може се задати користећи леви тастер миша, када треба навести старт и циљ пута возње. Старт пута возње је маневарски сигнал за заштиту колосечног пута, а циљ може бити наредни

овакав сигнал или одсек колосека. За задавање команде потребно је стрелицу миша ставити на графички приказ маневарског сигнала за заштиту колосечног пута и кликнути левим тастером миша. Око ознаке сигнала ће се појавити оквир плаве боје (слика 112).

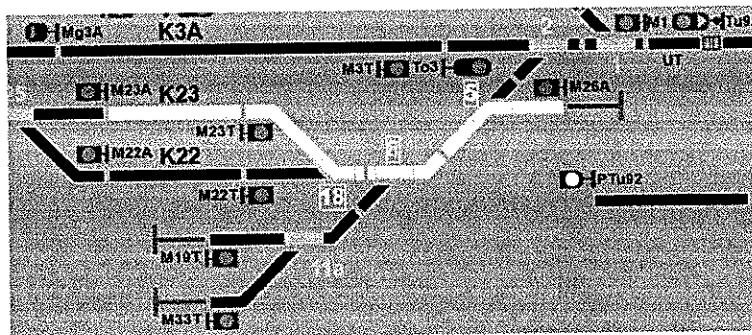
Слика 112. Избор старта пута вожње

У аутоматском режиму врши се анализа доступних путева вожње који почињу од овог сигнала, док ће могући циљеви пута вожње бити приказани са плавим трепћућим оквиром (слика 113).

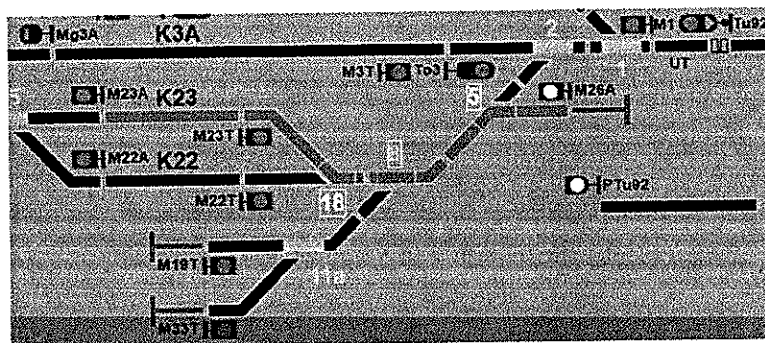
Слика 113. Трепћући оквир око могућег циља маневарског пута вожње

Кликом левим тастером миша на циљни одсек команда за формирање пута вожње се шаље на извршење. Пре него што се маневарски сигнал за заштиту колосечног пута постави да показује сигнални знак за дозвољено маневрисање пут вожње се приказује жутом бојом (слика 114).

Слика 114. Незабрављени маневарски пут вожње воза

Након постављања маневарског сигнала за заштиту колосечног пута да показује сигнални знак за дозвољено маневрисање пут вожње ће се приказати плавом бојом (слика 115), након чега је поступак формирања пута вожње завршен.

Слика 115. Приказ забрављеног маневарског пута вожње

5.2. Разрешење пута вожње

Опште одредбе о разрешењу пута вожње воза

Члан 42.

Како воз током кретања напушта који одсек тако се иза њега пут вожње аутоматски разрешава. Сигнали у путу вожње воза се аутоматски постављају да показују сигнални знак за забрањену вожњу проласком воза поред сигнала, односно када прва осовина воза нагази сензор који се уграђује на 50 m иза главног сигнала.

Овакво разрешење пута вожње воза назива се активно разрешење или разрешење вожњом, за разлику од принудног разрешења пута вожње које се извршава:

- 1) задавањем стандардне команде за разрешење незабрављеног пута вожње воза и маневарског пута вожње TOPV – незабрављени пут вожње се препознаје по томе што оквир око главног сигнала светли жутом трепћућом светлошћу или уопште не светли, а одсеци у путу вожње су жуте боје;
- 2) задавањем критичне команде за принудно разрешење забрављеног пута вожње TRPV – забрављени пут вожње се препознаје по томе што оквир око главног сигнала светли жутом мирном светлошћу, а одсеци у путу вожње су зелене боје.

За возове који се заустављају, ако је дат само улаз, пут претрчавања ће се аутоматски разрешити после истека 90 секунди од момента доласка воза на одсек циља.

Под доласком воза на одсек циља подразумева се да се воз сместио унутар одсека улазног колосека и да је ослободио последњу улазну скретницу (скретницу која се налази непосредно испред улазног колосека).

Ако се команда TOPV зада док се воз још налази на последњој улазној скретници ова команда неће деловати. Ако се у току ових 90 секунди постави и пут вожње за излаз укрсног воза, онда аутоматско разрешење пута претрчавања не делује.

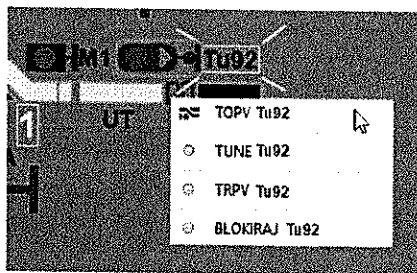
Принудно разрешење пута вожње воза

Члан 43.

(а) – принудно разрешење незабрављеног и забрављеног пута вожње

Незабрављени пут вожње воза препознаје се по томе што оквир око ознаке сигнала старта пута вожње (може бити улазни, излазни, гранични колосечни, рејонски и маварски сигнал за заштиту колосечног пута) светли жутом трепћућом светлошћу или уопште не светли.

Разрешење незабрављеног пута вожње врши се задавањем стандардне команде TOPV - кликом десним тастером миша на односни сигнал који показује сигнални знак за забрањену вожњу отвара се мени тог сигнала у којем треба изабрати команду TOPV (слика 116).

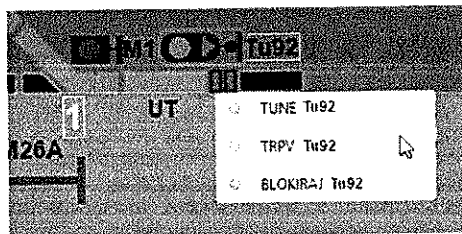

Слика 116: Избор команде TOPV у менију сигнала старта пута вожње

Ако отправник возова жели да одустане од задавања команде TOPV треба да кликне левим тастером миша ван овог прозора, када ће се он затворити без задавања било које команде.

Забрављени пут вожње препознаје се по томе што оквир око имена сигнала као старта пута вожње светли жутом мирном светлошћу.

Код улазних вожњи под условом да воз није заузео предсигнални одсек (одсек између предсигнала и улазног сигнала), а код излазних вожњи под условом да колосек за који се формира излазни пут вожње није заузет, за разрешење забрављеног пута вожње у менију сигнала старта пута вожње користи се команда TRPV (слика 117) која ће се приказати у менију стандардних команди, те се у овом случају њена употреба неће бројати.

Слика 117. Мени стартног сигнала забрављеног пута вожње

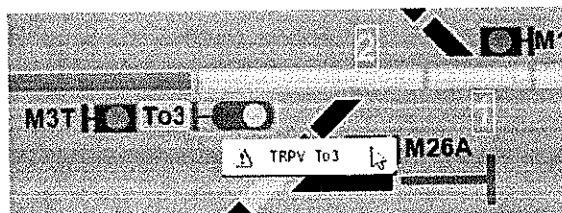
(б) – принудно разрешење блокираног пута вожње

Блокиран пут вожње воза препознаје се по томе што оквир око имена сигнала као старта пута вожње светли жутом мирном светлошћу и код улазних вожњи да је воз заузео предсигнални одсек, а код излазних вожњи колосек са ког је дат излазни пут вожње је заузет.

Принудно разрешење блокираног пута вожње врши се употребом критичне команде TRPV у менију стартног сигнала (улазни, излазни или гранични колосечни сигнал).

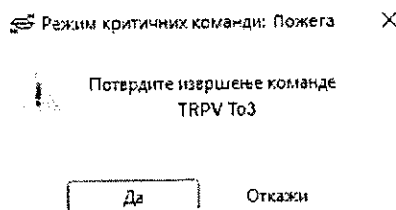
Како је у овом случају TRPV критична команда она се не може задати из режима стандардних команди, већ се мора задати из режима критичних команди како је већ наведено одредбама члана 19. овог упутства.

По уласку у режим критичних команди отправник возова у менију односног сигнала бира команду TRPV (слика 118).

Слика 118: Мени за избор критичне команде TRPV

Кликом левим тастером миша на изабрану команду аутоматски ће се појавити прозор за потврду ове критичне команде (слика 119).

Слика 119: Прозор за потврду критичне команде TRPV

По њеном потврђивању команда се шаље уређају на извршење, након чега отправник возова треба да изађе из режима критичних команди да би могао да настави даљи рад на уређају.

Принудно разрешење пролазног пута вожње воза

Члан 44.

Да би се опозвао незабрављени пролазни пут вожње (када индикатор блокирања на сигналу старта светли жутом трепћућим светлом или не светли уопште), неопходно је у менију тог сигнала (од ког се задао пут вожње) изабрати команду TRPV. При томе ће sukcesивно бити опозвана два пута вожње – улазни и излазни пут вожње.

Такође, опозив незабрављеног пролазног пута вожње могућ је и коришћењем левог тастера миша, када је потребно sukcesивно опозвати два пута вожње – улазни, па излазни пут вожње.

Да би се опозвао формиран забрављени пролазни пут вожње отпавник возова ће кликом десним тастером миша отворити мени улазног и излазног сигнала од кога је задао пут вожње и изабрати команду TOPV.

Разрешење формираног пролазног пута вожње могуће је извршити и коришћењем левог тастера миша, када се редом морају разрешити два пута вожње – улазни и излазни пут вожње.

Разрешење пута вожње воза на сигнални знак 12а

Члан 45.

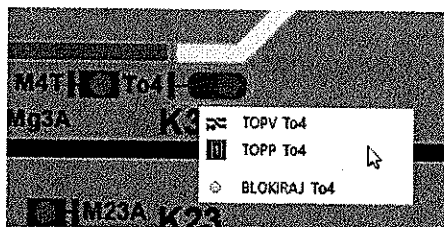
Пут вожње воза на сигнални знак 12а разрешава се задавањем критичне команде TRPV у менију улазног сигнала, на начин који је наведен одредбама члана 43. под (б) овог упутства, које важе за принудно разрешење блокираног пута вожње.

Разрешење пута претрчавања

Члан 46.

Пут претрчавања се аутоматски разрешава после 90 секунди након што воз приспе на одсек улазног колосека и ослободи одсек последње улазне скретнице која се налази непосредно испред улазног колосека. По ослобађању одсека последње улазне скретнице почиње време одбројавања потребног да се разреши пут претрчавања како би се омогућило формирање пута вожње за излаз супротног воза.

Пут претрчавања се може принудно разрешити и пре истека 90 секунди али само под условом да је воз ослободио одсек последње улазне скретнице. Отпавник возова кликом десним тастером миша на излазни сигнал или на гранични колосечни сигнал у менију који се отвара бира команду TOPP (слика 120).

Слика 120. Мени излазног сигнала за опозив пута претрчавања

У случају да се догоди да се воз не заустави унутар граница колосека, тј. да пређе излазни сигнал, односно гранични колосечни сигнал и заузме одсек скретнице која се налази иза односног сигнала то се на екрану отпавника возова показује одговарајућим светлосним показивачима.

Делимично разрешење улазног пута вожње командом TDR

Члан 47.

У зависности од колосечне ситуације у појединим станицама колосечне везе омогућавају дељење улазног дела пута вожње, који преноси забрављење са улазног сигнала на тачку која дели улазни део пута вожње.

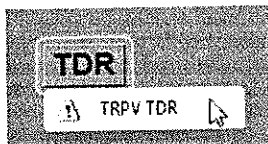
При уласку воза у станицу чим се стекну услови за коришћење ове команде поље TDR на приказу станице биће осветљено жутом бојом (слика 121).

Слика 121. Индикација поља TDR

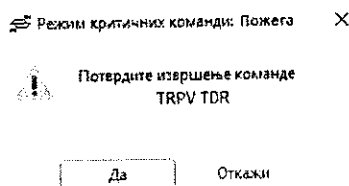
Овакво делимично разрешење улазног пута вожње врши се командом TDR, која се користи заједно са командом TRPV. Команде делимичног разрешења поред ознаке TDR (тастер делимичног разрешења) означене су и арапским бројевима од броја колосека у станици чији су путеви вожње подељени – TDR при уласку воза од стране станице Драгачево или укрснице Узићи на 1. и 2. колосек, TDR S при уласку воза од стране станице Драгачево и проласку преко тријангле и TDR A при уласку воза од стране укрснице Узићи и проласку преко тријангле.

Како је TDR критична команда она се не може задати из режима стандардних, већ се мора задати из режима критичних команди. По уласку у режим критичних команди отправник возова у менију поља TDR бира команду TRPV DR (слика 122).

Слика 122. Мени за избор команде TRPV TDR

Кликом левим тастером миша на изабрану команду аутоматски ће се појавити прозор за потврду ове критичне команде (слика 123). По њеном потврђивању команда се шаље уређају на извршење, након чега отправник возова треба да изађе из режима критичних команди да би могао да настави даљи рад на уређају.

Слика 123. Прозор за потврду критичне команде TRPV TDR

Резултат извршења ове критичне команде биће разрешење дела пута вожње који је воз ослободио.

5.3. Остали поступци при руковању уређајем

Руковање приволом

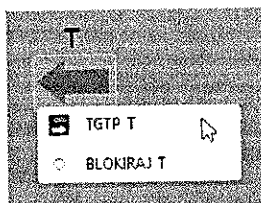
Члан 48.

Пре отпреме воза из станице која се налази на једноколосечној прузи опремљеној уређајима АПБ, МЗ и ТК мора постојати привола за намеравани смер вожње воза, јер у противном није могуће формирати излазни пут вожње.

Да би се извршила промена смера проволе увек морају бити испуњени следећи услови:

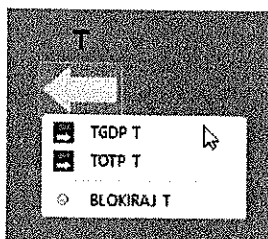
- да постоји комуникација између станица и између станица и система диспечерске централизације (мисли се на међусобну повезаност СС уређаја);
- да ТК-диспечер, односно отправник возова суседне поседнуте станице претходно није задао излазни пут вожње ка станици у којој се мења смер проволе;
- да је отворена пруга слободна (да нема возила на њој и да одсеци не показују лажно заузеће);
- да одсеци на отвореној прузи нису претходно програмски блокирани командом „Блокирај”.

Да би отправник возова станице Пожега тражио приволу командом TGTP од ТК-диспечера прво треба да кликне десним тастером миша на поље приволе (на црвену стрелицу) када ће се отворити мени са доступним командама и да одабере команду групног тражења проволе TGTP (слика 124).

Слика 124. Мени тражења проволе

У пољу проволе суседне станице од које је тражена привола, осим светлосне јавља се и звучна индикација (гонг – лагано ударање) да отправник возова станице Пожега тражи приволу. Уколико је ТК-диспечер сагласан да да приволу, он ће десним кликом миша на поље приволе у суседној станици одабрати команду TGDP (слика 125).

Слика 125. Мени команде давања приволе

Када је ТК-диспечер задао команду TGDP команда се шаље уређају на извршење и биће промењен смер приволе.

Ако ТК-диспечер из било ког разлога не може да прихвати промену смера приволе задаје команду TOTP (види слику 121), када смер приволе остаје непромењен.

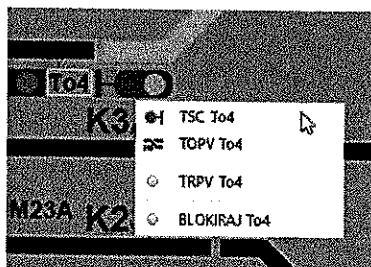
Да би се искључило звоно приликом захтева за промену смера приволе отправник возова треба да кликне десним тастером миша на стрелицу приволе и изабере команду „ТАР“.

Постављање сигнала да показује сигнални знак за забрањену вожњу

Члан 49.

У случају да је потребно да се сигнал који показује сигнални знак за дозвољену вожњу постави да показује сигнални знак за забрањену вожњу, а да се претходно формирани пут вожње не разреши, користи се команда TSC.

Да би се сигнал (улазни, заштитни, излазни, гранични колосечни, маневарски за заштиту колосечног пута, рејонски) поставио да показује сигнални знак за забрањену вожњу, односно за забрањено маневрисање, без опозива пута вожње, потребно је у менију односног сигнала, од којег је формиран пут вожње, изабрати команду TSC (слика 126).

Слика 126. Мени сигнала за избор команде TSC

Отправник возова на сваком сигналу (осим посебног светлосног предсигнала и понављача предсигна- лисања) може дати команду TSC - да тај сигнал показује сигнални знак за забрањену вожњу, односно за забрањено маневрисање.

После употребе ове команде да би се разрешио формиран забрављени пут вожње воза мора се употребити команда TRPV с тим да:

- а) ако пут вожње воза није блокиран (код улазних вожњи воз није заузео предсигнални одсек, а код из- лазних вожњи колосек за који се формира излазни пут вожње није заузет), користиће се стандардна команда TRPV;
- б) ако је пут вожње блокиран користиће се критична команда TRPV.

Укључење уређаја у режим аутоматског регулисања саобраћаја

Члан 50.

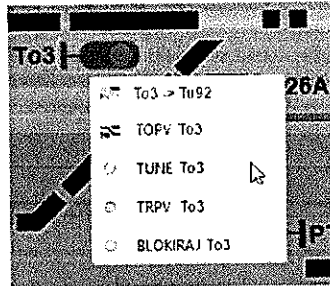
У службеним местима само по главном пролазном колосеку могуће је укључити режим аутоматског регу- лисања саобраћаја, односно режим пролазних вожњи.

У станици Пожега овај режим је могуће укључити по 3. главном пролазном колосеку, што ће отправник возова учинити ако по овом колосеку треба да регулише саобраћај више узастопних возова истог смера.

Није могуће укључити режим аутоматског регулисања саобраћаја по истом колосеку истовремено у оба смера, већ само у једном смеру: или Tu92 → Ao3 или Au91 → To3 .

Ако је укључен режим пролазних вожњи, пут вожње се неће разрешити после проласка воза, већ ће сигнал старта (улазни и излазни сигнал) аутоматски показати сигнални знак за дозвољену вожњу за узастопни воз.

За укључивање режима аутоматског регулисања саобраћаја отправник возова треба у менију улазног, а потом и излазног сигнала да изабере команду TUNE (слика 127).

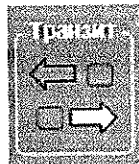
Слика 127. Мени излазног сигнала To3

После реализације команде TUNE ознака овог сигнала ће бити приказана зеленом бојом, што значи да је укључен режим аутоматског регулисања саобраћаја, при чему ће сам сигнал показивати сигнални знак за забрањену вожњу (слика 128).

Слика 128. Индикација сигнала када је укључен режим пролазних вожњи - ознака сигнала је зелене боје)

Осим ознаке сигнала, на информационом делу који се налази испод колосечне слике станице у пољу „Транзит“ упалиће се квадратни индикатор одговарајућег смера (слика 129).

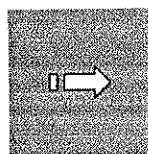

Слика 129. Индикација пролазног режима у пољу „Транзит“ за излазне вожње

За укључивање режима аутоматског регулисања саобраћаја на улазном делу отправник возова треба да у менију улазног сигнала Au91 поново да изабере команду TUNE, као и за излазни сигнал To3.

После реализације команде TUNE ознака овог улазног сигнала ће бити приказана зеленом бојом, што значи да је укључен режим аутоматског регулисања саобраћаја, при чему ће сам сигнал показивати сигнални знак за забрањену вожњу.

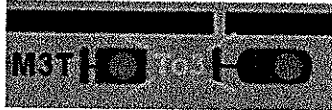
Осим ознаке сигнала, на информационом делу који се налази испод колосечне слике станице у пољу „Транзит“ сада ће се упалити индикатор облика квадрата одговарајућег смера (слика 130).

Слика 130. Индикација пролазног режима у пољу „Транзит“ за улазне и излазне вожње

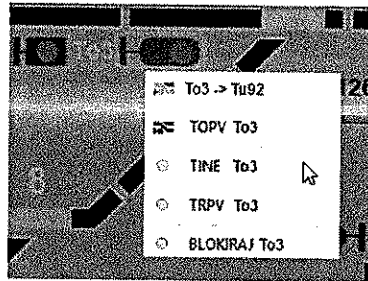
Након овога сматра се да је на 3. колосеку укључен режим пролазних вожњи за смер Узићи → Каленићи. На исти начин се укључује и режим пролазних вожњи за супротан смер Каленићи → Узићи, с тим да се претходни режим прво мора опозвати.

Укључење овог режима значи да станица ради у режиму аутоматског регулисања саобраћаја само за пролазне возове. Када воз заузме предсигнални одсек сукцесивно се формирају улазни и излазни путеви вожње и укључују се сигнални знаци за дозвољену вожњу на улазном и излазном сигналу. При наиласку воза када је укључен режим аутоматског регулисања саобраћаја, слово улазног/излазног сигнала све време формирања пута вожње ће трептати у зеленој боји (слика 131).

Слика 131. Индикација улазног сигнала при аутоматском формирању пута вожње

Да би се опозвао режим пролазних вожњи отправник возова у менију улазног сигнала Au91 и излазног сигнала To3 бира команду TINE (слика 132).

Слика 132. Мени излазног сигнала To3 када је укључен пролазни режим

После реализације команде TINE ознака сигнала на коме је опозван режим аутоматског регулисања саобраћаја биће приказана црном бојом, а на информационом делу станице у пољу „Транзит“ ће се угасити индикатори режима пролазног саобраћаја (слика 133).

Слика 133. Индикација искљученог аутоматског регулисања саобраћаја

Опозив режима аутоматског регулисања саобраћаја није могућ ако је на улазном и излазном сигналу укључен сигнални знак за дозвољену вожњу (ако је воз започео кретање по путу вожње).

Поступак деблокирања приволе

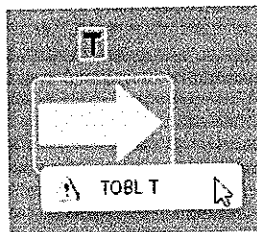
Члан 51.

Команда TOBL иначе се користи када је потребно:

- 1) просторни сигнал који из било ког разлога у смеру приволе показује сигнални знак за забрањену вожњу (након отклањања сметње на сигналу и употребе команде TSC) поставити да показује сигнални знак за дозвољену вожњу,
- 2) у случају немогућности аутоматског деблокирања отворене пруге након њеног стварног ослобађања (након што воз напусти први просторни блок одсек, односно одсек међустаничног растојања).

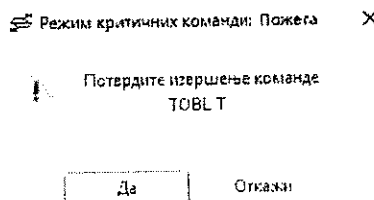
У станици Пожега која се налази на прузи на којој су уграђени уређаји међустаничне зависности, а не уређаји АПБ-а те нису уграђени просторни сигнали, ова команда се користи само у случају немогућности аутоматског деблокирања отворене пруге (приволе) након њеног стварног ослобађања.

Да би се задала ова критична команда потребно је преbacити апликацију у режим задавања критичних команди. За деблокирање отворене пруге у менију отворене пруге (на слици означено као страна Т, при чему је ознака приволе блокирана – оивичена жутим квадратом) треба изабрати команду TOBL (слика 134).

Слика 134: Дијалог за избор команде TOBL

Ова критична команда се неће одмах извршити, већ ће се аутоматски отворити прозор за потврду ове команде (слика 135).

Слика 135. Прозор потврде уноса команде TOBL

Резултат извршења ове команде биће деблокирање приволе.

Поступак ресетовања бројача осовина

Члан 52.

У службеним местима у којима се заузетост, односно слободност одсека контролише бројачима осовина (то је део пруге Ресник - Ваљево), где отправник возова има лично увид у стварно стање станичних капацитета ресетовање бројача осовина врши се безусловно, тј. одмах када се зада таква команда, а на подручју ван службеног места врши се условни ресет, тј. по задавању команде за ресетовање бројача осовина, стварно ресетовање ће извршити први наилазећи воз (возило).

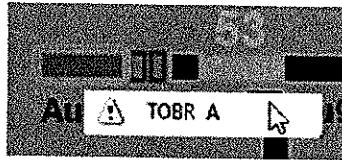
Пошто се у станици Пожега заузетост/слободност одсека контролише изолованим шинским струјним колима, команду за ресет бројача осовина није могуће задати на станичним одсецима, већ само на одсецима отворене пруге.

Ако се на међустаничном растојању Каленићи - Пожега несумњиво утврди да на овом међустаничном одсеку нема воза или заосталог дела воза, команду за ресет бројача осовина даје ТК-диспечер са централне поставнице.

Ако се на подручју тријангле Пожега, тј. на просторном одсеку Пожега - Узићи и/или Драгачево - Пожега појави заузеће колосечног одсека, пошто се утврди да на односном међустаничном одсеку нема воза или заосталог дела воза, унутрашњи отправник возова станице Пожега одговарајућом командом са станичне поставнице може ресетовати бројачки одсек односног колосечног одсека („скинути” лажно заузеће).

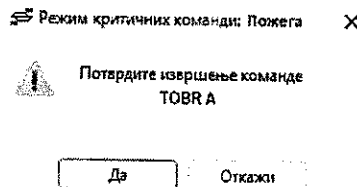
При појави заузећа на одсеку отворене пруге Пожега - Узићи или Драгачево - Пожега поступак за ресетовање одсека обухвата следеће:

- 1) пре задавања команде за ресет бројача осовина међустаничног одсека отворене пруге TOBR унутрашњи отправник возова станице Пожега се мора уверити да је тај одсек слободан, тј. да се на њему не налазе возила. О слободности одсека унутрашњи отправник возова се уверава добијањем/давањем одјаве за претходни воз од стране надлежног ТК-диспечера;
- 2) по добијеној одјави, тј. по уверавању да је односни одсек физички слободан, унутрашњи отправник возова улази у режим критичних команди и у менију одсека отворене пруге задаје команду TOBR (слика 136).

Слика 136. Мени одсека отворене пруге за избор команде TOBR

Како је TOBR критична команда неће се одмах извршити, већ ће се аутоматски отворити прозор за потврду ове команде (слика 137).

Слика 137. Прозор потврде уноса команде TOBR

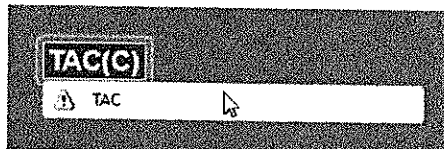
Резултат извршења ове критичне команде биће ресетовање система бројача осовина и ослобађање одсека отворене пруге.

Аларм сигнала

Члан 53.

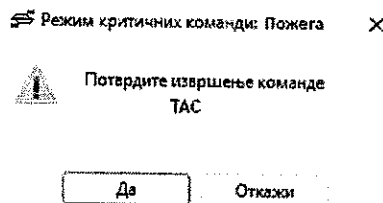
Да би отправник возова потврдио да је упознат са насталом сметњом на неком сигналу треба да изабере команду TAC на односном сигналу. Како је ова команда критична, пре њене употребе прво се мора прећи на режим критичних команди.

По укључењу режима критичних команди отправник возова у менију односног сигнала бира команду TAC (слика 138).

Слика 138. Мени за избор критичне команде TAC

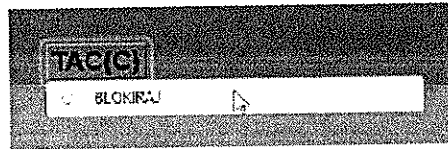
У прозору који се појави, отправник возова треба да потврди ову команду кликом на опцију „Да” или да је опозове кликом на опцију „Откажи” (слика 139).

Слика 139. Прозор за потврду команде TAC

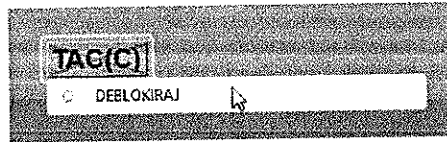
Резултат извршења ове команде биће искључење аларма, док ће поље за индикацију исправности сигнала (поље „СИГНАЛ” на информационом делу станице) остати црвене боје док се сигнал не врати у исправно стање.

Да би се програмски блокирала картица „TAC(C)” у њеном менију треба изабрати команду „Блокирај” (слика 140).

Слика 140. Мени картице „TAS(C)“

Блокирањем ове картице при појави неисправности сигнала неће се појављивати аларм. Да би се деблокирала картица „TAS(C)“ у њеном менију треба изабрати команду „Деблокирај“ (слика 141).

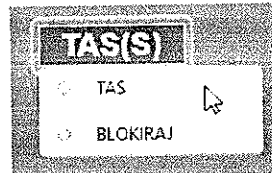
Слика 141. Мени програмски блокиране картице „TAS(C)“

Аларм скретнице

Члан 54.

У случају настанка сметње на скретници (губитак контроле и др.) картица „TAS(S)“ ће засветлети у црвеној тренућујој боји и чуће се аларм (звон).

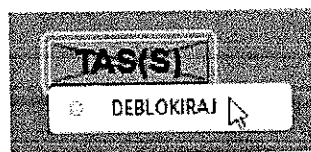
Да би отправник возова потврдио да је упознат са насталом сметњом на скретници треба кликом десним тастером миша на поље „TAS(S)“ које се налази са доње стране колосечне слике станице да изабере команду TAS (слика 142).

Слика 142. Мени поља „TAS“

Задавањем команде TAS само се искључује аларм, а индикација неисправности скретнице остаје да светли црвеном светлошћу.

За програмско блокирање ове картице потребно је у њеном менију изабрати команду „Блокирај“, а за деблокирање команду „Деблокирај“ (слика 143).

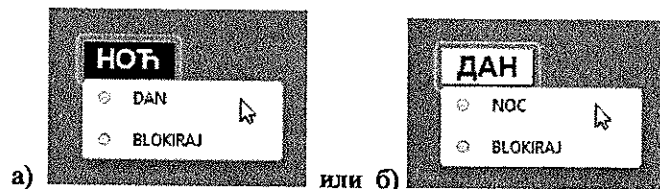

Слика 143. Мени програмски блокиране картице „TAS(S)“

Осветљење сигнала

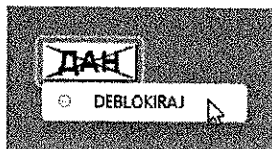
Члан 55.

Да би отправник возова у складу са одредбама Прилога 1 Правилника о врстама сигнала, сигналних ознака и ознака на прузи (Календар осветљавања сигнала, промене јачине светла светлосних сигнала, осветљења гарнитура, станичног простора и др.) укључио дневно (јаче) или ноћно (слабије) осветљење сигнала потребно је да кликом десним тастером миша на поље „ДАН“ ако је укључен ноћни режим или на поље „НОЋ“ ако је укључен дневни режим (које се налази испод шематског приказа станице) изабере команду за укључење ноћног или дневног осветљења сигнала (слика 144).

Слика 144. Мени поља за укључење дневног или ноћног осветљења сигнала

За блокирање поља осветљења сигнала потребно је изабрати команду „Блокирај“, а за деблокирање команду „Деблокирај“ (слика 145).

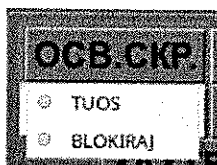

Слика 145. Мени програмски блокиране картице дневног осветљења сигнала

Осветљење скретница

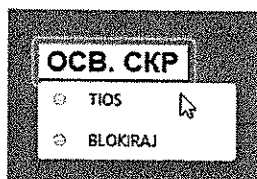
Члан 56.

Да би отправник возова у складу са одредбама Прилога 1 Правилника о врстама сигнала, сигналних ознака и ознака на прузи укључио осветљење скретничких сигнала потребно је да кликом десним тастером миша на поље „ОСВ.СКР.“ које се налази испод колосечне слике станице, у менију изабере команду за укључење осветљења скретница TUOS (слика 146).

Слика 146. Мени поља „ОСВ.СКР.“ за избор команде TUOS

Искључивање осветљења скретница врши се тако што се у менију истог поља изабере команда за искључење осветљења скретница TIOS (слика 147).

Слика 147. Мени поља „ОСВ.СКР.“ за избор команде TIOS

За блокирање поља осветљења скретница потребно је у пољу „ОСВ.СКР.“ изабрати команду „Блокирај“, а за деблокирање команду „Деблокирај“ (слика 148).

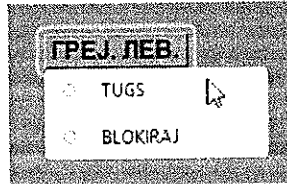

Слика 148. Мени програмски блокиране картице „ОСВ.СКР.“

Грејање скретница

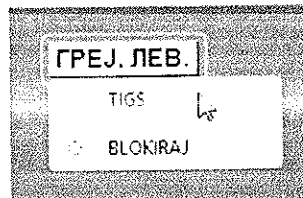
Члан 57.

Да би отпражник возова укључио грејаче скретница потребно је да кликом десним тастером миша на поље „ГРЕЈ. ЛЕВ.“ (грејање леве стране станице – блок 2) и/или „ГРЕЈ. ДЕС.“ (грејање десне стране станице – блок 1), по отварању менија изабере команду за укључење грејача на скретницама TUGS (слика 149).

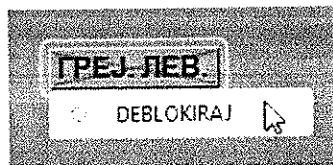
Слика 149. Мени поља за укључење грејача на скретницама блока 2

Да би се искључило грејање скретница блока 2 у менију поља „ГРЕЈ. ЛЕВ.“ треба изабрати команду TUGS (слика 150).

Слика 150. Мени поља за искључење грејача на скретницама блока 2

За блокирање поља грејања скретница потребно је у пољу „ГРЕЈ. ЛЕВ.“ изабрати команду „Блокирај“, а за деблокирање команду „Деблокирај“ (слика 151).

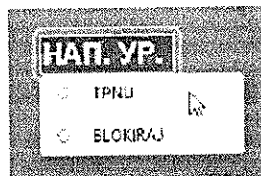

Слика 151. Мени програмски блокиране картице „ГРЕЈ. ЛЕВ.“

Потврда квара на напојним уређајима

Члан 58.

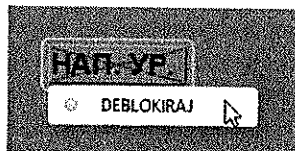
Да би отпражник возова потврдио да је упознат с насталим сметњом на напојним уређајима како би искључио аларм који се при томе јавља, неопходно је да кликом десним тастером миша на поље „НАП. УР.“ отвори мени и изабере команду TPNU (слика 152).

Слика 152. Мени за избор команде TPNU

Употребом ове команде само се искључује аларм, док индикација сметње и даље остаје док се не отклони (поље „НАП. УР.“ остаје да светли првеном светлешћу).

За блокирање овог поља потребно је изабрати команду „Блокирај“, а за деблокирање команду „Деблокирај“ (слика 153).

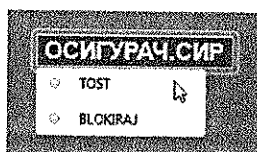
Слика 153. Мени програмски блокиране картице „НАП.УР.“

Враћање аутоматских осигурача у првобитно стање

Члан 59.

Када због краткотрајног преоптерећења дође до испадања једног од аутоматских осигурача картица „ОСИГУРАЧ.СИР“ засветлети црвеним трепћућим светлом и чује се аларм (звоно).

За враћање аутоматских осигурача у првобитно стање кликом десним тастером миша на поље „ОСИГУРАЧ.СИР“ отвара се мени у коме у списку команди треба изабрати команду „ТОСТ“ (слика 154) након чега се искључује аларм.

Слика 154. Мени за избор команде ТОСТ

За блокирање овог поља потребно је изабрати команду „Блокирај“, а за деблокирање команду „Деблокирај“ (слика 155).

Слика 155. Мени програмски блокиране картице „ОСИГУРАЧ.СИР“

6. Извршне одредбе за вршење саобраћајне службе

6.1. Регулисање саобраћаја возова

Начин регулисања саобраћаја возова ка суседним службеним местима

Члан 60.

Ка суседним службеним местима Каленићи и Узићи која се налазе на магистралној прузи саобраћај возова регулишу унутрашњи отправник возова станице Пожега и ТК-диспечери деонице „Север“ (Каленићи - Пожега) и „Југ“ (Пожега - Узићи) у станичним просторним одсечима на једноколосечној прузи опремљеној уређајима МЗ и телекоманде, у складу са одредбама члана 126. до 132. Саобраћајног правилника. Међустанични просторни одсеци у којима се регулише саобраћај возова у зависности од смера вожње воза су:

- Каленићи - Пожега и Пожега - Каленићи,
- Пожега - Узићи и Узићи - Пожега.

Ка суседној станици Драгачево која се налази на регионалној прузи Сталаћ - Краљevo - Пожега саобраћај возова регулишу унутрашњи отправник возова станице Пожега и отправник возова станице Драгачево у станичним просторним одсечима на једноколосечној прузи опремљеној уређајима међустаничне зависности, у складу са одредбама члана 126. до 132. Саобраћајног правилника.

У условима непоседања станице Драгачево саобраћај возова регулишу унутрашњи отправник возова станице Пожега и отправник возова станице Чачак у станичним просторним одсечима на једноколосечној прузи која није опремљена уређајима АПБ, ТК и МЗ, у складу са одредбама члана 133. до 141. Саобраћајног правилника.

У условима када се у појединим сменама, не врши поседање радног места ТК-диспетчера деонице „Југ“, на делу пруге Пожега - Ужице Теретна (прва поседнута станица од станице Пожега) саобраћај возова регулишу отправници возова ове две поседнуте граничне станице у станичним просторним одсечима, на једноколосечној прузи која није опремљена уређајима АПБ, ТК и МЗ, у складу са одредбама члана 133. до 141. Саобраћајног правилника (обавезно тражење и давање допуштења, авизе и одјаве). Станични просторни одсеци у којима се регулише саобраћај возова у зависности од смера вожње воза су Пожега - Ужице Теретна и Ужице Теретна - Пожега.

Фонограми који се дају при вршењу саобраћајне службе на пругама опремљеним телекомандом дати су у Прилогу 3. Саобраћајног правилника.

Регулисање саобраћаја возова преко тријангле станице Пожега

Члан 61.

Као што је наведено одредбама члана 5. став 2. овог упутства станица Пожега је специфична због постојања тријангле која се налази између службених места Пожега, Узићи и Драгачево, на којој су остварене колосечне везе регионалних пруга Сталаћ - Краљево - Пожега и спојни колосек станице Пожега: (Узићи) - одвојна скретница број 53 - одвојна скретница број 54 - (Драгачево) са магистралном пругом (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље).

(а) – просторни одсеци

Преко тријангле саобраћај возова се регулише у следећим просторним одсечима:

- 1) на међустаничном растојању Пожега - Узићи саобраћај возова се регулише у просторним одсечима Пожега - Узићи и Узићи - Пожега уређајима међустаничне зависности;
- 2) на међустаничном растојању Пожега - Драгачево:
 - а) када је станица Драгачево поседнута отправником возова саобраћај возова се регулише у просторним одсечима Пожега - Драгачево и Драгачево - Пожега уређајима међустаничне зависности;
 - б) када станица Драгачево није поседнута отправником возова саобраћај возова се регулише у станичним просторним одсечима Пожега - Чачак и Чачак - Пожега, као на пругама на којима нису уграђени сигнално-сигурносни уређаји;
- 3) на прузи спојни колосек станице Пожега: (Узићи) - одвојна скретница број 53 - одвојна скретница број 54 - (Драгачево) саобраћај возова се регулише у станичним просторним одсечима:
 - за возове који саобраћају у смеру Узићи → Драгачево просторни одсеци су Узићи - Пожега и Пожега - Драгачево,
 - за возове који саобраћају у смеру Драгачево → Узићи просторни одсеци су Драгачево - Пожега и Пожега - Узићи,

јер спојни колосек тријангле Пожега није просебан просторни одсек, већ границе просторних одсека чине заштитни сигнали:

- из смера укрснице Узићи Au93 уграђен у km 142+650 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље)
- из смера станице Драгачево Su94 уграђен у km 135+828 пруге Сталаћ - Краљево - Пожега.

(б) – утврђивање укрштавања возова и обавештавање особља вучног возила о променама укрштавања

У складу са одредбама члана 125. став 1. Саобраћајног правилника на магистралној прузи (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље), која је опремљена уређајима међустаничне зависности и телекоманде, саобраћај возова се регулише без утврђивања укрштавања и без обавештавања особља вучног возила о променама укрштавања.

Узимајући у обзир чињеницу да:

- су на делу пруге Пожега - Драгачево уграђени бројачи осовина за контролу заузетости, односно слободности овог међустаничног одсека, те се саобраћај возова регулише путем уређаја међустаничне зависности,
- је станица Драгачево осигурана упрошћеним сигнално-сигурносним уређајем, путем кога је остварена зависност између скретница и светлосних улазних и групних излазних сигнала,

када је станица Драгачево поседнута отправником возова, у складу са одредбама члана 125. став 1. Саобраћајног правилника на овом међустаничном растојању саобраћај возова се регулише без утврђивања укрштавања и без обавештавања особља вучног возила о променама укрштавања.

Део пруге Краљево - Драгачево није опремљен пружним сигнално-сигурносним уређајима, те се у складу са одредбама члана 125. став 3. Саобраћајног правилника, на овом делу пруге саобраћај возова регулише са утврђивањем укрштавања и са обавештавањем особља вучног возила о променама укрштавања. Утврђивање укрштавања и обавештавање особља вучних возила на овом делу пруге врше отправници возова поседнутих станица дела пруге Краљево - Драгачево.

Када станица Драгачево није поседнута отправником возова на делу пруге Пожега - Чачак (прва суседна поседнута станица од станице Пожега) саобраћај возова се регулише у станичним просторним одсечима између ове две поседнуте станице, без могућности за планирање укрштавања возова у било којој станици овог дела пруге, већ само у станицама Пожега и Чачак.

Када станица Драгачево није поседнута отправником возова за возове који саобраћају на делу пруге Пожега - Чачак обавештавање особља вучних возила о свим потребним мерама безбедности и о променама у укрштавању врше станице Пожега и Чачак.

За возове који саобраћају по спојном колосеку тријангле на делу пруге Узићи - Драгачево (Чачак) обавештавање особља вучних возила о променама у саобраћају возова и укрштавању врше:

- а) за возове који саобраћају у смеру (Чачак) Драгачево → Узићи, станица Драгачево, односно станица Чачак (у случају непоседања станице Драгачево),
- б) за возове који саобраћају у смеру Узићи → Драгачево (Чачак) обавеза је станице Пожега, која због удаљености није у могућности да на редован начин испостави писани налог, да поступи по одредбама члана 151. став 8. Саобраћајног правилника. Унутрашњи отправник возова станице Пожега на доказан начин - фонограмом датим путем телефона на заштитном сигналу Аи93 у km 142+650 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље) обавештава особље вучног возила о предстојећем укрштавању у станици Драгачево, односно Чачак, док налог за укрштавање особљу вучног возила испоставља станица Драгачево, односно Чачак.

За возове који саобраћају по спојном колосеку тријангле ТК-диспечер деонице „Југ“ не учествује у поступку утврђивања укрштавања и обавештавања особља вучног возила о променама укрштавања, нити се он обавештава о утврђивању укрштавања.

(в) – организовање саобраћаја возова на подручју тријангле

Узимајући у обзир колосечне везе и положај заштитних сигнала саобраћај возова на тријангли организовати на следећи начин:

- 1) ако воз саобраћа у смеру Пожега ↔ Узићи, саобраћај воза смера Драгачево → Узићи дозвољен је само до заштитног сигнала Су94 у km 135+828 пруге Сталаћ - Краљево - Пожега, док воз који саобраћа из станице Пожега не уђе у укрсницу Узићи, односно док воз из укрснице Узићи не прође улазни сигнал станице Пожега Аи91 у km 141+481 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље) и ослободи међустанични одсек Пожега - Узићи;
- 2) ако воз саобраћа у смеру Пожега ↔ Драгачево, саобраћај воза смера Узићи → Драгачево дозвољен је само до заштитног сигнала Аи93 у km 142+650 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље), док воз који саобраћа из станице Пожега не уђе у станицу Драгачево (Чачак), односно док воз из станице Драгачево не прође улазни сигнал станице Пожега Су92 у km 137+043 пруге Сталаћ - Краљево - Пожега и ослободи међустанични одсек Пожега - Драгачево;
- 3) ако воз саобраћа у смеру Узићи → Пожега или Узићи → Драгачево узастопни воз се може отпрамити из укрснице Узићи тек када је претходни воз прошао заштитни сигнал Аи93 у km 142+650 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље) и ослободио одсек скретнице бр. 53.

Узастопни воз ће проћи заштитни сигнал Аи93 у km 142+650 тек када је претходни воз:

- који саобраћа ка станици Пожега прошао улазни сигнал Аи91 у km 141+481 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље),
- који саобраћа ка станици Драгачево прошао и ослободио одсек скретнице бр. 54 под условом да је станица Драгачево поседнута отправником возова, те се за претходни воз не даје одјава;

- 4) ако воз саобраћа у смеру Драгачево → Пожега или Драгачево → Узићи узастопни воз се може отпремити из станице Драгачево када је претходни прошао заштитни сигнал Su94 у km 135+828 пруге Сталаћ - Краљево - Пожега и ослободио одсек скретнице бр. 54.

Узастопни воз ће проћи заштитни сигнал Su94 у km 135+828 тек када је претходни воз:

- који саобраћа ка станици Пожега прошао улазни сигнал Su92 у km 137+043 пруге Сталаћ - Краљево - Пожега,
- који саобраћа ка станици Узићи ушао у укрсницу Узићи, ослободио спојни колосек и одсек скретнице бр. 53 и одсек од скретнице бр. 53 до укрснице Узићи.

(г) – отпрема возова из станице Пожега

При отпреми возова из станице Пожега поступа се на следећи начин:

- 5) ако воз саобраћа у смеру Пожега → Узићи или Драгачево → Узићи, узастопни воз из станице Пожега ка укрсници Узићи, може се отпремити тек када претходни воз уђе у укрсницу Узићи и ослободи међустанични одсек Пожега - Узићи (јер из смера станице Пожега нема уграђених заштитних сигнала);
- 6) ако воз саобраћа у смеру Пожега → Драгачево или Узићи → Драгачево, узастопни воз из станице Пожега ка станици Драгачево може се отпремити тек када претходни воз уђе у станицу Драгачево и ослободи међустанични одсек Пожега - Драгачево и то под условом да је станица Драгачево поседнута отправником возова који регулише саобраћај возова.

Ако станица Драгачево није поседнута, узастопни воз из станице Пожега ка станици Драгачево може се отпремити тек када претходни воз уђе у станицу Чачак и за њега се добије одјава.

(д) – организовање саобраћаја возова по спојном колосеку тријангле

За возове који саобраћају по спојном колосеку тријангле у смеру Узићи ↔ Драгачево (Чачак) унутрашњи отправник возова станице Пожега поступа на следећи начин:

- 7) ако је воз који саобраћа по спојном колосеку ка станици Драгачево (Чачак) отпремљен из укрснице Узићи, а раније је воз који саобраћа из станице Драгачево (Чачак) отпремљен ка станици Пожега, унутрашњи отправник возова станице Пожега ће воз из смера укрснице Узићи зауставити на заштитном сигналу Au93 у km 142+650 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље), док воз из смера станице Драгачево не прође улазни сигнал станице Пожега Su92 у km 137+043 пруге Сталаћ - Краљево - Пожега (за овај воз се не даје одјава), односно ако је станица Драгачево непоседнута док се за овај воз не да одјава станици Чачак;
- 8) ако је воз који саобраћа по спојном колосеку ка станици Драгачево (Чачак) отпремљен из укрснице Узићи, а претходно је воз који саобраћа из станице Пожега отпремљен ка станици Драгачево (Чачак), унутрашњи отправник возова станице Пожега ће воз из станице Узићи зауставити на заштитном сигналу Au93 у km 142+650 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље), док воз из смера станице Пожега не приспе у станицу Драгачево и ослободи међустанични одсек (за овај воз се не даје одјава), односно док се од станице Чачак (у случају непоседања станице Драгачево) не добије одјава за претходни воз;
- 9) ако је воз који саобраћа по спојном колосеку ка укрсници Узићи отпремљен из станице Драгачево (Чачак), а претходно је воз који саобраћа из станице Пожега отпремљен ка укрсници Узићи, унутрашњи отправник возова станице Пожега ће воз из станице Драгачево (Чачак) зауставити на заштитном сигналу Su94 у km 135+828 пруге Сталаћ - Краљево - Пожега, док воз из смера станице Пожега не уђе у укрсницу Узићи и ослободи међустанични одсек Пожега - Узићи (за овај воз се не даје одјава);
- 10) ако је воз који саобраћа по спојном колосеку ка укрсници Узићи отпремљен из станице Драгачево (Чачак), а претходно је воз који саобраћа из укрснице Узићи отпремљен ка станици Пожега, унутрашњи отправник возова станице Пожега ће воз из станице Драгачево (Чачак) зауставити на заштитном сигналу Su94 у km 135+828 пруге Сталаћ - Краљево - Пожега, док воз из смера укрснице Узићи не прође заштитни сигнал Au93 у km 142+650 пруге (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље) и ослободи одсек скретнице бр. 53 (за овај воз се не даје одјава).

(ђ) – маневрисање на подручју тријангле

Преко тријангле станице Пожега редовно се не врши маневрисање.

Изузетно, ако је неопходно извршити маневрисање оно се обавља као маневрисање на отвореној прузи, у складу са одредбама члана 82. Саобраћајног правилника, које се односе на маневрисање преко сигналног знака 37: „Граница маневарских вожњи” и преко улазних сигнала. У оваквим ситуацијама део међустаничних растојања Пожега - Узићи и Пожега - Драгачево се мора затворити за саобраћај возова, а редослед маневарских кретања се прописује општим налогом

(е) – једновремене вожње возова на тријангли

Узимајући у обзир колосечне везе тријангле, једине дозвољене једновремене вожње возова су у смеру Пожега ↔ Узићи и Пожега ↔ Драгачево, јер се саобраћај возова у овом случају организује по две независне једноколосечне пруге.

Привола и допуштење**Члан 62.**

У складу са одредбама члана 127. Саобраћајног правилника пре отпреме воза из станице на једноколосечној ТК-прузи (Београд Центар) - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница - (Бијело Поље) тражи се привола од суседне станице, односно од надлежног ТК-диспечера.

Привола се тражи само за први воз због чије отпреме се мења постојећи смер вожње за који је постојала привола.

На делу пруге:

- Каленићи - Пожега приволу траже и дају унутрашњи отправник возова станице Пожега и ТК-диспечер деонице „Север” употребом одговарајућих команди на уређају диспечерске централизације, односно на станичној поставници;
- Пожега - Узићи приволу траже и дају унутрашњи отправник возова станице Пожега и ТК-диспечер деонице „Југ” употребом одговарајућих команди на уређају диспечерске централизације, односно на станичној поставници;
- Пожега - Драгачево приволу траже и дају унутрашњи отправник возова станице Пожега и отправник возова станице Драгачево (када је станица поседнута) употребом одговарајућих команди на уређају станичне поставнице.

У условима када:

- у појединим сменама радно место ТК-диспечера деонице „Југ” није поседнуто, на делу пруге Пожега - Ужице Теретна привола се не тражи нити се даје (између ове две станице се налазе непосредна службена места Узићи и Сегојно, а привола се мења само између две суседне станице), те возови саобраћају у станичним просторним одсечима између ове две поседнуте станице;
- станица Драгачево није поседнута отправником возова на делу пруге Пожега - Чачак привола се не тражи нити се даје, те возови саобраћају у станичним просторним одсечима између ове две поседнуте станице.

У складу са одредбама члана 129. Саобраћајног правилника пре отпреме воза:

- а) из граничне ТК-станице Пожега на ТК-деоницу ка станици Каленићи и/или ка укрсници Узићи,
- б) из непосредних ТК-станица Каленићи и/или Узићи ка граничној станици Пожега,

осим тражења и давања приволе, обавеза унутрашњег отправника возова станице Пожега и надлежног ТК-диспечера је да, осим приволе, траже и допуштење.

За помоћне возове, возове којима се превози нарочита пошиљка, возове са прекораченом дужином, возове који саобраћају пре времена и возове који саобраћају са потискивалицом која мора бити заквачена, обавезно је тражење и давање допуштења између ТК-диспечера и отправника возова граничних ТК-станица.

У складу са одредбама члана 127. Саобраћајног правилника пре отпреме воза из станице Пожега ка станици Драгачево и обрнуто, осим тражења и давања приволе, неопходно је и тражење и давање допуштења.

У случају непоседања станице Драгачево, пре опреме воза из станице Пожега ка станици Чачак и обрнуто обавезно је тражење и давање допуштења.

У случају непоседања радног места ТК-диспечера деонице „Југ” пре опреме воза из станице Пожега ка станици Ужице Теретна и обрнуто обавезно је тражење и давање допуштења.

У случају непоседања станице Ужице Теретна обавезно је тражење и давање допуштења између унутрашњег отправника станице Пожега и отправника возова станице Ужице.

Сва примљена и дата допуштења унутрашњи отправник возова распоредне станице Пожега евидентира у свој Бележник возних телеграма - фонограма за ранжирне, распоредне, полазне и крајње станице са потпуним електромеханичким - релејним осигурањем (С-16). Допуштења за саобраћај помоћних возова, возова којима се превози нарочита пошлица, возова са прекораченом дужином, возова који саобраћају пре времена и возова који саобраћају са потискивалицом евидентира и у свом Телеграфско-телефонском дневнику.

Авиза

Члан 63.

Авизирање возова врши се у складу са одредбама члана 131. Саобраћајног правилника, на начин који је прописан одредбама члана 140. Саобраћајног правилника.

Отправник возова граничне станице Пожега одлазак воза из станице авизира надлежном ТК-диспечеру, односно отправнику возова станице Драгачево (Чачак).

Надлежни ТК-диспечер и отправник возова станице Драгачево, односно Чачак (у случају непоседања станице Драгачево) авизирање воза редовно врши унутрашњем отправнику возова граничне ТК-станице Пожега.

У вези евидентирања авиза у саобраћајни дневник поступа се на следећи начин:

а) унутрашњи отправник возова станице Пожега авизе даје надлежном ТК-диспечеру и отправнику возова станице Драгачево (Чачак), односно отправнику возова станице Ужице Теретна (у случају непоседања радног места ТК-диспечер деонице „Југ“) свидентира у одговарајућој рубрици Бележника возних телеграма - фонограма за ранжирне, распоредне, полазне и крајње станице са потпуним електромеханичким - релејним осигурањем (С-16);

б) унутрашњи отправник возова станице Пожега авизе примљене од надлежног ТК-диспечера (отправника возова станице Ужице Теретна) и отправника возова станице Драгачево (Чачак) евидентира у одговарајућој рубрици Бележника возних телеграма - фонограма за ранжирне, распоредне, полазне и крајње станице са потпуним електромеханичким - релејним осигурањем (С-16).

На деловима прута на које се односе одредбе овог упутства не врши се предавизирање возова.

Одјава

Члан 64.

У условима функционисања сигнално-сигурносних уређаја ка суседним станицама одјаве се редовно не дају, већ одјаву представља ослобађање међустаничног одсека (одсека МЗ) од стране воза.

Да је воз цео ушао у станицу Пожега и да је међик слободан, отправник возова се уверава преко одговарајућих светлосних показивача на екрану MMI.

У случају настанка сметњи и кварова на сигнално-сигурносним уређајима одјаве се морају давати на основу стварног осматрања и учачања сигналног знака 60: „Крај воза“ на возу и утврђивања да је воз цео ушао унутар изолованог одсека станичног колосека.

У случајевима настанка сметњи и кварова на сигнално-сигурносним уређајима станице Пожега утврђивање да је воз цео ушао на станични колосек и сместио се унутар границе изолованог одсека колосека врши спољњи отправник возова, који о томе на доказан начин обавештава унутрашњег отправника возова. Унутрашњи отправник возова на основу извештаја добијеног од спољњег отправника возова даје одјаву надлежном ТК-диспечеру и отправнику возова станице Драгачево (Чачак).

У случају настанка заузећа одсека:

а) међустаничног растојања Каленићи - Пожега:

- за возове који саобраћају у смеру Каленићи → Пожега одјаву даје унутрашњи отправник возова станице Пожега ТК-диспечеру деонице „Север“ на основу извештаја добијеног од спољњег отправника возова који се на лицу места уверио да је воз из станице Каленићи приспео цео,
- за возове који саобраћају у смеру Пожега → Каленићи одјаву даје ТК-диспечер деонице „Север“ унутрашњем отправнику возова станице Пожега; у складу са одредбама члана 295. став 4. Саобраћајног правилника, на основу извештаја добијеног од машиновође супротног воза (који чека у станици Каленићи) од кога благовремено тражи да осмотри крај пролазећег воза. У случају да нема подесног воза на основу извештаја добијеног од отправника возова прве поседнуте станице Косјерић;

б) међустаничног растојања Пожега - Узићи:

- за возове који саобраћају у смеру Узићи → Пожега одјаву даје унутрашњи отправник возова станице Пожега ТК-диспечеру деонице „Југ“ (отправнику возова станице Ужице Теретна у случају непоседања овог радног места) на основу извештаја добијеног од спољњег отправника возова који се на лицу места уверио да је воз из укрснице Узићи приспео цео,
- за возове који саобраћају у смеру Пожега → Узићи одјаву даје ТК-диспечер деонице „Југ“ унутрашњем отправнику возова станице Пожега; у складу са одредбама члана 295. став 4. Саобраћајног правилника, на основу извештаја добијеног од машиновође супротног воза (који чека у укрсници Узићи или у стапци Севојно) од кога благовремено тражи да осмотри крај пролазећег воза. У случају да нема подесног воза на основу извештаја добијеног од отправника возова прве поседнуте станице Ужице Теретна;

в) међустаничног растојања Пожега - Драгачево:

- за возове који саобраћају у смеру Пожега → Драгачево одјаву даје отправник возова станице Драгачево (Чачак у случају непоседања станице Драгачево) унутрашњем отправнику возова станице Пожега пошто се на лицу места уверио да је воз из станице Пожега приспео цео,
- за возове који саобраћају у смеру Драгачево (Чачак) → Пожега одјаву даје унутрашњи отправник возова станице Пожега отправнику возова станице Драгачево (Чачак) на основу извештаја добијеног од спољњег отправника возова који се на лицу места уверио да је воз из станице Драгачево (Чачак) приспео цео;

г) одсека спојног колосека:

- за возове који саобраћају у смеру Драгачево → Узићи под условом да је станица Драгачево поседнута, одјаву даје унутрашњи отправник возова станице Пожега отправнику возова станице Драгачево пошто воз прође заштитни сигнал Su94 у km 135+828 пруге Сталаћ - Краљево - Пожега и ослободи одсек скретнице бр. 54 и одсек колосека од станице Драгачево до заштитног сигнала Su94,
- за возове који саобраћају у смеру Драгачево → Узићи ако станица Драгачево није поседнута, одјаву даје унутрашњи отправник возова станице Пожега отправнику возова станице Чачак, тек пошто је за тај воз добио одјаву од надлежног ТК-диспечера,
- за возове који саобраћају у смеру Узићи → Драгачево (Чачак) одјаву даје отправник возова станице Драгачево (Чачак) унутрашњем отправнику возова станице Пожега пошто се на лицу места уверио да је воз из укрснице Узићи приспео цео.

Дате и примљене одјаве унутрашњи отправник возова станице Пожега евидентира у одговарајућој рубрици Бележника возних телеграма - фонограма за ранжирне, распоредне, полазне и крајње станице са потпуним електромеханичким - релејним осигурањем (С-16).

6.2. Поступци при регулисању саобраћаја возова

Обавештавање особља вучног возила о променама у поседању службених места

Члан 65.

Претходним одредбама овог упутства које се односе на начин регулисања саобраћаја возова наглашене су ситуације када поједина службена места (Косјерић, Драгачево, Ужице Теретна) или радна места (ТК-диспечер деонице „Југ“) нису поседнута отправником возова, односно ТК-диспечером.

Одредбама члана 181. став 2. Саобраћајног правилника речено је да ако се прекид службе одреди у току важења реда вожње, возно особље свих возова се општим налогом мора обавештавати све док се не објави и изврши допуна књижице реда вожње уношењем одређене ознаке.

У складу са одредбама члана 186. Саобраћајног правилника:

- за време прекида службе службена места (Драгачево, Ужице Теретна, Косјерић) сматрају се отвореном пругом, односно стајалиштем за возове са превозом путника који се у њима задржавају,
- саобраћај супротних и узастопних возова и пружних возила регулишу између себе суседне станице у којима се врши служба (Пожега и Чачак, односно Пожега и Ужице).

То значи да када је у питању саобраћај возова на пругама са службеним местима у којима се прекида служба, обавештавање особља вучних возила о непоседању врше само суседна поседнута службена места.

У случају непоседања:

- 1) станице Косјерић - обавештавање особља вучних возила о непоседању ове станице је обавеза суседних поседнутих станица Ваљево и Пожега;

- 2) станице Драгачево - обавештавање особља вучних возила о непоседању ове станице је обавеза суседних поседнутих станица Пожега и Чачак.

За возове који саобраћају по спојном колосеку тријангле на делу пруге Узићи - Чачак обавештавање особља вучних возила врше:

- а) за возове који саобраћају у смеру Чачак → Узићи, станица Чачак,
б) за возове који саобраћају у смеру Узићи → Чачак обавеза је станице Пожега, која због удаљености није у могућности да на редован начин испостави општи налог, те ће поступити по одредбама члана 89. став 10. Саобраћајног правилника, што значи да ће обавештавање возног особља извршити станица Ужице Теретна, односно станица Ужице (у случају непоседања станице Ужице Теретна) на захтев станице Пожега. Обавеза станице Ужице Теретна (Ужице) је да одмах по уручивању општег налога особљу вучног возила, да потврду станици Пожега да је извршила обавештавање особља вучних возила;
- 3) станице Ужице Теретна - обавештавање особља вучних возила о непоседању ове станице је обавеза суседних поседнутих станица Пожега и Ужице.

Суседне поседнуте станице ће путем општег налога обавештавати возно особље свих возова који саобраћају на том делу пруге да:

- је станица _____ непоседнуто службено место,
- како се регулише саобраћај возова (ТК-диспечер или су станични просторни одсеци између две суседне поседнуте станице),
- се светлосним улазним сигнаlima уграђеним у km ___ и у km ___ са припадајућим предсигнаlima уграђеним у km ___ и у km ___ не рукује и да за воз изузетно не важе,
- да се светлосним излазним сигнаlima уграђеним у km ___ и у km ___ не рукује и да за воз изузетно не важе,
- је преко скретничког подручја $V_{max} =$ ___ km/h (важи брзина прописана КРВ за скретање).

Поступак отпрањика возова при завршетку прекида службе у службеном месту

Члан 66.

У складу са одредбама члана 184. Саобраћајног правилника пре почетка службе у службеном месту где је претходно служба била прекинута, отпрањик возова обилази станично подручје ради утврђивања стања скретница и сигнално-сигурносних постројења и проверава да ли су испуњени сви услови за несметано вршење службе. Извршени преглед отпрањик возова уписује у телеграфско-телефонски дневник (С-15).

По завршетку прегледа отпрањик возова уписује у саобраћајни дневник почетак службе о чему обавештава надлежног ТК-диспечера, суседне распоредне станице и суседне поседнуте станице.

Од распоредних станица отпрањик возова тражи извештај о променама у саобраћају возова, а од ТК-диспечера, односно суседних поседнутих станица тражи обавештење о евентуалним закаснелим или превремено отпремљеним возовима.

Суседне поседнуте станице га обавештавају који возови су већ отпремљени ка његовој станици са испостављеним општим налогом којим је особље вучног возила обавештено да је његова станица непоседнута и да се улазним и излазним сигнаlima изузетно не рукује.

Док ови возови не прођу његову станицу на начин како је дато општим налогом, отпрањик возова не сме руковати улазним и излазним сигнаlima иако је примио смену.

Поступак код непредвиђеног заустављања воза при изласку из станице

Члан 67.

До непредвиђеног заустављања воза који излази из станице може доћи из више разлога: дефекта локомотиве, неисправног ауто-стоп уређаја локомотиве, неисправне пружне бализе код односног излазног сигнала, уочене неправилности на колосеку или возу, итд.

У случају када се при изласку воза из станице у условима формираног излазног пута вожње (излазни сигнал показује сигнални знак за дозвољену вожњу) догоди да се воз непланирано заустави непосредно иза излазног сигнала, што се на екрану отпрањика возова види на тај начин да се не заузимају скретнички одсеци иза излазног сигнала, излазни сигнал се аутоматски неће поставити да показује сигнални знак за забрањену вожњу, јер су изоловани одсеци уграђени на 1-4 m иза сигнала.

Отправник возова мора имати у виду да постоји могућност да је вучно возило већ прошло излазни сигнал, те да га машиновођа више не види и да може покренути воз, зато је забрањено самоиницијативно разрешавање већ формираног пута вожње воза од стране унутрашњег отправника возова све док се не ступи у контакт са машиновођом.

У насталој ситуацији машиновођа мора о непредвиђеном заустављању воза обавестити унутрашњег отправника возова. Тек по добијеном обавештењу од стране машиновође, унутрашњи отправник возова сме предузети мере да се воз врати и смести на станични колосек унутар излазног сигнала.

Забрањено је самоиницијативно поновно покретање воза од стране машиновође без претходно добијеног одобрења отправника возова.

Поступци код уласка воза у станицу са нарочитом опрезношћу

Члан 68.

Воз улази у станицу са нарочитом опрезношћу у случајевима када се прима на колосек заузет возом или возилима, на колосек који је проходан само до извесне тачке, на слепи колосек или на колосек на коме возу није обезбеђен пут претрчавања.

Услов који мора бити испуњен за пријем воза на заузет колосек је да се воз који улази у станицу може сместити унутар границе одсека (сигнална ознака 207: „Граница одсека“), односно међика улазног колосека.

Како су улазни светлосни сигнали и заштитни сигнали на тријангли станице Пожега опремљени уређајем за показивање сигналног знака 12а, у складу са одредбама члана 208. став 5. Саобраћајног правилника, особље вучног возила се не обавештава ни општим налогом, ни усмено о изузетној вожњи са нарочитом опрезношћу, већ се дозвола за улаз у станицу и пролаз поред заштитног сигнала даје сигналним знаком 12а.

У складу са одредбама члана 209. став 5. Саобраћајног правилника, када воз треба примити на заузет колосек унутрашњи отправник возова станице Пожега:

- проверава простор на станичном колосеку да би се оба воза могла сместити унутар одсека улазног колосека;
- обавештава возно особље воза који стоји у станици да предстоји пријем другог воза на исти колосек;
- по формирању пута вожње на заузет колосек долазећем возу на растојању од минимум 50 m од чела или краја воза који стоји у станици даје наређење спољњем отправнику возова да даје сигнални знак 96б: „Стој“.

Када су испуњени услови за пријем воза на заузет колосек унутрашњи отправник возова формира одговарајући пут вожње и када воз заузме 80 m контакт активира сигнални знак 12а: „Опрезан улазак у станицу са 10 km/h“.

У случају да се због квара на улазном, односно заштитном сигналу не може активирати сигнални знак 12а унутрашњи отправник возова ће путем РДВ-а обавестити машиновођу да улази у станицу, односно пролази поред заштитног сигнала са нарочитом опрезношћу, а ако то није могуће зауставиће долазећи воз испред улазног/заштитног сигнала и возном особљу дати телефонско одобрење за улаз у станицу са нарочитом опрезношћу, брзином која не сме бити већа од 10 km/h.

Сва обавештења и фонограме које даје у вези пријема воза на заузет колосек отправник возова евидентира у телеграфско-телефонски дневник само у случају да се споразумевање не врши на доказан начин.

Једновремене вожње возова у станици

Члан 69.

У случају да нема других техничко-технолошких ограничења у станици Пожега дозвољене су све једновремене вожње возова чији се путеви вожње не секу или не додирују.

У складу са одредбама члана 202. Саобраћајног правилника, при формирању путева вожњи у станици, отправник возова поступа према следећем:

- како станица нема денивелисан приступ перону када се стекну два воза за превоз путника, прво се у станицу прима воз на колосек који је ближе станичној згради, а затим се формира пут вожње за улаз другог воза на колосек који је удаљенији од станичне зграде;
- ако се у станици стекну два воза од којих је један воз за превоз путника, а други теретни, важи начело да се воз са превозом путника прими на колосек ближе станичној згради, док се теретни воз прима на

колосек који је удаљенији од станичне зграде;

- код једновременог доласка два воза пред улазним сигналом зауставља се воз нижег ранга, воз који долази пругом која је у паду, воз са прекораченом дужином, воз који у станици нема задржавања и воз који би на станичном подручју пресецао токове путника.

Ако се при формирању путева вожњи не може поступити по одредбама наведеним претходним ставом овог члана поступа се на следећи начин:

- други воз сме да буде примљен на колосек ближе станичној згради од колосека на којем стоји воз за превоз путника, само ако је претходно упозорио возопратно особље воза који стоји у станици о предстојећој вожњи воза по колосеку који се налази ближе станичној згради, да би возопратници упозорили путнике који требају да уђу у воз који стоји на удаљенијем колосеку да долазећи воз пресеца ток кретања путника;
- када се уверио да је завршена манипулација путника и да су врата затворена ако је у питању ЕМГ или ДМГ, а код возова са класичном колима да возопратно особље стоји на вратима и осматра кретање путника, врши се пријем воза на колосек ближе станичној згради.

6.3. Поступци у случајевима настанка сметњи и кварова

Поступци у случајевима настанка сметњи/кварова уређаја диспечерске централизације

Члан 70.

У случају када унутрашњи отправник возова не може путем уређаја MMI да формира пут вожње воза употребом одговарајућих команди старта и циља, формирање пута вожње ће извршити појединачним постављањем скретница употребом команде TGS.

У случају да се пут вожње воза не може обезбедити ни појединачним постављањем скретница, даће наређење станичном раднику (скретничару) или спољњем отправнику возова да изврше постављање скретница на лицу места (курбљањем).

Тек пошто је од станичног радника, односно спољњег отправника возова добио потврду да је пут вожње за воз обезбеђен, даће дозволу особљу вучног возила да воз може ући у станицу наводећи му услове кретања воза (правац/скретање, брзина преко скретница, итд).

Поступци код главног сигнала који показује сигнални знак за забрањену вожњу

Члан 71.

У складу са одредбама члана 228. став 2. Саобраћајног правилника када светлосни улазни/заштитни сигнал показује сигнални знак за забрањену вожњу, под условом да је возу претходно обезбеђен пут вожње иза тог сигнала, даља вожња воза дозвољава се давањем:

- 1) сигналног знака 12а: „Опрезан улаз у станицу са 10 km/h“;
- 2) фонограмом датим машиновођи путем РДВ-а;
- 3) фонограмом датим машиновођи путем телефона код односног сигнала;
- 4) за улазни сигнал давањем сигналног знака 85: „Напред“ у висини тог сигнала од стране изасланог радника (скретничара ако га има у станици) у случају да је особље вучног возила обавештено о давању тог сигналног знака. Када особље вучног возила није обавештено о давању сигналног знака 85: „Напред“ изаслани станични радник прво усмено о томе обавештава возно особље, а потом даје сигнални знак „Напред“ и по потреби спроводи воз у станицу.

Ако је у питању улазни сигнал, а дозвола за даљу вожњу није добијена ни на један од претходно наведених начина, шаље се један возопратилац, односно помоћник машиновође, да се код станичног особља обавести о узроку заустављања и даљем поступку. Ако пре повратка изасланог радника, улазни сигнал покаже сигнални знак за дозвољену вожњу, воз ће ући у станицу, али без овог радника не наставља даљу вожњу (ова одредба се не односи на возове са поседом МВ-без).

У складу са одредбама члана 228. став 6. Саобраћајног правилника када светлосни излазни сигнал показује сигнални знак за забрањену вожњу, под условом да је возу претходно обезбеђен пут вожње иза тог сигнала и међустанично растојање у који воз треба да уђе је слободно, даља вожња воза дозвољава се:

- 1) општим налогом, који испоставља спољњи отправник возова;
- 2) фонограмом датим машиновођи путем РДВ-а;

- 3) фонограмом датим машиновоји путем телефона уграђених на излазном скретничком подручју;
- 4) давањем сигналног знака 85: „Напред” у висини односног сигнала од стране стапичног радника када је особље вучног возила обавештено о давању тог сигналног знака.

Поступци на деловима пруга опремљеним бројачима осовина

Члан 72.

На пругама на којима се заузетост одсека контролише бројачима осовина појава заузећа на пружном блок одсеку значи да је на том одсеку или заостао део воза или је дошло до сметње (квар бројача осовина, неправилан рад бројача услед његовог општећења најчешће изазваног ударцем дела кола, нестанак напајања и др).

На пругама на којима су уграђени бројачи осовина појава прснућа шине неће се приказати заузећем тог одсека, те је на овим пругама неопходан рад чувара пруге (опходара). Када се несумњиво утврди да на односном одсеку нема заосталог дела воза и да у међувремену на то међустанично растојање није отпремљен неки други воз или пружно возило, ТК-диспечер, односно отправник возова одговарајућом командом може ресетовати тај бројачки одсек (уклонити настало лажно заузеће).

Да би се елиминисао узрок који се односи на заостали део воза или део кола/товара за претходни воз, пре отпреме наредног воза увек се за претходни воз мора тражити и добити одјава.

Ако је пруга опремљена бројачима осовина (а не изолованим шинским струјним колима) у складу са одредбама члана 291. став 3. Саобраћајног правилника, брзина возова се не смањује и то само када се поуздано утврди да је за настало заузеће узрок бројач осовина.

Обавештавање возног особља о увођењу станичног размака

Члан 73.

У складу са одредбама члана 295. Саобраћајног правилника на пругама опремљеним уређајима међустаничне зависности регулисање саобраћаја возова у станичном размаку према одредбама члана 133. до 141. овог правилника, одређује се у случају:

- 1) када настане заузеће на излазном блок одсеку или на међустаничном просторном одсеку,
- 2) када се на једноколосечној прузи не може добити привола за отпрему воза,
- 3) за време прекида напајања уређаја струјом.

У складу са одредбама члана 297. Саобраћајног правилника на пругама опремљеним уређајима међустаничне зависности особље вучног возила се општим налогом обавештава:

- 1) да се саобраћај возова организује у станичном просторном размаку без система међустаничне зависности;
- 2) о поступку код излазног сигнала који показује сигнални знак за забрањену вожњу и брзини вожње преко скретничког подручја;
- 3) који су путни прелази необезбеђени (на деловина пруга где има путних прелаза што није случај са станицом Пожега);
- 4) о опрезној вожњи и смањеној брзини у случају појаве заузећа када се слободност међустаничног растојања контролише шинским струјним колима.

Сва обавештења која се односе на безбедност и уредност саобраћаја особљу вучног возила даје спољни отправник возова испостављањем општег налога.

Није дозвољено уручивање општег налога док нису испуњени услови за отпрему воза, у складу са одредбама члана 228. став 6. Саобраћајног правилника.

Када се утврди да је међустанични просторни одсек слободан (на основу одјаве за претходни воз), а излазни сигнал се не може поставити да показује сигнални знак за дозвољену вожњу, тада унутрашњи отправник возова станице Пожега формирањем маневарског пута вожње (ако је могуће) или појединачним постављањем скретница у правилан положај формира пут вожње за излаз воза, а потом сваку скретницу у путу вожње воза забрани задавањем команде TBS.

Возно особље се општим налогом/наређењем ТК-диспечера обавештава да:

- до наредне станице воз саобраћа у станичном размаку без система међустаничне зависности,
- је дозвољен пролаз воза поред излазног сигнала који показује сигнални знак за забрањену вожњу без давања ручног сигналног знака 85: „Напред”,
- се преко излазног скретничког подручја вози брзином до _____ (наведена је колоном 3 КРВ 1.1 и износи 35 km/h у станици Пожега,

- воз на отвореној прузи саобраћа прописаном брзином (ако су на њој уграђени бројачи осовина) ,
- од предсигнала ___ у km ___ вози опрезно као да тај сигнал показује сигнални знак „Очекуј стој” ,
- је за улаз воза у наредну станицу меродаван сигнални знак улазног сигнала ___ у km ___ .

Одредбама члана 293. став 3. Саобраћајног правилника прописано је да обавештење о саобраћају возова у станичним размацима даје станица која отпрема воз у станичном размаку, а ако воз у тој станици нема задржавање, особље вучног возила обавештава се путем станице у којој воз пре тога последњи пут стаје.

Станица у којој је воз последњи пут стао мора обавестити отправника возова станице од које се уводи станични размак због заузећа одсека отворене пруге или предсигналног одсека наредне станице да је извршила обавештавање возног особља, тј. да је возном особљу уручен општи налог одговарајуће садржине. Ако није извршено обавештавање да је возном особљу уручен општи налог, воз се у станици од које се уводи станични размак поново мора зауставити иако је возно особље обавештено. _

Поступци код заустављања воза на отвореној прузи у условима квара на средствима за споразумевање

Члан 74.

У складу са одредбама члана 305. став 2. Саобраћајног правилника ако је воз стао пред улазним сигналом који показује сигнални знак за забрањену вожњу, а код њега се не даје сигнални знак „Напред”, при чему је дошло до квара на средствима за споразумевање (на пример воз није опремљен уређајима РДВ или су ови уређаји у квару, а пружни телефон на улазном сигналу није у функцији) поступа се на следећи начин:

- а) код возова који саобраћају у саставу МВ, ВВ, без и Взм шаље се један возопратицац или помоћник машиновође у станицу да се код станичног особља обавести о узроку заустављања и даљем поступку;
- б) у складу са одредбама члана 228. став 2. Саобраћајног правилника код возова са поседом МВ-без у поседнутој станици станични радник даје возу сигнални знак 85: „Напред” у висини односног сигнала у случају да је особље вучног возила обавештено о давању тог сигналног знака. Када особље вучног возила није обавештено о давању сигналног знака „Напред” изаслани станични радник прво усмено о томе обавештава возно особље, а потом даје сигнални знак „Напред” и по потреби спроводи воз у станицу.

Ако је воз стао на отвореној прузи па може наставити даљу вожњу, онда наставља вожњу до улазног сигнала наредне станице и поступа по сигналним знацима тог улазног сигнала.

Ако улазни сигнал показује сигнални знак за забрањену вожњу особље вучног возила поступа на начин прописан одредбама става 1. овог члана.

6.4. Остале извршне одредбе

Централно постављање скретница

Члан 75.

Да би се могло руковати скретницом са станичне поставнице потребно је да њен одсек буде слободан, тј. да светлосни показивач положаја скретнице светли мирном светлошћу.

За време кретања језичка из једног у други положај, показивач положаја у који скретница треба да се постави трепће и умири се након заузимања крајњег положаја језичка. Скретнице се индивидуално постављају задавањем команде TGS у менију скретнице. За време прекретања, скретницу је могуће поновно вратити у исти положај, због чега се мора поновно задати команда TGS. Команда за постављање наредне скретнице може се дати тек пошто је претходна извршила прекретање.

У случају да је одсек неке скретнице заузет (види одредбе члана 6. поднаслов б) овог упутства), њоме се може принудно руковати задавањем критичне команде TIS у менију скретнице. Пре употребе команде TIS унутрашњи отправник возова је дужан да се на поуздан начин увери да је скретница слободна. Ово руковање се региструје.

Уколико су одсеци скретница које имају предскретничке изоловане одсеке заузети или у сметњи постављање узастопне скретнице, која нема овај одсек могуће је само задавањем команде TIS одговарајуће скретнице уз придржавање мера предострожности из предходног става. Ово руковање се региструје.

Забрављеним скретницама се не може руковати (ово забрављење се приказује жутом квадратом око ознаке скретнице).

Програмски блокираним скретницама (блокираним командом „Блокирај“) се такође не може руковати (ово блокирање се приказује првеном бојом ознаке скретнице).

Ако је одсек скретнице која нема предскретнички одсек заузет или у сметњи постављање предходне скретнице могуће је задавањем команде TGS. Код међуколосечних веза уколико је одсек једне скретнице заузет или на сметњи, постављање друге скретнице чији је одсек слободан или није у сметњи могуће је задавањем команде TGS. У овом случају ако се скретница чији је одсек заузет или у сметњи налази у положају за вожњу у скретање, а постоји вожња по суседном колосеку, отправник возова је дужан да се на поуздан начин увери да је међик слободан.

Пресечење скретнице показује се жутом трећућом светлошћу у оба крака скретнице. Довођење пресечене скретнице у један од крајње контролисаних положаја врши се задавањем критичне команде TSS у менију скретнице. Ово руковање се региструје.

Постављање скретница на лицу места

Члан 76.

У случају квара или престанка рада напојног уређаја, скретнице се постављају на лицу места употребом кључа (чешља) и ручице (курбле).

Чешаљ и курбла се налазе под надзором спољњег отправника возова.

У случајевима када се скретнице морају постављати на лицу места потребно је прво убацити кључ у уводну кабловску главу електропоставне справе и исти окренути у десну страну. Након окретања кључа у десно скретница се искључује из станичног СС уређаја и ослобађа се отвор електропоставне справе за убацивање курбле. Окретање курбле треба вршити све дотле док се из електропоставне справе не чује слаб удар, односно не добије контрола крајњег положаја скретнице. То што се чуо слаб удар из електропоставне справе није довољан услов да се сматра да се скретница налази у исправном положају, већ је након тога неопходно извршити и визуелан преглед скретнице и уверити се на лицу места да је ластин реп цео изашао и да језичак добро приљубљује уз главну шину.

Након извлачења курбле потребно је поново окренути чешаљ на уводној кабловској глави у леву страну, чиме се врши поновно затварање контактне слога, а самим тим и укључивање контроле положаја скретнице са станичне поставнице.

Поступци при маневрисању

Члан 77.

У станици Пожега уграђено је 37 маневарских сигнала за заштиту колосечног пута.

Обезбеђење маневарских путева вожње врши се употребом команде старта и циља, а у случају сметњи које то онемогућавају појединачним постављањем скретница употребом команде TGS.

На станичној поставници маневарски пут вожње означен је плавом бојом.

Маневарски пут вожње се аутоматски разрешава проласком тј. напуштањем задње осовине маневарског састава изолованог одсека последње скретнице у путу вожње.

Промена положаја скретница на маневарском путу вожње, а обзиром на смер кретања маневарског састава мора се вршити почевши од најудаљеније ка најближој скретници.

Уколико је изоловани одсек неке скретнице на сметњи или је заузет (не возилом) промена положаја такве скретнице врши се појединачним послуживањем командом TIS у менију скретнице уз напред прописану предострожност.

Ако је скретница пресечена онда се уместо команде TIS, употребљава команда TSS.

Положај скретнице једном постављен за намеравани пут вожње маневарског састава, не сме се мењати док маневарски састав не изврши вожњу или док се не заустави и особље обавести о промени пута вожње.

Забрањена је промена положаја скретнице непосредно испред возила која су у покрету.

Руководилац маневре не сме издати наређење и дати сигнални знак за покретање маневарског састава све док од отправника возова који рукује станичном поставницом не добије обавештење да је маневарски пут вожње обезбеђен. Осим тога руководилац маневре се мора и лично или на поуздан начин уверити да је маневарски пут вожње стварно обезбеђен.

Ако настане потреба да се обустави маневрисање због образовања пута вожње за улаз/излаз воза или из других разлога, унутрашњи отправник возова ће о томе благовремено издати наређење особљу на маневри односно руковоацу маневре.

Унутрашњи отпражник возова команду за образовање пута вожње за долазећи воз сме дати тек пошто је примио обавештење од руковоаца маневре да је маневрисање обустављено.

С обзиром на дужину појединих предскретничких изолованих одеска (мање од 22,5 m) и потребног времена за њихово прекретање (око 4 до 6 секунди), да не би дошло до подбацивања скретница при вожњи уз језичак брзина кретања маневарског састава не сме бити већа од 20 km/h када се скретницама рукује са станичне поставнице.

Споразумевање отпражника возова са руковоацем маневре врши се усмено, путем телефона који се налазе на блоку 1 и на блоку 2 поред излазних сигнала или путем радио везе која се користи у станици.

Ближи поступак око споразумевања прописује се Пословним редом станице Пожега I део.

Пристап просторијама за смештај сигнално-сигурносних и напојних уређаја

Члан 78.

Пристап просторијама у којима су смештени сигнално-сигурносни и напојни уређаји дозвољен је само овлашћеним радницима надлежне службе одржавања. Кључеви од тзв. „релејне“ просторије морају се налазити plombирани у канцеларији отпражника возова.

Отправнику возова није дозвољен пристап у ове просторије осим у изузетним случајевима када је дошло до угрожавања безбедности лица или имовине (пожар и сл.). Свака употреба кључа од релејне или напојне просторије од стране отпражника возова мора се писмено пријавити шефу станице и надлежној служби одржавања, наводећи разлог употребе са захтевом за поновно plombирање кључа.

Пре почетка радова на одржавању уређаја или на отклањању сметњи, радник одржавања се мора јавити отправнику возова и узети кључ релејне просторије. Радник одржавања ће распломбирати и узети кључ, а отпражник возова ће у саобраћајни дневник уписати клаузулу: „Дана __ у __ (час и минут), ради извођења радова на _____ (разлог уласка у релејну просторију) кључеве од релејне просторије преузео _____ (радno место радника на одржавању). За време извођења радова станичном поставницом је могуће _____ (у потпуности/делимично/немогуће) руковати _____ (потпис радника одржавања)”.

Радник на одржавању не сме ништа да ради на деловима постројења који су обухваћени возним или маневарским путем вожње и другим деловима уређаја који учествују у реализацији дате вожње, о чему ће га обавестити отпражник возова. Радник одржавања може непосредно (на спољној и унутрашњој СС опреми) да прати рад делова уређаја за време обезбеђења пута вожње и да обавља радове под условом да не угрожава безбедност саобраћаја.

У случају када на сигнално-сигурносним уређајима настану сметње опасне по безбедност саобраћаја они се одмах морају искључити из погона и о томе обавестити отпражник возова. По отклањању сметњи и довођењу уређаја у исправно стање, радник одржавања је дужан да о томе обавести надлежног отпражника возова.

По обављеном послу радник на одржавању враћа кључ и у присуству отпражника возова кључеве plombира, након чега отпражник возова у саобраћајни дневник уписује: „Кључеви од релејне/напојне просторије враћени у ____ (час и минут) (име и презиме радника на одржавању)”.

Преглед и одржавање скретница

Члан 79.

Преглед скретница и осталих станичних постројења врши се у складу са одредбама члана 20. Упутства о појединим поступцима при вршењу саобраћајне службе код управљача инфраструктуре („Службени гласник ЖС”, број 43/22).

Чишћење скретница, може се вршити само по претходно датом одобрењу унутрашњег отпражника возова. У одобрењу се мора навести време (час и минут) до када се може вршити чишћење скретница. По завршетку чишћења, радник који врши чишћење скретница обавештава унутрашњег отпражника возова. Пријем одобрења од отпражника возова за чишћење скретница радник који врши чишћење, потврђује речју „Разумео” и својим презименом, а пријем извештаја о завршетку чишћења скретница, отпражник возова потврђује речју „Разумео” и својим презименом.

Радник који врши чишћење скретница, по добијеном одобрењу да би се обезбедио од непредвиђеног покретања језичка скретнице мора ставити дрвени или пластични клин између главне шине и врха одљубљеног језичка, тако да се онемогући покретање језичка. Клин за обезбеђење може бити израђен од постојане плас-

тичне материје. Да је радник који врши чишћење скретница снабдевен дрвеним, односно пластичним клином, да је клин одређених димензија и да није оштећен контролисаће шеф станице најмање једном месечно.

Радник који чисти скретнице мора водити рачуна о својој личној безбедности. У случају да примети (чује) рад скретничке поставне справе или покушај покретања језичака јавиће се одмах са најближег телефона унутрашњем отправнику возова. За споразумевање са отправником возова, радници који чисте скретнице, користиће телефон код излазних сигнала.

Контрола употребе критичних команди

Члан 80.

У службеним местима где се налази сигнално-сигурносни уређај којим се рукује задавањем критичних команди, морају се налазити посебне књиге за евидентирање употребе критичних команди - Евиденција употребе тастера (СП-40). При евидентирању употребе критичне команде треба навести податке о времену и узроку употребе и то потписати.

Употребљена критична команда евидентира се у саобраћајни дневник после уписаног воза за који је коришћена, са назнаком времена и сврхе употребе.

Како је станица Пожега опремљена MMI уређајем, који има могућност штампања стања бројача задатих команди, унутрашњи отправник возова при предаји службе не мора ручно пописивати употребљене критичне команде ради правдања у СП-40, већ је дозвољено да уколико постоји могућност, одштампа списак употребљених команди и пошто наведе датум и време и стави свој потпис, тај лист приложи у СП-40.

Свака употреба критичних команди аутоматски се региструје на MMI отправника возова и може се уназад прегледати, а извештај одштампати.

Шеф станице је у обавези да свакодневно контролише употребу и евидентирање критичних команди.

Поступак код искључења скретница или сигнала из система осигурања

Члан 81.

Ако настане потреба да се из станичног сигнално-сигурносног уређаја искључе скретнице или сигнали, надлежни радници сигнално-сигурносне службе ће о томе писмено обавестити шефа станице.

У писменом саопштењу морају се назначити предстојећи радови, дужина трајања, као и техничка исправност уређаја и постројења.

Пре искључења из уређаја осигурања, све скретнице које се искључују морају се снабдеи скретничким бравама за закључавање у оба правца и омогућити ручно постављање скретница употребом кључа и ручице (чешља и курбле). Шеф станице ће на основу тога издати писмену наредбу станичном особљу, којом ће прописати начин обезбеђења пута вожње за возове у условима измењеног начина осигурања станице.

Отправник возова о насталим променама обавештава распоредне и полазне станице возова и захтева обавештавање возног особља општим налогом.

Начин примопредаје кључа и ручице и остале опреме која се користи при манипулацији уређајем прописује се Пословним редом станице I део.

Отклањање сметњи и кварова и њихово евидентирање

Члан 82.

У свакој просторији где су смештени телефони, рачунари, разглас, командни столови за електрорелејно или електронско осигурање води се Бележник сметњи и кварова за сигнално-сигурносна и телекомуникациона постројења (В-11). Овим бележником саобраћајну службу снабдева електротехничка служба, која одржава наведена постројења.

Бележник В-11 мора имати нумерисане странице и мора бити оверен потписом шефа радне јединице за одржавање сигнално-сигурносних и телекомуникационих уређаја и постројења. У овај бележник радник који рукује односним апаратом уписује сваку сметњу и квар који утичу на нормално руковање, као и број фонограма којим је обавештен надлежни технички диспечер.

Стручно лице по отклањању сметње/квара уписује у одређену рубрику истог бележника узрок насталог квара/сметње. Свака настала сметња или квар мора се одмах уписати у бележник В-11 и мора се обавестити надлежна служба за одржавање пружних и/или сигнално-сигурносних постројења. У В-11 мора бити евиден-

тиран и сваки прелазак са редовног напајања на напајање из стационарне акумулаторске батерије и обрнуто. Надлежни радник службе одржавања која је отклонила сметњу или квар мора у В-11 дати образложење узрока настанка сметње или квара. Сметње и кварове смеју отклањати само овлашћени радници пружне или сигнално-сигурносне службе који о насталој сметњи или квару морају бити одмах обавештени.

Осветљење скретничких сигнала и осветљеност светлосних сигнала

Члан 83.

Промена режима осветљености светлосних сигнала и осветљавања скретничких сигнала врши се у складу са одредбама Прилога 1. (календар осветљавања) Правилника о врстама сигнала, сигналних ознака и ознака на прузи.

7. Прелазне и завршне одредбе

Прелазне одредбе

Члан 84.

Почетак примене овог упутства биће објављен посебним телеграмом „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. Ступањем на снагу овог упутства престају да важе одредбе:

- Упутства за руковање сигнално-сигурносним уређајима система „Siemens-Ei“ у станици Пожега (Упутство деловодни број: 286/01-104 од 11.4.2001. године, регистарски број 299, ЛЖП „Београд“) са свим објављеним изменама и допунама;
- Упутства за вршење саобраћајне службе преко тријангле Пожега између станица Пожега, Драгачево и Узићи (Упутство деловодни број: 286/01-105 од 11.4.2001. године, регистарски број 300, ЛЖП „Београд“) са свим објављеним изменама и допунама.

Завршне одредбе

Члан 85.

Поступак доношења измена и допуна овог упутства истоветан је поступку доношења основног текста. Упутство ступа на снагу даном доношења. Ово упутство се објављује у Службеном гласнику „Железнице Србије“.

ОДБОР ДИРЕКТОРА
Зоран Јевтић
Драган Златковић

**Одлука Одбора директора
„Инфраструктура железнице Србије“ а.д.
(од 25.2.2026. године)
Број: 4/2026-7020-1174**

На основу члана 81. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-испр, 108/13, 142/14, 68/15-др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19 и 72/19) члана 24. Статута Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд („Службени гласник РС“, бр. 60/15 и 73/15 и Службени гласник „Железнице Србије“, број 14/17) и члана 11. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Службени гласник РС“, број 89/19), Одбор директора „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. је, на седници одржаној 25.2.2026. године, донео

О Д Л У К У

I. Образује се Радна група за увођење и развој система финансијског управљања и контроле за период 2026.-2027. године (у даљем тексту: Радна група) у следећем саставу:

1. **Стеван Ковачевић**, главни координатор за ФУК у Центру за план, анализу и реструктурирање, Руководилац Радне групе
2. **Никола Милосављевић**, директор Центра за унутрашњу контролу, Заменик руководиоца Радне групе
3. **Радомир Верасимовић**, директор Центра система управљања безбедношћу, Заменик руководиоца радне групе
4. **Дијана Бабовић**, заменик директора Сектора за електротехничке послове, члан
5. **Ивана Арсић**, заменик директора Сектора за информационе технологије, члан
6. **Јасна Поповић**, саветник директора, Сектора за правне послове, члан
7. **Весна Никодиновић**, директор Сектора за људске ресурсе и опште послове, члан
8. **Снежана Јокић**, руководилац пројекта од посебног значаја, Сектор за грађевинске послове, члан
9. **Катарина Јовановић**, саветник директора Сектора за стоваришне послове, члан
10. **Милош Гаћеша**, помоћник директора Сектора за саобраћајне послове, члан
11. **Сава Ђорђевић**, Повереник за етику, члан
12. **Вања Јевтовић**, Повереништво за етику, члан
13. **Марија Бабић**, директор Центра за интерну ревизију, стручни консултант
14. **Лазар Миловановић**, Секретаријат органа управљања Друштва, записничар

II. Задатак Радне групе из тачке I. је да организационо успостави увођење и развој система финансијског управљања и контроле, као свеобухватни систем интерних контрола, који се спроводи политикама, процедурама и активностима, а који ће обезбедити разумно уверавање да ће се циљеви „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. остварити кроз:

- 1) пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима;
- 2) реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја;
- 3) добро финансијско управљање;
- 4) заштиту средстава и података.

III. У циљу увођења и развоја система управљања ризицима, потребно је да Радна група изврши следеће:

- 1) предузме активности у циљу ажурирања докумената за развој система финансијског управљања и контроле
- 2) предузме активности у циљу ажурирања Регистра оперативних ризика сектора/центра Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд;
- 3) предузме активности у циљу ажурирања Регистра стратешких ризика Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд;
- 4) предузме активности за развој система за откривање, евидентирање и поступање по обавештењима о сумњама на неправилности унутра Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд.

IV. Руководилац Радне група може по потреби ангажовати и друге запослене „Инфраструктура железнице Србије“ а.д.

V. Одлука ступа на снагу даном доношења.

VI. Одлуку објавити у Службеном гласнику „Железнице Србије“.

ОДБОР ДИРЕКТОРА
Зоран Јевтић
Драган Златковић

**Одлука Одбора директора
„Инфраструктура железнице Србије“ а.д.
(од 25.2.2026. године)
Број: 4/2026-7021-1174**

На основу члана 81. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-испр, 108/13, 142/14, 68/15-др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19 и 72/19) члана 24. Статута Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд („Службени гласник РС“, бр. 60/15 и 73/15 и Службени гласник „Железнице Србије“, број 14/17) и члана 11. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Службени гласник РС“, број 89/19), Одбор директора „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. је, на седници одржаној 25.2.2026. године, донео

О Д Л У К У
о усвајању Акционог плана финансијског управљања и контроле

1. Усваја се Акциони план финансијског управљања и контроле за 2026. годину, Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд.
2. Акциони план из тачке 1. саставни је део ове одлуке.
3. За реализацију ове одлуке задужује се Руководилац одговоран за увођење и развој система финансијског управљања и контроле.
4. Одлука ступа на снагу даном доношења.
5. Одлуку објавити у Службеном гласнику „Железнице Србије“.

Образложење

Одлуком Одбора директора „Инфраструктура железнице Србије“ а.д., број: 4/2026-7020-1174 од 25.2.2026. године, образована је Радна група за увођење и развој система финансијског управљања и контроле за период 2026. - 2027. године.

У складу са задацима Радне групе сачињен је предлог Акционог плана финансијског управљања и контроле за 2026. годину.

Из наведених разлога одлучено је као у диспозитиву ове одлуке.

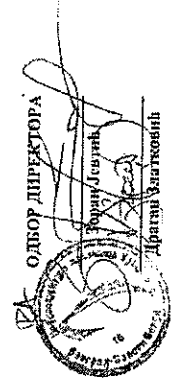
ОДБОР ДИРЕКТОРА
Зоран Јевтић
Драган Златковић

Одлука Одбора директора
 „Инфраструктура железнице Србије“ а.д.
 (од 25.2.2026. године)
 Број: 4/2026-7021-1174

АКЦИОНИ ПЛАН ФИНАНСИЈСКОГ УПРАВЉАЊА И КОНТРОЛЕ										
Број	Кораци процеса анализе финансијског управљања и контроле	Активност	Број документа везе	Одговорна особа	Планирани датум завршетка	Квартал				Датум завршетка
						I	II	III	IV	
1.	Образовање Радне групе за ФУК	1.1 Образовати Радну групу за увођење и развој система ФУК (у даљем тексту РГ)		Генерални директор	Фебруар 2026.					
		1.2 Припремити материјал обуке за ФУК и детаљан материјал за оне који су директно задужени за имплементацију		Координатор РГ за ФУК Руководилац РГ за ФУК	Стално					
2.	Припремити план активности	2.1 Сачинити Акциони план и одредити одговорности за поједине задатке (у даљем тексту АП)		Руководилац одговоран за увођење и развој система ФУК	Јануар 2026.					
		2.2 Размотрити и ускладити АП са Руководиоцем одговорним за увођење и развој система ФУК и доставити предлог АП Одбору директора на усвајање		Руководилац РГ за ФУК	Јануар 2026.					
		2.3 Усвајање АП од стране Одбора директора		Генерални директор	Фебруар 2026.					
		2.4 Проследити задатке из усвојеног АП члановима РГ за ФУК		Руководилац РГ за ФУК	Фебруар 2026.					

		3.1 Прибавити документа за само-оцењивање од Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија (у даљем тексту ЦХК)		Координатор РГ за ФУК Руководилац РГ за ФУК	Март 2026.		
		3.2 Прикупити податке потребне за сачињавање Годишњег извештај о систему ФУК (у даљем тексту ГИ)		Руководилац РГ за ФУК	Март 2026.		
	3.	3.3 Сачињавање ГИ о систему ФУК за 2025. годину		Руководилац одговоран за увођење и развој система ФУК	Март 2026.		
		3.4 Достава ГИ о систему ФУК за 2025. годину Министарству финансија		Генерални директор	Март 2026.		
		3.5 Подносити месечне и кварталне извештаје Генералном директору, Одбору директора и Комисији за ревизију		Руководилац РГ за ФУК	Стално		
		4.1 Ажурирање података у обрасцима (листа пословних процеса, мапа пословних процеса, документација о систему – Процедуре и документација о систему – Процедуре (верихални преглед))		Радна група/ Руководилац одговоран за увођење и развој система ФУК	Мај 2026.		
		4.2 Ажурирање података у обрасцима евиденција ризика и достава Одбору директора на усвајање.		Радна група/ Руководилац одговоран за увођење и развој система ФУК	Мај 2026.		
	4.	4.3 Ажурирање података у обрасцима управљање ризиком и достава Одбору директора на усвајање		Радна група/ Руководилац одговоран за увођење и развој система ФУК	Јун 2026.		
		4.4 Ажурирање података у обрасцима регистар ризика и достава Одбору директора на усвајање.		Радна група/ Руководилац одговоран за увођење и развој система ФУК	Септембар 2026.		
		4.5 Усвајање Образаца за евиденцију ризика, управљање ризиком и регистра оперативних ризика		Генерални директор	Септембар 2026.		

5.	Процена ризика	5.1 Извршити акжурирање Регистра оперативних ризика Друштва.	Радна група/ Руководилац одговоран за увођење и развој система ФУК	Септембар 2026.				
		5.2 Доношење Регистра оперативних ризика Друштва	Генерални директор	Октобар 2026.				
		5.3 Ажурирање Регистра стратешких ризика Друштва	Радна група/ Руководилац одговоран за увођење и развој система ФУК	Октобар 2026.				
		5.4 Доношење Регистра стратешких ризика Друштва	Генерални директор	Новембар 2026.				
6.	Управљање неправилностима	6.1 Управљати неправилностима у складу са Стратегијом увођења система управљања неправилностима и Правилником о поступању и извештавању о неправилностима за ИЖС	Сви запослени	Стално				
		6.2 Управљати неправилностима у складу са Стратегијом увођења система управљања неправилностима и Правилником о поступању и извештавању о неправилностима за ИЖС	Директори сектора/центра	Стално				
		6.3 Сачинити извештај о евидентираним неправилностима у складу са Стратегијом увођења система управљања неправилностима и Правилником о поступању и извештавању о неправилностима за ИЖС	Поверљивство за етику	Децембар 2026.				

**Одлука Одбора директора
„Инфраструктура железнице Србије“ а.д.
(од 25.2.2026. године)
Број: 4/2026-7022-1174**

На основу члана 19. став 5. Закона о железници („Службени гласник РС“, број 41/18 и 62/23) и члана 24. став 1. тачка 9) Статута Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд („Службени гласник РС“, бр. 60/15, 73/15 и Службени гласник „Железнице Србије“, број 14/17), Одбор директора „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. је, на седници одржаној 25.2.2026. године, донео

**ОДЛУКУ
о додели ad hoc трасе**

1. Превознику „Rail Cargo Carrier-Serbia“ d.o.o. додељују се на коришћење ad hoc трасе возова, чији су основни елементи наведени у Прилогу 1. Одлуке.
2. Ова одлука је саставни део Уговора о коришћењу јавне железничке инфраструктуре број: 1/2025-1/602 од 14.11.2025. године и сматра се Анексом 1. Уговора.
3. Ову одлуку објавити у Службеном гласнику „Железнице Србије“.

Образложење

Превозник „Rail Cargo Carrier-Serbia“ d.o.o. и „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. су закључили Уговор о коришћењу јавне железничке инфраструктуре који се примењује у периоду од 14.12.2025. године до 12.12.2026. године, а који је код управљача јавне железничке инфраструктуре заведен под бројем 1/2025-1/602 од 14.11.2025. године.

Након закључења предметног Уговора, превозник „Rail Cargo Carrier-Serbia“ d.o.o. је дала 24.2.2025. године поднео ad hoc захтеве за доделу траса возова, чији су основни елементи наведени у Прилогу 1. Одлуке.

С обзиром да је захтеване ad hoc трасе возова могуће доделити превознику у складу са Редом вожње 2025/2026 и Изјавом о мрежи за ред вожње за 2026. годину, као и да су испуњени услови прописани чланом 19. став 5. Закона о железници, одлучено је као у диспозитиву ове одлуке.

 Драгана Златковић

Прилог 1:

Р. б.	Број воза	Релација саобраћаја	Врста вуче	Серија вучног возила	Маса в.в. (t)	Маса састава (t)	Укупна маса (t)	Дужина воза (m)	Календар саобраћаја	Цена трасе [РСД]	Напомена
1.	79008	Панчево Војловица - Панчево Главна	дизел	2062	103		103		26.2-2.3.2026.	3.543,06	
2.	79009	Панчево Главна - Панчево Војловица	дизел	2062	103		103		26.2-2.3.2026.	3.543,06	
3.	58031	Панчево Главна - Панчево Војловица	дизел	2062	103	1300	1403	550	26.2-2.3.2026.	4.622,52	
4.	58032	Панчево Војловица - Панчево Главна	дизел	2062	103	500	603	550	26.2-2.3.2026.	3.958,24	

**Одлука Одбора директора
„Инфраструктура железнице Србије“ а.д.
(од 25.2.2026. године)
Број: 4/2026-7023-1174**

На основу члана 19. став 5. Закона о железници („Службени гласник РС“, број 41/18 и 62/23) и члана 24. став 1. тачка 9) Статута Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд („Службени гласник РС“, бр. 60/15, 73/15 и Службени гласник „Железнице Србије“, број 14/17), Одбор директора „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. је, на седници одржаној 25.2.2026. године, донео

**О Д Л У К У
о додели ад нос трасе**

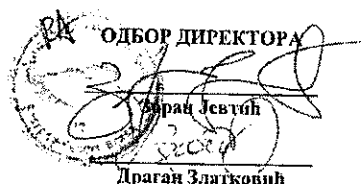
1. Превознику „КОМБИНОВАНИ ПРЕВОЗ“ ДОО додељује се на коришћење ад нос траса воза, чији су основни елементи наведени у Прилогу 1. Одлуке.
2. Ова одлука је саставни део Уговора о коришћењу јавне железничке инфраструктуре број: 1/2025-1/596 од 14.11.2025. године и сматра се Анексом 38. Уговора.
3. Ову одлуку објавити у Службеном гласнику „Железнице Србије“.

О б р а з л о ж е њ е

Превозник „КОМБИНОВАНИ ПРЕВОЗ“ ДОО и „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. су закључили Уговор о коришћењу јавне железничке инфраструктуре који се примењује у периоду од 14.12.2025. године до 12.12.2026. године, а који је код управљача јавне железничке инфраструктуре заведен под бројем 1/2025-1/596 од 14.11.2025. године.

Након закључења предметног Уговора, превозник „КОМБИНОВАНИ ПРЕВОЗ“ ДОО, је дана 25.2.2026. године поднео ад нос захтев за доделу трасе воза, чији су основни елементи наведени у Прилогу 1. Одлуке.

С обзиром да је захтевану ад нос трасу воза могуће доделити превознику у складу са Редом вожње 2025/2026 и Изјавом о мрежи за ред вожње за 2026. годину, као и да су испуњени услови прописани чланом 19. став 5. Закона о железници, одлучено је као у диспозитиву ове одлуке.

 ОДБОР ДИРЕКТОРА
 Драган Златковић

Прилог 1:

Р. б.	Број воза	Релација саобраћаја	Врста вуче	Серија вучног возила	Маса в.в. (t)	Маса састава (t)	Укупна маса (t)	Дужина воза (m)	Календар саобраћаја	Цена трасе [РСД]	Напомена
1.	59030	Сурчин-Земун	електро	185	85	47	132	33	1.3-5.3.2026.	6.839,95	

**Одлука Одбора директора
„Инфраструктура железнице Србије“ а.д.
(од 25.2.2026. године)
Број: 4/2026-7024-1174**

На основу члана 19. став 5. Закона о железници („Службени гласник РС“, број 41/18 и 62/23) и члана 24. став 1. тачка 9) Статута Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд („Службени гласник РС“, бр. 60/15, 73/15 и Службени гласник „Железнице Србије“, број 14/17), Одбор директора „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. је, на седници одржаној 25.2.2026. године, донео

**О Д Л У К У
о додели ад нос трасе**

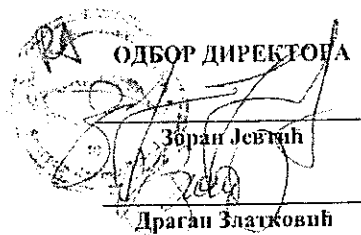
1. Превознику **POWER RAIL DOO** додељују се на коришћење ад нос трасе возова, чији су основни елементи наведени у Прилогу 1. Одлуке.
2. Ова одлука је саставни део Уговора о коришћењу јавне железничке инфраструктуре број: 1/2025-1/582 од 14.11.2025. године и сматра се Анексом 5. Уговора.
3. Ову одлуку објавити у Службеном гласнику „Железнице Србије“.

Образложење

Превозник **POWER RAIL DOO** и „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. су закључили Уговор о коришћењу јавне железничке инфраструктуре који се примењује у периоду од 14.12.2025. године до 12.12.2026. године, а који је код управљача јавне железничке инфраструктуре заведен под бројем 1/2025-1/582 од 14.11.2025. године.

Након закључења предметног Уговора, превозник **POWER RAIL DOO**, је дана 25.2.2026. године поднео ад нос захтеве за доделу траса возова, чији су основни елементи наведени у Прилогу 1. Одлуке.

С обзиром да је захтеване ад нос трасе возова могуће доделити превознику у складу са Редом вожње 2025/2026 и Изјавом о мрежи за ред вожње за 2026. годину, као и да су испуњени услови прописани чланом 19. став 5. Закона о железници, одлучено је као у диспозитиву ове одлуке.

ОДБОР ДИРЕКТОРА
Зоран Јевтић
Драган Златковић

Прилог 1:

Р. б.	Број воза	Релација саобраћаја	Врста вуче	Серија вучног возила	Маса в.в. (t)	Маса састава (t)	Укупна маса (t)	Дужина воза (m)	Календар саобраћаја	Цена трасе [РСД]	Напомена
1.	58802	Краљсво-Чачак	дизел	070	119	1200	1319	530	2.3-6.3.2026.	5.232,29	
2.	58803	Чачак- Краљсво	дизел	070	119	600	719	530	3.3-7.3.2026.	3.642,80	

С а д р ж а ј**Акционарско друштво за железнички превоз робе „Србија Карго“**

Измене и допуне Ценовника о давању у закуп пословног простора, рекламног простора и објеката за постављање телекомуникационе опреме	2
---	---

Акционарско друштво за железнички превоз путника „Србијавоз“

Правилник о измени и допуни Правилника о организацији и систематизацији послова Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србијавоз“, Београд	6
--	---

**Акционарско друштво за управљање јавном железничком инфраструктуром
„Инфраструктура железнице Србије“**

Упутство за руковање уређајима диспечерске централизације по технологији „ММ1“ у станици Пожега	11
Одлука Одбора директора „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. (од 25.2.2026. године)	99
Акциони план финансијског управљања и контроле	101
Одлуке Одбора директора „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. (од 25.2.2026. године)	104-106

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

Издаје: „Железнице Србије“ акционарско друштво
Уредник службених гласила: Весна Гојић Вучићевић
Уредништво: Медија центар „Железнице Србије“, Немањина 6, Београд
Телефон: 011/3618-344, ЖАТ: 369 и 13-69

Штампа: КОЛОР-ПРИНТ ДОО ЛАЂАРАК